

YALIYOMO.....1

❖ Utangulizi.....4

Agano la kale

❖ Uumbaji.....	7
❖ Adamu na Hawa.....	8
❖ Kuanguka kwa Mwanadamu.....	10
❖ Kaini na Abeli.....	12
❖ Nuhu.....	13
❖ Shetani na Roho wa Ulimwengu.....	16
❖ Aburamu.....	17
❖ Sarai na Hagari.....	18
❖ Ahadi ya Isaka.....	20
❖ Aburahamu na Isaka.....	21
❖ Yakobo na Baraka za Uwizi.....	23
❖ Ndoto ya Yakobo.....	25
❖ Yakobo awaoa Raeli na Leya.....	27
❖ Yakobo na Esau warudiana.....	29
❖ Yusufu Muota Ndoto.....	31
❖ Yusufu ateuliwa Gavana wa Misiri.....	34

❖ Musa na kichaka cha Moto.....	36
❖ Pasaka na Bahari ya Shamu.....	39
❖ Amri Kumi.....	41
❖ Wapelelezi.....	43
❖ Yoshua.....	46
❖ Daudi na Goliatho.....	48
❖ Daudi atunza uhai wa Sauli.....	50
❖ Eliya.....	51
❖ Mafuta ya Mjane.....	53
❖ Naamani.....	55
❖ Kichwa cha Shoka.....	60
❖ Yona.....	61
❖ Danieli.....	69
❖ Nehemia.....	73

AGANO JIPYA

YALIYOMO

1.Kuzaliwa kwa Yesu

2.Ubatizo wa Yesu

3.Wanafunzi wa kwanza

- 4.Mtu aliyepooza
- 5.Mithali ya Mpanzi
- 6.Yesu atuliza Dhoruba
- 7.Aliyepagawa Geraseni
- 8.Msamaria Mwema
- 9.Mkono uliopooza
- 10.Unafiki wa Mafarizayo
- 11.Nikodemo
- 13Mwanamke katika Kisima
- 14.Kulishwa kwa umati Elfu nne
- 15.Wewe ndiyе Kristо
- 16.Lazaro na Tajiri
- 17.Mfarisayo na Mtosha ushuru
- 18.Kijana Tajiri
- 19.Mwana mpotevu
- 20.Kusamehea Sabini mara Saba
- 21.Zakayo
- 22.Uingiaji kwa Ushindi
- 23.Maramu amtia Yesu Mafuta
- 24.Pasaka ya mwisho

- 25.Kukamatwa na Hukumu
- 26.Sulubisho
- 27.Ufufuo
- 28.Pentekote
- 29.Uponyaji katika lango la urembo
- 30.Petero na Yohana Wahukumiwa
- 31.Anania na Safira
- 32.Stefano
- 33.Simeoni Mchawi
- 34.Towashi wa Kushi Amwamini Yesu
- 35.Barabara kuelekea Damasko
- 36.Petero na Kornelio
- 37.Mlinda Gereza wa Philippi
- 38.Kwa Mungu asiyefahamika
- 39.Ufunuo
- 40.Utengeneshaji wa Biblia Zimulizi

Utangulizi

Yafuatayo ni maandishi yaliyoandikwa kwa ajili ya [biblia simulizi ya Kairos]. Nakala ya Biblia zimulizi imechukuliwa kutoka; Union Bible, Agano Jipya, Biblia Hai, New American

Standard Bible, Kiingereza Standard Version, na kama inavyohitajika Nakala imelinganishwa na Maandishi asili ya Kiyunani, Kiyahudi, na maandiko ya Kilatini ambayo kwayo tunapata tafsiri yetu ya kisasa ya Kiingereza.

Biblia simulizi ya

Kairos inajumuhiha hadithi 66 kutoka Mwanzo hadi Ufunuo kwa lengo la kutoa maelezo ya jumla ya neno la Mungu kwa wanafunzi wa biblia hunena . Haijajumuisha hadidhi zote katika Biblia, hivyo si kina. Lakini kila juhudhi zimefanywa kuzichagua hadithi ambazo ni za muhimu kwa msingi wa maelezo ya Biblia na kuwakilisha mada kuu ya ukombozi na maridhiano. Yesu akasema, "Ninyi ni wanafunzi wangu halisi kama mtadumu katika neno langu ,"
hivyo madhumuni ya Biblia hunena ni kutoa simulizi kwa wanafunzi upatikanaji wa neno la Mungu ili wao pia wawe wanafunzi wa Yesu Kristo. Kubuniwa kwa hadithi 66 ni zalisho la hatua ya mwanzo.Wengine watahitaji kupanua na kuongezea hadithi zinginezo na wote wako huru kufanya hivyo .

Hadithi nyingi katika Biblia zimulizi zimefupishwa ili kuwawezesha wanafunzi kuzizalisha zaidi . Kwa mfano katika hadithi ya Nuhu sura tatu zimefupishwa kuwa ukurasa. Kisha ni rahisi kujifunza hadithi ya Nuhu kwa kina, bila kuingilia undani wa maelezo ambayo
hufanya hadithi kutoeleweka. Ingawa hadithi zimefupishwa, hakuna kitu kimebadilishwa au kuongezwa. Hadithi ni neno la Mungu. Chache ya hadithi zimechumuishwa kutoka Injili nne.
kama vile ubatizo wa Yesu, ambapo
Luka anatoa mazungumzo kati ya Yohana na watu kuja ili wabatizwe, wakati tu Mathayo anaangasia mazingira ya jumla ya Yesu kuja kutoka Galilaya kubatizwa na Yohana katika mto Yordani, lakini ni Yohana 1:29 tu anayesema, "Tazama mwana-kondoo wa Mungu aondoaye dhambi za ulimwengu." Kwa

hivyo katika kujenga Biblia zimulizi ya Kairos, tumetilia maanani mchango wa injili zote nne ili kutoa pitcha kamili kwa wasikilizaji iwezekanavyo.

Kwa vile Nakala hili ni la kutolewa tena kizimulizi, wakati mwingine vielezi vimebadilishwa kwa maneno ambayo yanahusiana, ili kurahizisha umakinifu wa kueleweka kwa wasikilizaji. Tangulizi zimeorodheshwa katika hadithi nyingi kutoa uendelezi au uhusiano wa hadithi ya awali, na kutoa muktadha inavyohitajika.

Jozi la hadithi 66 ni kubwa ya kutosha kutoa maelezo ya jumla ya maandiko kwa mwanafunzi zimuliwa mtazamo wa mwisho kutoka mwanzo. Aidha, nia ya Biblia Zimulizi ya Kairos ni kuwapa habari kamilifu katika lugha ya Kiingereza ambayo Biblia Zimulizi iweze kuwa katika lugha nyinginezo. Leo hii asilimia sitini na tano ya watu ulimwenguni ni wanafunzi simulizi .Biblia ya pekee wanayoweza kuhifadhi katika mioyo yao na kili zao ni Biblia Zimulizi ambayo huadidhiwa. Biblia inatuambia kuwa neno la Mungu lina uwezo wa kubadilisha maisha ya watu. Heri Biblia Zimulizi ziwe nyingi duniani kote Ili watu waweze kumjua Mungu na kuishi kulingana na Neno Lake. Kiambatanisho kina maelezo mafupi juu ya jinsi Biblia Zimulizi ya Kairos imetayarishwa

Agano la Kale

Uumbaji-Mwanzo 1

1 Hapo mwanzo Mungu aliumba mbingu na dunia. 2Dunia ilikuwa tupu na bila umbo,na giza kufunika maji hayo, na Roho wa Mungu alikuwa ametanda juu ya maji hayo.

3Ndipo Mungu akasema, "Na Iwe nuru", nayo nuru ikawepo
4Mungu a kaona nuru ilikuwa nzuri, akatenganisha nuru na
giza. 5 Akaita Nuru siku na giza Usiku.

6 Mungu akaumba mbingu, 9 na kutenganisha maji kutoka nchi kavu.11 Mungu kasema,"Ardhi izalishe mimea na mimea kuzaa mbegu kulingana na namna zao na miti kuzaa matunda na mbegu ndani yake kulingana na aina yake." 12 Mungu akaona hili ni jema.

14-16 Mungu aliumba juu, mwezi na nyota kutupatia mwanga, na kwa ishara na majira. 20Akaumba samaki kulingana na aina yao, na kila ndege mwenye mabawa kulingana na aina yake. 21Na Mungu akaona ya kuwa ni vyema. 22 Mungu akawabariki, akawaambia, "Muzidi na kuongezeka na kujaza maji katika bahari, na ndege waongezeke duniani."

25Mungu aliumba wanyama, kila mmoja kufuatana na aina yake na ikawa hivyo.Mungu akaona ya kuwa ni vyema.
26Kisha Mungu akasema, "Na tufanye mtu kwa mfano wetu, kwa sura yetu, na watwae utawala juu ya samaki wa

baharini na ndege wa angani, juu ya wanyama na juu ya nchi yote 27Ndipo Mungu akaumba mtu kwa mfano wake mwenyewe, mme na mke

aliwaumba 28Mungu akawabariki akawaambia, "Muzidi na kuongezeka katika idadi,mkaijaze nchi na kuendeleza Utawala juu ya samaki wa baharini na ndege wa angani na juu ya kila kiumbe hai kitambaacho juu ya ardhi. "

29 Ndipo Mungu akasema, "Mimi nakupa kila mche utoao mbegu na kila mti uzaao matunda kwa ajili ya chakula.chako. 30 na wanyama wote wa duniani na ndege wote wa angani na viumbe wote watambaa juu ya ardhi - kila kitu ambacho kina pumzi ya uhai ndani mwake - Ninakupa kila miti ya kijani kibiji kwa ajili ya chakula. "31 Na ilikuwa kweli. Mungu akaona kila kitu alichokifanya, na kilikuwa kizuri sana. Hivi vitu vyote vilumbwa kwa siku sita.

Adamu Na Hawa-Mwanzo 2

1 Na hivyo mbingu na ardhi vikakamilika, na siku ya saba Mungu alipumzika kutoka kazi yake yote. 3 Na Mungu akaibariki siku ya saba akaitakasa kwa sababu alipumzika kutoka kazi yake ya uumbaji.

7 Wakati Mungu alifanya mbingu na ardhi, akamfanya mtu kwa mavumbi ya ardhi akampulizia puanī pumzi ya uhai, na mtu akawa kiumbe hai. 8-14Kisha Mungu akapanda bustani ya Edeni na harufu tamu na mimea na

miti na dhahabu. Na Mungu alifanya mito minne kati yake kutoka bustani, na katikati ya bustani palikuwa mti wa uzima na mti wa ujuzi wa mema na mabaya.

15Kisha Mungu akamtwaa huyo mtu akamuweka katika bustani ili aitunze.16 Mungu akamwagiza huyo mtu, "Wewe u huru kula kila mti wa bustani 17lakini usile mti wa kujua mema na mabaya,kwa sababu ukiula utakufa."

18Mungu akasema, "Si vyema mtu awe peke yake nitafanya msaidizi anayefaa kwa ajili yake.." 19Ndipo Mungu akawafanya wanyama wote wa mashamba na ndege wote wa angani. Akawaleta kuona Adamu angewaita jina gani 20 Adamu akawaita majina mifugo wote, na ndege wa angani na wanyama wote wa shamba.

Lakini kwa mtu,
Adamu, rafiki hakupatikana. 21Hivyo Mungu akasababisha mtu kuanguka katika usingizi mzito, na wakati yeye alikuwa amelala, 22Mungu akachukua moja ya mbavu za Adamu na akafanya mwanamke kutoka ubavu ule, na akamleta mwanamke kwa Adamu.

23 mtu akasema, "Ndiposa Adamu akasema, huu ni mfupa katika mifupa yangu, na nyama katika nyama yangu, huyu ataitwa mwanamke` , maana ametwaliwa kutoka mtu. "24 kwa sababu hiyo mwanamume atamwacha baba yake na mama yake, ataungana na mke wake, nao wawili watakuwa mwili

mmoja. 25 mtu na mke wake walikuwa uchi wote wawili, na wala hawakuona haya.

Kuanguka kwa mwanadamu Mwanzo

1 Basi nyoka alikuwa mjanja kuliko wanyama pori wote ambao Mungu alifanya. Akamwambia mwanamke, "Je, kweli Mungu alisema: msile kamwe kutoka mti wowote wa bustanini? 2 mwanamke akamwambia nyoka," Tunaweza kula matunda ya miti ya bustani, lakini Mungu alisema, `kamwe msile matunda ya mti ulio katikati ya bustani, wala kuugusa, au mtakufa. "

4 "Hauwezi kufa, " Nyoka akamwambia mwanamke. 5 "Kwa maana Mungu anajua ya kwamba siku mtakayokula matunda yake, macho yenu yatafunguliwa, na mutakuwa kama Mungu, mkijua mema na mabaya."

6 mwanamke alipoona kwamba matunda ya mti huo ni mzuri kwa chakula na kupendeza kwa jicho, na pia kuhitajika kwa kupata hekima, ye ye alichukua na kula. Pia akampa na mme wake, ambaye alikuwa naye, naye akala. 7 Ndiposa macho yao wote wawili yakafunguka, wakagundua kuwa walikuwa uchi; hivyo wakashona majani ya miti wakajivika

8 mtu na mke wake waliposikia sauti ya Mungu akitembea bustanini wakati wa utulivu wa jioni wakajificha kutoka uso wa Mungu katikati ya miti ya bustani.

9 Lakini Mungu akamwita mtu, "Adamu uko wapi ?" Naye akajibu, "Nimesikia wewe bustanini, nikaogopa kwa sababu nilikuwa uchi, hivyo mimi nimejificha." 11 Mungu akasema, "Ni nani aliwaambia kuwa mko uchi, Je mumekula kutoka mti niliyowaamuru mimi

msiule?"

12 Kisha Adamu akasema, "mwanamke uliyenipa mimi amenipa baadhi ya matunda ya mti, na mimi nikala."

13 Mungu akamwambia mwanamke, "Ni nini hilo ulilolifanya?" Mwanamke akasema, "Nyoka alinidanganya, nikala."

14 Mungu akamwambia nyoka, "umelaaniwa wewe, juu ya tumbo yako wewe utatambaa na kula mavumbi siku zote za maisha yako

15 Nitaweka mgogoro kati ya uzao wako na uzao wa mwanamke;. Mbegu ya mwanamke kuponda kichwa chako, na wewe kumgonga kisigino. "

16 Mungu akasema kwa mwanamke, "Mimi nitaongeza uchungu katika kuzaa kwako, na maumivu wewe utazaa watoto, tamaa yako itakuwa kwa mme wako., Na atakutawala ."

17 Kwa mtu Mungu alisema, "Kwa sababu ulisikiliza sauti ya mkeo na kula kutoka mti niliyowaamuru ninyi,` msiule, "Imelaaniwa ardhi, kwa sababu yako, kwa njia ya uchungu na taabu mtakula siku zote za maisha yako. Kwa jasho la uso wako utakula chakula mpaka urudi ardhini, kwa maana ulichukuliwa kutoka mavumbi na kwa mavumbini utarudi. "

20 Adamu akamuita mkewe Hawa, kwa sababu atakuwa mama wa wote walio hai.Mungu alifanya mavazi ya ngozi kwa Adamu na mke wake na akawavika mavazi yao. Mungu akasema, "Mtu sasa anajua mema na mabaya lazima yeye asiruhusiwe kufikia kwa

mkono wake na kuchukua pia mti wa uzima na kula na kuishi milele." 23Hivyo basi Mungu akaweka mtu na mwanamke nje ya Bustani na kuwekwa malaika na upanga wa moto kulinda njia ya kuelekea mti wa uzima.

Kaini na Abel-Mwa 4.

1 Adam akakutana na mkewe Hawa kimwili, naye akapata mimba na akajifungua Kaini.2Baadaye akajifungua mtoto wa pili Abeli. Abeli alifuga kondoo, na Kaini akawa mkulima wa mimea. 3-5 Katika hali ya muda Kaini akaleta baadhi ya matunda ya udongo kama sadaka kwa Mungu na Abel kuleta sadaka kutoka kundi lake la mifugo. Mungu akaonekana kwa hisani yaAbeli na zabihu zake, lakini juu ya Kaini na sadaka yake hakuweza kuiangalia kwa upendeleo. Hivyo Kaini alikasirika sana, na uso wake kubadilika.

6 Mungu akamwambia Kaini, "Mbona hasira, kwa nini uso wako umebadilika 7wewe ukitenda haki, haitakubaliwa? Lakini kama hautendi haki, dhambi imesogelea katika mlango wako;? Inatamani ikutwae lakini inakupasa uiepuke 8 Kaini akamwambia ndugu yake Abeli, "Hebu twende nje ya uwanja." Na walipokuwa katika uwanja Kaini akamshambulia ndugu yake Abeli, akamwua.9 Mungu akamwambia Kaini, "Yuko wapi Abeli ndugu yako?" "Sijui," alijibu. "Mimi ni mlinzi wa ndugu yangu?" 10Kisha Mungu akasema, "Umfanya nini damu ya ndugu yako Inalia kwangu kutoka ardhini?. 11Sasa wewe u chini ya laana na kufukuzwa kutoka katika ardhi, ambayo ilifunua

kinywa chake kupokea damu ya ndugu yako kwa mkono wako. 12 utakuwa mtu wa kutangatanga bila utulivu duniani. "

13Kaini akamwambia Bwana, "adhabu yangu ni zaidi ya siwezi kubeba 14Leo umenifukuza kutoka uso wa ardhi na uso wako;. Nitakuwa na wasiwasi na kuangaika duniani, na kila mtu anionaye mimi kuniua. "15 Lakini Bwana akamwambia, "Si hivyo, kama mtu yejote atakuua, atateseka mara saba zaidi." Ndipo Bwana akaweka alama juu ya Kaini, hivyo kwamba hakuna mtu ambaye angemuua.

16. Kaini akatoka mbele ya Bwana.

Nuhu-Mwanzo 6-9

1 Watu wakaanza kuongezeka duniani 5 Bwana aliona jinsi uovu wa mwanadamu ulivyo kuwa mwangi duniani na kwamba kila nia ya moyo wake ilikuwa mbaya tu. 6Mungu akahuzunika kwa kuwa alikuwa amemfanya mwanadamu duniani. 7Ndiposa Bwana akasema, "Mimi nitawaangamiza watu, niliowaumba, kutoka kwa uso wa dunia - watu na wanyama, na viumbe vitambaavyo ardhini, na ndege - nimehuzunika kwamba Niliwaumba . "

8 Bali Nuhu akapata neema machoni pa Mungu. 9Noah alikuwa mtu wa haki, bila lawama kati ya watu wa wakati wake, naye alitembea pamoja na Mungu. 10Noah alikuwa na wana watatu: Shemu, Hamu na Yafethi.

13Kisha Mungu akamwambia Nuhu, " kuangamiza watu wote,

kwani nchi imejaa ghasia, kwa sababu hiyo wawe Jifanyie safina kwa mbao za mvinje;. Fanya vyumba ndani yake pamoja na uwanja wa ndani na nje. safini kina futi au dhiraa450 kwa urefu, 75 na upana futi 45 juu ujenge paa na kuweka mlango katika upande wa safina..

19Uwalete viumbe hai wawiliwawili wote ndani ya safina, mwanamume na mwanamke, kuwaweka hai na wewe. kila aina ya ndege, kila aina ya wanyama na kila aina ya viumbe vitambaaavyo ardhini ili walindwe hai. 20chukua kila aina ya chakula na kuhifadhi kama chakula kwa ajili yenu na kwa ajili yao "22Nuhu akafanya kila kitu kama vile Mungu alivyomwamuru..

07:01-4Kisha Bwana akamwambia Nuhu, "Mimi nitaleta mvua juu ya nchi kwa muda wa siku arobaini usiku na mchana, nami kutafuta kutoka kwa uso wa dunia kila kiumbe hai nilichokifanya. Bwana akasema "Nendeni katika mashua, wewe na jamaa yako yote, na jazi zote za wanyama na pia jazi saba za kila aina ya mnyama safi na ndege na kuwaweka hai." 5 Nuhu akafanya yote Bwana alivyomwagiza.

11 mwaka wa mia sita wa maisha ya Nuhu, siku ya kumi na saba ya mwezi wa pili, chemchemi zote za vilindi zikapasuka , milango ya mafuriko ya mbingu ikafunguka 12 kukanyesha mvua juu ya nchi siku arobaini mchana na usiku . 13 siku hiyo Nuhu alipoingia safinani 16 Mungu akafunga mlango. 17Kwa siku arobaini kulinyesha 19 milima yote ikafunikwa na maji. 23Viumbe vyote vitembeavyo juu ya ardhi wakafa. Nuhu na jamii yake tu, na walio kuwa pamoja naye katika safina ndio walibaki hai.24 mafuriko

yakawa duniani kwa muda wa siku mia na hamsini.

8:01 Basi, Mungu akatuma upopo juu ya dunia, na maji yakaenda chini. 5vilele vya milima vikawa wazi. 13-14 Kwa siku ya ishirini na saba ya mwezi wa pili Nuhu akiwa kwa umri wa mwaka wa mia sita na moja , mafuriko yakakoma na nchi kavu ikaonekana.

15 Ndipo Mungu akamwambia Nuhu, "Njoo nje ya mashua, wewe na wote ulio nao." 18 Basi Nuhu na familia yake na wanyama wote walikuwa nje ya mashua, aina moja baada ya nyingine. 20 Kisha Nuhu alijenga madhabahu kwa Bwana na, kwa kuchukua baadhi ya wanyama wote safi na ndege safi, akatoa sadaka, sadaka za kuteketezwa juu yake.

8:21 Basi, Mungu akambariki Nuhu na wanawe, akisema, "Muzidi na kuongezeka kwa idadi na kujaza dunia, Kamwe tena mimi sitaharibu viumbe hai wote.. 22 Vile nchi itazidi kuwepo, upanzi wa mbegu na kuvuna, baridi na joto, majira na baridi, mchana na usiku havitakoma 9:03Nawapa Kila kitu kuwa chakula kwa ajili yenu.. Kama vile nimekupa mimea ya kijani, mimi sasa nakupa kila kitu 4Lakini usile nyama ambayo damu yake haijakauka bado 5 pia nitadai mtu uhasibu kwa maisha ya mwanadamu mwenzake 6 amwagaye damu ya mtu,naye damu yake itamwagwa;.kwa sababu.. Mungu alifanya mtu kwa mfano wake 7 Zaeni na kuongezeka kwa idadi na kujaza dunia. "

9:12 Mungu akasema, "Hii ni ishara ya agano nafanya kati yangu nawe na kila kiumbe hai, agano kwa vizazi vyote vijao 16 upinde wa mvua unapoonekana katika mawingu, mimi huona na

kukumbuka milele agano kati yangu na viumbe hai wote wa kila namna duniani. "

Shetani na Ulimwengu wa Kiroho Yeremiha. 14:12-15, Ezekiel. 28:12-19

Utangulizi: Habari hii inaeleza jinsi Shetani alikuja kuwa adui wa Mungu na mtu.

12 ", wewe umeanguka kutoka mbinguni, Ewe nyota ya alfajiri, mwana wa asubuhi umekatwa hadi chini, 13 kwani ulisema katika moyo wako: Nitapanda mpaka mbinguni, Nitakiinua kitu changu juu kuliko nyota za Mungu;. mimi pia kukaa juu ya mlima wa mkutano 14nitapanda kupita vimo vya mawingu, mimi itakuwa kama Aliye juu '. 15 lakini katika ukweli utapelekwa chini ya kuzimu, kwa t'abaka ya chini kabisa ya shimo. "12`Wewe ni mfano wa ukamilifu, umejaa hekima, na ukamilifu wa uzuri. 13 ulikuwa katika Edeni, bustani ya Mungu; kila jiwe la thamani kupambwa wewe: mazingira yako na michoro ilikuwa ya dhahabu, juu ya siku ile ulipoumbwa, walikuwa tayari. 14ulitiwa mafuta kama kerubi mlinzi, kwa kuwa umechaguliwa wewe. Wewe ulikuwa juu ya mlima mtakatifu wa Mungu, wewe ulitembea kati ya mawe ya moto. 15haukulaumiwa katika njia zako tangu siku ile ulipoumbwa, hadi uovu ulipoonekana ndani yako. 16 ujanja wako uliokomaa wewe ulijikidhi na ghasia, na dhambi.Hivyo mimi Nilikutimua kutoka mlima wa Mungu, na kukufukuza wewe, Ee kerubi mlinzi, kutoka katika mawe ya moto. 17 moyo wako

umekuwa kiburi kwa sababu ya uzuri wako, na wewe kupotoshwa hekima yako kwa sababu ya mwangaza wako. Hivyo mimi nimekurusha wewe ardhini, mimi nimekutia aibu mbele ya wafalme. "Wale ambao wataona wewe kwa macho , watashangaa na kusema, Je, huyu ndiye ambaye alii temesha dunia, falme, ulimwengu kama jangwa na kuharibu miji yake, wala hakuwaruhusu wafungwa wake waende nyumbani? '19mataifa ambao walikujuua ni wamechukizwa nawe, mwisho wako umefika na hautakuwepo kamwe.

Abramu Mwanzo 12, 13, 15

Utangulizi: Miaka mingi baada ya Nuhu na wanawe Mungu alimtokea Abramu .Hii ni hadithi kutoka kwa neno la Mungu.

12:01 Bwana akamwambia Abramu, "ondoka nchi yako, watu wako na nyumba ya baba yako, uende mpaka nchi nitakayokuonyesha 2nitakufanya wewe kuwa taifa kubwa, na nitakubariki;. Nitafanya jina lako kubwa, na hivyo utakuwa na baraka 3I nitawabariki wanaokubariki na kuwalaani wote wanaokulaani;.. na ndani yako jamii zote za dunia zitabarikiwa "

4 Abramu akatoka kama Bwana alivyo mwambia. Abramu alikuwa na miaka sabini na tano, zamani wakati yeye aliondoka kutoka Harani na mpwa wake Lutu wakaenda pamoja naye. 5 akamchukua mke wake Sarai, mpwa wake Loti, mali yote walikuwa kusanyiko na watumishi wao wakaelekea nchi ya

Kanaani. 7 Mungu akamtokea Abramu, akasema, "Uzao wako nitawapa nchi hii."Basi, akajenga madhabahu huko kwa Bwana, ambaye amemtokea.

13:02 Basi Abramu alikuwa tajiri sana kwa mifugo na fedha na dhahabu. 5Lutu pia alikuwa na kondoo na ng'ombe na hema nchi haikuweza kuwatoshea wakati walikaa pamoja. 7Tena ugomvi ulitokea kati ya wafugaji wa Abramu, na wachungaji wa Loti.⁸ Abramu akamwambia Loti, "Haifai kuwa na ugomvi wowote kati yangu nawe, au kati ya wafugaji wako na wangu, kwa maana sisi ni ndugu. 9 si hii ni nchi yote mbele yenu? Chagua utakako. Kama wewe utaenda kushoto, mimi 'nitaenda " 10lulu akaona kwamba bonde la mto Yordani ilikuwa maji mengi, hivyo Lulu alichagua kwenda Mto yordani.

14 baada ya Lulu alikuwa kutoka na kuenda zake kwake Bwana akamwambia Abrahamu, "Inua macho yako kutoka hapo na kuangalia kaskazini na kusini, mashariki na magharibi 15 nchi ambayo unaweza kuona nitakupa wewe na uzao wako hata milele 15..: 5 Mungu akamtwa Abramu nje, akasema, "Angalia katika mbingu na kuhesabu nyota -. kama kweli unaweza kusihesabu ". "Ndivyo utakavyokuwa uzao wako " 6 Abramu akamwamini Mungu, na Bwana akamhesabia kwake kuwa haki.

Sarai na Hagari Mwanzo 16:1-16

Utangulizi: Mungu anaona na anajua sisi tulipo.

1 Sasa Abramu na Sarai hawakuwa na watoto, na Sarai alikuwa na msichana mtumwa wa Misri, jina

lake Hagari.

2So Sarai akamwambia Abramu,
"Sasa tazama, Bwana kanizuia kukuzalia mtoto Unaweza kulala
na mjakazi wangu labda na tupate watoto kwa njia
yake.." Basi Abramu akalala na Hagari, naye akapata mimba,
Hagari aligundua kuwa alikuwa na mimba, Akamdhara sarai.

5 /6Sarai akamwambia Abramu, "Sasa
mimi nimedharauliwa mbele zako na msichana,ndipo sarai
akamtia adhabu kali na hagari akatoroka."

7malaika wa Bwana akamtokeaHagari karibu mwa chemichemi
ya maji katika jangwa. 8malaika
akamwambia, "Hagari, mjakazi wa Sarai, Umetoka wapi
na unakwenda wapi?" akajibu, "Mimi nimekimbia kutoka bibi
Sarai." 9 malaika wa Bwana akamwambia, "Rudi kwa bibi
yako, na kujisalimisha kwa mamlaka
yake mwenyewe."10Ndiposa, malaika wa Bwana
alimwambia Hagari, "Hakika nitakuzidishia uzao wako,ili
waweze kuwa wengi mno kuhesabu Tazama, wewe ni pamoja
na mtoto, na wewe utazaa mtoto;. Nawe utamwita jina
lake Ishmaeli, kwa maana Bwana amesikia kilio
chako 12 "Tazama Mwanao , mkono wake utakuwa juu ya kila
mtu., na mkono wa kila mtu utakuwa juu yake. Ataishi mashariki
ya ndugu zake wote. "

13Then Hagari kuitwa jina la Bwana, ambaye alizungumza kwa
wake, "Wewe ni Mungu anaye" alisema, "kwa
kuwa hata alibakia hai hapa baada ya kuona hayo!" 15Hagari
akamzalia Abramu mwana, na Abramu akamwita jina ya
mwanawe Ismail. 16Abramu alikuwa na miaka themanini na sita
wakati Hagari alipomzalia Ishmaeli.

Ahadi na Kuzaliwa kwa Isaka Mwanzo 17:1-16, 18:1-19; 21:1-6

Utangulizi: Mungu aligeuza jina la Abramu kuwa jina Ibrahimu na Sarai na Sarah na aliwaahidi mwana.

17:01 Wakati Abramu alikuwa na miaka tisini na kenda Bwana akamtokea, akasema, ". Mimi ni Mungu Mwenyezi, uende mbele yangu ukawe mkamilifu 4" Na mimi agano langu li pamoja nawe utakuwa baba wa mataifa mengi. 5 tena hautaitwa Abramu, jina lako litakuwa Ibrahimu. 6I nitakufanya kuwa mataifa, na wafalme watatoka kwako. 8 nchi ya Kanaani, nitakupa kama miliki ya milele na wewe na uzao wako baada yako, nami nitakuwa Mungu wao. 10 waume kati yenu watatahiriwa. 11 itakuwa ishara ya agano kati yangu nawe. "

15 Mungu pia akamwambia Ibrahimu, "Na kwa Sarai mke wako, jina lake litakuwa Sara 16 hakika nitakupa mwana nitakubariki ili uendelee kuwa mama wa mataifa,.falme za watu zitakuja kutoka kwake. "

18:01 Kisha baadaye Mungu akamtokea Abraham na kusema ntakurudia wakati kama huu mwaka ujao na sarah atamzaa mwana nitatimiza ahadi yangu kwako

21:01 Sasa neema ya Mungu ikaja kwa Sara kama alivyosema, Bwana, alifanya kwa Sarah yale aliyoahidi. 2Sarah alipata mimba na kuzaa mwana kwa Abrahamu katika uzee wake, wakati huo Mungu aliahidi . 3Abraham alitoa jina Isaka Sarah akamzalia mwana. 4 mwana wake Isaka alikuwa na umri wa siku nane,

Abrahamu alimtahiri, kama Mungu alivyomwamuru. 5 Abraham alikuwa miaka mia moja wakati mwana wake Isaka alizaliwa kwake.

6 Sarah alisema, "Mungu amenileta kicheko, na kila mtu kusikia kuhusu hila atacheke na mimi." 7 aliongeza, "Nani angemwambia Ibrahimu kwamba Sara angekuwa muuguzi watoto Hata ,hivyo? Nimemzalia mwana katika uzee wake."

Ibrahimu na Isaka Mwanzo 22:1-18

Utangulizi: Baada ya muda, Ibrahimu alimtuma Ismail mbali kuanzisha ukoo wake, na kuacha Ibrahimu pamoja na mtoto mmoja tu, Isaka, mwana wa ahadi.

1 kulifika wakati , Mungu akamjaribu Ibrahimu. akamwambia, "Abrahamu!" na alijibu, "Mimi hapa." 2 Mungu alisema, "Chukua mwanaao, mwanaao wa kipekee, Isaka, ambaye unampenda, na umtoe kama sadaka ya kuteketezwa juu ya mmoja wa milima nitakayokuonyesha."

3 asubuhi Ibrahimu akaondoka, akatandika punda wake. Ibrahimu akawachukua watumishi wake wawili na mtoto wake Isaka. Hivyo, Abrahamu kukata kuni kwa ajili ya sadaka ya kuteketezwa na kuelekea mahali pa Mungu alimwambia.

4siku ya tatu Ibrahimu alipotazama na kuona kwa mbali mlima. Akawaambia watumishi wake, "Kaeni hapa pamoja na punda wakati mimi na kijana tutakwenda juu ya mlima tuabudu na kisha tutaweza kuja."

6 Abraham alichukua kuni kwa sadaka ya kuteketezwa na kuiweka

juu ya mtoto wake Isaka, na yeye mwenyewe kubeba moto na kisu. 7Isaka akamwambia baba yake Ibrahimu, "Baba?"

"Ndiyo, mwanangu?" Ibrahimu akamjibu.

"Moto na kuni ni hapa," Isaka alisema, "lakini wapi kondoo ya sadaka ya kuteketezwa?"

8Abraham akajibu, "Mungu atajipatia mwana-kondoo kwa sadaka ya kuteketezwa, mwanangu."

Na hao wawili wakaenda pamoja. 9 walifika mahali yeye Mungu alimwambia kuhusu, Ibrahimu akajenga madhabahu huko na akapanga kuni juu yake. Kisha akamfunga Isaka mwanawe, akamweka juu ya madhabahu, juu ya kuni. 10 yeye akanyosha mkono wake na kuchukua kisu kuua mwanawe. 11 Lakini Malaika wa Bwana akamwita kutoka mbinguni, "Ibrahimu Abrahamu!"

"Mimi hapa," alijibu.

12 "usiweke mkono juu ya kijana," alisema. "Je, si kufanya chochote kwake Sasa najua ya kuwa una mtii Mungu, kwa kuwa haukumficha mwanao wa kipekee.." 13Abraham alipotazama na huko katika kichaka aliona kondoo mume . Alikwenda juu akamtwa huyo kondoo na kumtoa sadaka kama sadaka ya kuteketezwa badala ya mwanawe. 14 Ibrahimu akamwita kwamba Bwana atatowa.

15malaika wa Bwana akamwita Ibrahimu mara ya pili kutoka mbinguni, 16 akasema, "Naapa kwa nafsi yangu, asema Bwana, kwa sababu umefanya hii na hauja katalia mwanao, mwanao wa kipekee, 17 hakika nitakubariki na kufanya uzao wako wengi kama nyota za mbinguni na kama mchanga wa bahari wazao wako kuchukua milki ya miji ya adui zao, 18 kuitia uzao wako mataifa yote ya dunia watabarikiwa, kwa sababu umetii sauti yangu.. "

Yakobo na Baraka za wizi: Mwanzo 25:20-34, 27:1-42; 28:5

Utangulizi: Isaka alikuwa na watoto wawili, mmoja aitwaye yakobo maana yake 'mlaghai,' na mmoja aitwaye Esau.

20 Isaka alikuwa na umri wa miaka arobaini wakati alichukua Rebeka kuwa mkewe. 21 Rebeka alikuwa tasa Isaka akamwomba Bwana kwa niaba ya mke wake na Bwana akamjibu na Rebeka akapata mimba. 23 Bwana akamwambia Rebeka yamo mataifa mawili katika tumbo lako. Na mmoja watakuwa na nguvu zaidi kuliko mwingine;. Na mkubwa atamtumikia mdogo "24 siku yake ya kujifungua ilipotimia, 25wa kwanza akatoka na nywele nyekundu, 2 ndugu yake akatoka .akiwa ameshikilia kisigino, hivyo jina lake aliitwa Yakobo Isaka alikuwa na umri wa miaka sitini wakati Rebeka aliza 27Esau akawa muwindaji mjuzi, lakini Yakobo alikuwa mtu wa amani na alibaki nyumbani 28Esau alikuwa amependwa na Isaka kwa sababu alipenda kula nyama ambayo Esau.. Aliwinda, lakini Rebeka alimpenda Yakobo.

29, Yakobo alikuwa na baadhi ya supu kwa moto, Esau alifika kutoka shambani, na akamwambia Yakobo, "Hebu nile baadhi ya supu nyekundu, kwa maana mimi ni njaa!" 31 Yakoboa alisema, "Kwanza niuzie mimi haki ya uzaliwa wako." 32 Esau alisema, "Mimi niko karibu kufa; ya nini ni kunyime haki hiyo ya kuzaliwa kwangu?" Hivyo Esau akaiza haki ya uzaliwa wake kwa Yakobo kwa bakuli la supu. 34 Esau alidharau haki ya uzaliwa wake.

1 Wakati Isaka alikuwa mzee na macho yake pia kupofuka, alimwita mtoto wake mkubwa Esau akamwambia, 2 "Mwanangu mimi ni mzee. Na sijui siku ya kufa kwangu. 3" Sasa basi,

tafadhalil chukua podo lako na upinde wako, na enda winde 4 na kuandaa chakula kwa ajili yangu mimi kama vile nipendavyo, na kuleta kwangu nipate kula na kukubariki kabla ya kufa ".

5 Rebekah alikuwa akisikiliza wakati Isaka alizungumza na Esau. hivyo Esau alipokwenda, Rebeka akamwambia Yakobo, 9 "Nenda sasa kwa kundi na uniletee mimi mbuziwawili nipaye kuziandaa kwa ajili ya baba yako. "Ndipo upelekee baba yako, 10 ili akubariki kabla ya kifo chake."

15 Rebeka akatwaa mavazi mazuri ya Esau mwana wake mzee, na kuweka juu ya Yakobo. 16 ngozi ya mbuzi katika mikono yake na sehemu nyororo ya shingo yake. 17 pia alitoa chakula kitamu na mkate, ambayo amefanya, kwa mwanawe Yakobo. 18 Yakobo akaja kwa baba yake, akasema, "Baba yangu." Akasema, "Mimi hapa, wewe ni nani, mwanangu? " 19 Yakobo alisema, "Mimi ni Esau mzaliwa wa kwanza wako; Nimefanya kama wewe uliniambia Tafadhali, kaa na kula upate kunibariki ." 20 Isaka alisema, "Kwa nini basi, hivyo haraka, mwanangu?" Akasema, "Kwa sababu Bwana, Mungu wako amenizaidia iew hivyo." 22 Isaka alisema, "Sauti ni sauti ya Yakobo, lakini mikono ni mikono ya Esau. 24 kweli wewe ni mwanangu Esau?" Yakobo akasema, "Mimi." 25 Isaka akamwambia, "Leteni kitoweo kwangu, nipaye kula nikubariki." Basi Isaka akamwambia, 26 "Tafadhali kuja karibu na unibusu mimi." 27 Yakobo akambusu; na wakati Isaka alimsikia nguo yake, alimbariki Yakobo na alisema, "Angalia, harufu ya mwanangu ni kama harufu ya shamba ambayo Bwana amebariki; 28 Munguakupe nehema ya umande wa mbinguni, na wa unono wa nchi, Na wingi wa nafaka na divai; watu 29 wakutumikie, na mataifa wakupigie magoti na wewe;

Kuwa bwana wa ndugu yako, na mama yako, na alaaniwe yule anayekulaani. wewe, na ametukuka yule akubarikiye.

30 Ikawa, mara tu alipomaliza baraka Isaka na Yakobo, na Yakobo alikuwa vigumu kuondoka, kwamba Esau akaja kutoka uwindaji na chakula alifanya, akamletea Isaka; akisema, 31 "Basi baba yangu jitokeze ule uweze kunipa baraka yangu. " 32 Isaka akasema, "Wewe ni nani?" Esau akasema, "Mimi ni mwanao, mzaliwa wa kwanza wako, Esau." 33 Basi Isaka akatetemeka kwa hofu kwa nguvu, akasema, "Ni nani basi niliye kula kitoweo chake na kumbariki , Na yeye atakuwa heri."

34 Esau aliposikia maneno ya baba yake, alipiga kelele kwa sauti kubwa sana na uchungu, na alisema kwa baba yake, "nibariki nami pia, Ewe baba yangu!" 35 Isaka akamwambia, "Kaka yako alikuja kwa udanganyifu na amechukua mbali baraka yako." 41 Esau alichukua chuki dhidi ya yakobo kwa sababu baba yake alikuwa na heri yake, na Esau akasema moyoni mwake, "siku ya huzuni kwa baba yangu ni karibu;. Ndipo miminitamuua ndugu yangu Yakobo"

27:42 Sasa maneno ya Esau yaliripotiwa kwa Rebeka. 28:5 Basi Isaka akampeleka Yakobo mbali kuishi na ndugu wa Rebeka Labani.

Ndoto za Yakobo: Mwanzo: 29:10-22

10 Yakobo akatoka Beersheba kuelekea Harani. 11 alipofika mahali fulani akalala huko, kwa sababu jua lilipokwisha tua, na akachukua moja ya mawe ya mahali na kuiweka chini ya kichwa

chake, akalala mahali hapo. 12 akawa na ndoto, na tazama, ngazi ilianzishwa duniani na kufikia kilele chake mbinguni, na tazama, malaika wa Mungu walikuwa wakipanda na kushuka juu yake. 13 tazama, Bwana amesimama juu yake akasema, "Mimi ni Bwana, Mungu wa baba zako, Ibrahimu na Mungu wa Isaka;. Nchi ambayo wewe upo, mimi nitakupa wewe na uzao wako 14" wazao wako pia watakuwa kama mavumbi ya nchi, na wewe kuenea nje upande wa magharibi na mashariki, kaskazini na kusini na katika wewe na katika uzao wako, jamaa zote za dunia zitabarikiwa. 15 "Tazama, mimi niko nawe kokote uendako, na nitakuleta tena mpaka nchi hii, kwa maana sitakuacha, mpaka nitimize ahadi yangu kwako.."

16 Yakobo akaamka katika usingizi wake, akasema, "Kweli Bwana yupo mahali hapa, na mimi sikujuua." 17 aliogopa, akasema, " mahali hapa ni nyumba ya Mungu, na huu ni mlango wa mbinguni."

18 Ndiposa Yakobo akaondoka asubuhi na mapema, na alichukua jiwe alilokuwa ameliweka chini ya kichwa chake na kuweka juu kama nguzo na kumimina mafuta juu yake. 19 akapaita mahali Betheli, hata hivyo, jina la mji awali ulikuwa Luz. 20 Yakobo akaweka nadhiri, akisema, "Kama Mungu utakuwa pamoja nami na kushika mimi safari hii , na kunipa chakula na mavazi ya kuvalaa, 21 mimi nitarudi nyumbani kwa baba yangu katika usalama, basi Bwana atakuwa Mungu wangu 22mawe, haya na yawe nguzo., itakuwa nyumba ya Mungu, na wa yote unipayo mimi hakika nitatoa fungu la kumi . "

Yakobo awaoa Raeli na Leah. Mwanzo 29

Utangulizi:

1 Hivyo, Yakobo alikwenda katika safari yake, akafika nchi ya wana wa mashariki. 2 akaona kisima katika shamba. Makundi tatu ya kondoo walikuwa wamelala kando yake. 4yakobo alisema na wachungaji, "Ndugu zangu, mmetoka wapi?"Wakasema, "Sisi ni kutoka Harani."

5 Yakobo akawaambia, "Je unajua Labani, mwana wa Nahori?" Wakasema, "Tunamjua " 6 Yakobo akawaambia, "Je, ni vizuri pamoja naye?" Wakamjibu, "Ni vizuri, na hapa ni binti yake Raeli ajaye na kondoo."

10 Yakobo aliona Raheli, binti wa ndugu ya mama yake Labani na kondoo, Yakobo alikwenda na akavingirisha jiwe kutoka kinywa na mifugo wakanywa maji mengi. Yakobo akambusu Raheli, na kuinua sauti yake na kulia. 12Yakobo akamwambia Raeli kuwa alikuwa wa jamaa ya baba yake na kwamba yeye ni mwana wa Rebeka, Raeli alikimbia na kuambia baba yake.

13Labani aliposikia habari kwamba Yakobo, mwana wa dada yake amefika,akaja mbio kumlaki na akamkumbatia na kumbusu na kumpeleka nyumbani kwake. 14 Yakobo wakashinda naye mwezi.

15Labani akamwambia Yakobo, "Kwa sababu wewe ni ndugu yangu, lazima wewe kwa kunitumikia Niambie?, Itakuwaje

mshahara wako?" 16Labani alikuwa na binti wawili, jina la mkubwa alikuwa Lea, na jina la mdogo Raeli. 17 Lea macho yke yalikuwa dhaifu, lakini Raheli alikuwa mzuri wa umbo na uso.

18 Yakobo alimpenda Raheli, akasema, "Mimi nitakutumikia miaka saba kwa ajili ya Raheli binti yako mdogo."

19Laban alisema, "Ni bora kwangu kutoa wake kwenu kuliko kumpa mtu mwengine;kaa pamoja nami"

20 Yakobo akatumika miaka saba kwa Raheli kwake ikaonekana ni siku chache kwa sababu ya upendo .

21 Yakobo akamwambia Labani, "Nipe mke wangu, kwani muda wangu ni umekamilika, ili nipate kwenda zangu." 22 Labani akakusanya watu wote wa mahali na akafanya karamu.

23 katika jioni Labani akamchukua Lea, binti yake, akamleta kwa hema ya Yakobo, na Yakobo akaingia kwake. 25 Ikawa asubuhi, akaona ya kuwa ni Leah! Yakobo akamwambia Labani, "Ni nini hilo ulilolifanya kwangu? nini basi wewe umenidanganya?"

26 Lakini Labani akasema, "Si mazoezi kwa ajili yetu kuoa mdogo kabla ya mzaliwa wa kwanza 27.". "28Jacob akafanya hivyo na kukamilika wiki yake, na yeye akampa Raheli binti yake kama mke wake. 30Yakobo alikwenda katika Raheli pia, na kwa kweli alipenda Raheli zaidi kuliko Lea, na yeye alikuwa na Labani kwa kipindi kingine cha miaka saba.

31 Bwana alipoona ya kwamba Lea alikuwa hapendwi, na kufunguliwa tumboni mwake, lakini Raheli alikuwa tasa. 32Leah akapata mimba na kuzaa mwana na jina lake Reuben kusema, "Hakika mume wangu utanipenda mimi sasa." 33 yeye tena akazaa mwana na jina lake Simeoni. 34 tena akazaa mwana na

jina lake Lawi. 35 Leah tena akazaa mwana na jina lake Yuda akisema, "Wakati huu sifa ni kwa Bwana." Basi yeye akasimamishwa kuzaa.

30:22 Kisha Mungu akamkumbuka Raheli,. 23 akachukua mimba akazaa mwana, akasema, "Mungu ameondoa mbali aibu yangu." Na yeye jina lake Yusufu.

Yakobo na Esau wapatanishwa .Mwanzo 32

Utangulizi: Jacob aliiishi na mjomba wake Labani kwa muda wa miaka 20. Wakati Yakobo alikuwa na wana 11 na binti mmoja. Hapa ni hadithi kutoka kwa neno la Mungu.

3 Sasa Yakobo akarudi kutoka kwa mjomba wake Labani, na alituma wajumbe mbele yake kusema kwa Esau, ndugu yake; 4 "Yakobo mtumishi wako akupeleka ujumbe wa kukwambia bwana wangu kuwa mimi ninarudi, kwamba nipata kibali mbele ya macho yako. 6 wajumbe wakarudi kwa Yakobo, wakisema, "Tulikuwa na ndugu yako, Esau, naye anakuja kukutana na wewe na watu mia nne."

7 Yakobo akaogopa sana na akaomba, "Ee Mungu wa baba zangu, Ibrahim, na Mungu wa baba yangu Isaka, mimi sistahili huruma na ukweli ulio nionyesha kwangu, maana kwa fimbo yangu tu nilitoka nyumbani , kupita juu ya mto huu wa Yordani, na sasa mimi ni makundi mawili. Uniokoe, ninaomba na mkono wa ndugu yangu mimi Esau kwa hofu ya kwamba atarudi na kunishambulia mimi, mama na watoto wao. Wewe ulisema

hakika utafanya mazuri, na kufanya kizazi changu kama mchanga wa bahari, ambao hauwezi kuhesabiwa

13Yakobo alituma zawadi kwa Esau ndugu yake; mia mbili za mbuzi, na kondoo mia mbili, na mbuzi waume ishirini ishirini kiume kondoo, ngamia thelathini , na ng'ombe arobaini na mafahali kumi, na punda ishirini. Na Yakobo akawaagiza watumishi kusema kwa Esau "Hizi ni zawadi kutoka kwa mtumwa kwa bwana wangu Esau, na tazama, Yako anakuja nyuma yetu. . 23 usiku, Yakobo alichukua wake zake, watoto na akawatuma ng'ambo ya Mto Yaboki. Yakobo 24 akabaki peke yake.

25 akaja mtu ambaye alipigana na Yakobo mpaka mapumziko ya siku. Wakati mtu alipoona kuwa hawezi kumshinda Yakobo, akamgusa pacha lake Yakobo na akatenguka. 26 mtu akasema, 'Basi niaje mimi kwenda, kwa ajili ya mapumziko ya siku.' Yakobo akasema, "Mimi sikuaji wewe kwenda, ila unipe baraka yangu." 27 Malaika akasema, "Jina lako nani?" Akasema, Yakobo. 28 mtu akasema, "jina lako halitakuwa tena Yakobo, lakini wewe utaitwa Israeli, kwa maana una nguvu kama mwana mtawala wa kifalme kwa Mungu . Na Malaika akambariki Yakobo huko. 30 Yakobo akasema, "Mimi nimemwona Mungu uso kwa uso, lakini mimi ni hai. 31k yakobo alipopita juu ya mto sua lilikuwa limechomoza juu yake, na aliquwa kiwete kwa sababu ya pacha yake.

33:1 Kisha Yakobo akainua macho yake na alipomwona Esau akija na watu mia nne.3 Yakobo akainama mpaka nchi mara

saba, mpaka akafika karibu na ndugu yake.4 Esau akaja mbio kumlaki, na akamkumbatia, akaanguka shingoni, akambusu na wakalia. 5 Esau akainua macho yake, na kuona wanawake na watoto, na akasema, Yakobo akasema, "Ni nani hawa na wewe?" "Watoto ambao Mungu wa neema amemjalia mtumishi wako."

8 Esau akasema, "Ni nini maana ya mifugo yote na hawa watumwa?" Yakobo akasema, "Hawa ni kupata kibali machoni pako bwana wangu. 9 Esau alicheka na kusema "Ndugu nina mengi, kuliko yale." 10Yakobo akasema, "Hapana, ikiwa nimepata neema mbele yako, tafadhali upokee zawadi hii kutoka kwa mkono wangu kwani nimeona uso wako, ilikuwa ni kama kuona uso wa Mungu kwa sababu umekuwa radhi nami. "11 Hivyo, Esau akachukua zawadi. 16 hivyo Esau akarudi nyumbani kwake Seiri.

Yusufu mwotaji. Mwanzo 37, 39

Utangulizi: kijana Joseph anasimama kwa haki.

2 Wakati Yakobo mwana wa Yusufu alikuwa na umri wa miaka kumi na saba alikuwa uchungaji kondoo pamoja na ndugu zake na Yusufu akawa analeta ripoti mbaya juu ya ndugu zake kwa baba yao. 3 Yakobo akampenda Yusufu kuliko wanawe wote na alifanya joho la rangi ya pamoja na utajiri wake. 4 ndugu zake Yusufu walipoona ya kuwa baba yao alimpenda Yosefu kuliko wao, walimchukia Yusufu na hawakuweza kusema neno naye.

5 Yusufu alikuwa na ndoto akawaambia ndugu zake, "Sikiliza hii ndoto nilikuwa nayo: 7 tulikuwa tukifunga miganda ya nafaka

katika shamba ambapo ghafla mganda wangu ukasimama wima, wakati miganda yenu ikakusanyika kwa yangu na zenu zikainama chini yake. " 8 ndugu zake wakamwambia, "Je, una nia ya kutawala juu yetu?" 9 Yusufu alikuwa na ndoto nyingine alisema, "Wakati huu, jua na mwezi na nyota kumi na moja walikuwa wakiniinamia." Baba 10 akasema, "Je, mama yako nami na ndugu zako kweli tukusujudu?" 11 ndugu zake Yusufu walikuwa na wivu kwa Yusufu lakini baba yake akatia hilo agizo katika akili yake.

18 siku moja ndugu zake Yusufu walipomwona anakuja kwa mbali wakasema, 19 "anakuja mwotaji njoni 20 sasa, tumwue na mtupeni katika moja ya mashimo kavu na kusema wanyama hatari walimuraru 24. Walichukua Yusufu na kumtupa ndani ya shimo kavu.

25 ndugu zake waliketi kula mlo wao, na alipotazama na kuona msafara wa wafanyabiashara kutoka Gileadi. Ngamia zao walikuwa wamebeba na walikuwa njiani kwenda Misri. 27 wakaambiana ndugu zake, "Njoni, tumuuze Yusufu kwa wafanyabiashara na tusiweke mikono yetu juu ya huyo kwani yeche ni ndugu yetu, na nyama yetu yenye na damu" Ndugu zake wakaakubaliana. 28 wafanyabiashara wakaja, ndugu zake wakamtoa Yusufu nje ya shimo na wakamuza kwa shekeli ishirini ya fedha kwa wafanyabiashara na wafanyabiashara wakamchukua mpaka Misri.

39:1 Huko Misri wafanyabiashara wakamuza Yusufu kwa Potifa, mkuu wa walinzi wa mfalme wa Misri. 2 Lakini Mungu alikuwa

pamoja na Yusufu naye akafanikiwa. 3 Potifa aliona kwamba Mungu alikuwa pamoja na Yusufu na kumpa mafanikio katika yote aliyofanya, Yusufu alipata upendeleo kwa macho ya bwana wake. 5Kisha Potifa akamteua Yusufu kusimamia nyumba yake, na kila kitu yeye alimkabidhi inayomilikiwa na huduma yake. Na kisha Mungu akaibariki nyumba ya Potifa, Mmisri, kwa sababu ya Yusufu.

6Yusufu alikuwa mzuri wa kimo, na mke wa Potifa alisema, "Njoo kitandani nami!"8 Joseph alikataa, akasema, "Jinsi gani mimi nifanye jambo kama ili na dhambi dhidi ya Mungu?" 10 Mke wa Potifa akamsemea hivyo siku baada ya siku.

11 siku moja aliingia katika nyumba kuhuduria kwa kazi yake, na mke wa Potifa akamkamata na joho lake, akasema, "Njoo kwa kitanda nami." Lakini Yusufu akatimua mbio nje ya nyumba na kuacha nguo yake mkononi mwake. 16Mke huyo akashikilia joho hilo la Yusufu mpaka Potifa aliporudi nyumbani 17 akaambia Potifa hadithi hii. "Huyo mtumwa wa Kiyahudi alijaribu kunibaka. 18 mimi nikapiga nduru niitisha msaada, hivyo aliondoka mbio nje ya nyumba na joho lake ndilo ninalo mkononi ". 19Wakati Potifa alisikia yaliyompata mke wake akawa na hasira.

20 Alichukua Yusufu na kumtia gerezani. 21 wakati Yusufu alikuwa huko gerezani, Mungu alikuwa pamoja naye; na kumwonyesha wema na kumjalia neema katika macho ya Mwangalizi wa gereza. Mwangalizi 22 akaweka Yusufu katika mamlaka kusimamia yaliyofanyika katika gereza lote. 23Yusufu

alikuwa msimamizi wa mambo hayo yaliyotukia gerezani kwa sababu Mungu alikuwa pamoja na Yusufu na kumpa mafanikio katika kila alichofanya.

Yusufu Gavana. Mwanzo 41,42,45,46

Utangulizi: Wakati Joseph alikuwa gerezani Farao alikuwa na ndoto.

1 Wakati fulani baadaye Mfalme wa Misri, Farao, alikuwa na ndoto: aliota, akiwa amesimama kando ya Mto Nile wakati nje ya mto alikuja ng'ombe saba wanono.3baada ya ng'ombe saba wanono wakaja ng'ombe saba waliokonda ambao pia walitokea nje ya mto.4 Hao ng'ombe saba wakonde wakawala wale ng'ombe saba wanono na bado walikuwa wamekonda na kubakia wembamba. Hii ndoto ilimsumbuwa farao.

5 Farao alikuwa na ndoto ya pili: Hii mara aliona vifurushi saba vinono vya masuke vikimea juu ya kifurushi kimoja. Kisha vifurushi saba vya masuke vilegefu na vyembamba vya nafaka vikameza vichwa saba vya afya. Ndipo Farao akaamuka, na hakika ilikuwa ndoto.

8 Farao akatuma asubuhi kwa ajili ya wote wachawi na wenye hekima wa Misri na kuwaambia ndoto yake, lakini hakuna aliyeweza kutafsiri ndoto yake. 9-13 Farao aliambiwa na aliyekuwa mpishi wake kuwa kijana wa Kiyahudi mtumwa alikuwa gerezani ambao anaweza kutafsiri ndoto. 14-24 Firauni akawatuma kwa Yusufu, na kumwambia ndoto zake na Yusufu alisema, "ndoto ya Farao ni moja na sawa na Mungu amejifunua

kwa Farao ili ujue kuchukua hatua.. 26 ng'ombe saba nono ni miaka saba, na vichwa saba nzuri ya nafaka ni miaka saba, ni moja na ndoto moja 27 ng'ombe saba zilizokonda ni miaka saba, na hivyo ni vichwa saba vya nafaka vilivokauka na upepo wa mashariki: Wao ni miaka saba. ya njaa. 28Mungu ameonyesha Farao kile anachohitaji kufanya kuhusu haya mambo 29 miaka saba ya wingi ni mafuno makubwa katika nchi yote ya Misri., lakini miaka saba ya njaa kufuaita

33-37 sasa hebu angalia Farao kwa mtu mwenye busara na kumtia katika malipo ya nchi ya Misri kuchukua tano ya mavuno ya Misri katika miaka saba ya wingi. Chakula hii lazima iwekwe katika hifadhi ya nchi, kwa kutumia wakati wa miaka saba ya njaa ambayo itakuja juu ya Misri. 39 Farao akamwambia Yusufu, "Tangu Mungu amefanya yote inayojulikana na wewe, hakuna mtu anayeweza kujua na kuwa na busara kama wewe. 41 Farao akamwambia Yusufu," Mimi nitakupa mamlaka juu ya nchi yote ya Misri ". 42 Farao akatia muhuri wake akachukua pete yake kutoka kidole na kuiweka juu ya kidole cha Yusufu wakamvika mavazi ya kitani nzuri. na kuweka mlolongo wa dhahabu shingoni mwake na alikuwa naye katika safari yake ya pili ya gari kama amri katika nchi yote, na watu wakapiga kelele , " Hivyo Farao akamweka Yusufu katika malipo ya nchi yote ya Misri. 46Yusufu alikuwa na umri wa miaka thelathini wakati aliingia huduma ya Farao, mfalme wa Misri.

42:1 Wakati Yakobo babake Yusufu kujua kwamba kulikuwa na nafaka nchini Misri, alisema kwa wanawe, 2 "Nenda nchini Misri na kununua nafaka kwa ajili yetu." 6Yusufu alikuwa mkuu wa

nchi, na alizimamia kuuzwa nafaka kwa wote. Basi, ndugu zake Yusufu wakafika Misri, wakapiga magoti na nyuso zao chini 45:1 Kisha Yusufu akawambia, ", kila mtu ondoka mbele yangu.. 3akasema kwa ndugu zake, "Mimi ni Yusufu! Je baba yangu bado yu hai?" Lakini ndugu zake walikuwa na hofu na kushindwa kumjibu. 4 K akawha Yusufu akawaambia ndugu zake, "Njoo karibu nami, mimi ni ndugu yenu Yusufu, mliniuza ndani ya Misri 5 Msiogope kwa sababu ilikuwa ni mpango wa Mungu wa kuokoa maisha! Yeye aliyenituma mbele yenu 8. "Basi si ninyi Mlionitura hapa, lakini Mungu.

9 "Sasa muende haraka kwa baba yangu kwa sababu miaka mitano ya njaa bado inakuja kwa hivyo ni lazima mje hapa haraka." 25 ndugu zake wakatoka Misri na Wakaja kwa baba yao Yakobo katika nchi ya Kanaani 26Wakamwambia., "Yusufu yu hai ! Kwa kweli, yeye ni mtawala wa nchi yote ya Misri "Yakobo akashangaa sana;. Hakuamini hayo 27 Yakobo aliona mikokoteni Yusufu alikuwa ameamuru ziwabebe, moyo wake ukachangamka 46:2 Mungu alisema na Yakobo katika ndoto usiku, akasema, "Yakobo, msiogope kwenda Misri, kwa maana mimi nitakufanya wewe kuwa taifa kubwa huko.Mimi nitashuka nawe Misri , na mimi hakika nitakurudisha hapa tena. Na Yusufu mwenyewe atayafunga macho yako kwa mkono wako mwenyewe. "

Musa –; kichaka cha moto Na Farao. Kutoka. 3, 7 8, 9

Utangulizi: Baada ya kuletwa babake Yusufu na ndugu zake Misri walikaa Misri kwa miaka 430. Farao mpya ambaye hakujuu kuhusu Yusufu akawa madarakani katika Misri na alianza

kuwatesa watoto wa Israeli. Mmoja wao aitwaye Musa alikimbia kutoka Farao wa Misri akaenda mbali jangwani. Hapa ni hadithi kutoka kwa neno la Mungu.

3:01 Sasa Musa alikuwa akichunga kundi la kondoo mlimani. 2 malaika wa Mungu akamtokea ghafla kutoka kichaka kilichokuwa kinawaka moto. Musa aliona kuwa ingawa kichaka kilikuwa kwenye moto hakikuwa kikiteketea. 3Hivyo Musa , akasema,"nitaenda nikaribie kichaka hiki nijionee maajabu haya" 4 Mungu akamwita kutoka ndani ya kichaka, "Musa Musa!" Musa akasema,"Mimi hapa." 5 "usije karibu yoyote," Mungu alisema. "Vua viatu vyako, maana mahali hapo unaposimama ni mahali patakatifu." 6 Mungu alisema, "Mimi ni Mungu wa baba zako, Mungu wa Ibrahim, Mungu wa Isaka na Mungu wa Yakobo nimeona mateso ya watu wangu. Nami nimekuja kuwaokoa na mkono wa Wamisri na kuwaleta kutoka nchi kuwa katika nchi nzuri na kubwa, nchi ijaayo maziwa na asali 10.nataka nikutume sasa kwa Farao, ili upate kuwatoa watu wangu kutoka Misri. "11But Musa akasema," Mimi ni nani kwamba mimi niende kwa Farao na kuleta watu wangu kutoka Misri? "13 Musa alisema," Nitawaambiaje israeli: Ni Mungu gani amenitura? " 14 Mungu alisema, Mimi ndiye Mungu niliye". "

07:06 Musa akarudi Misri, alimchukua nduguye Haruni na akaenda kwa Farao wakafanya kama Bwana alivyomwagiza. 8 Bwana akanena na Musa na Haruni, na kuwaambia, "Wakati Farao anaongea nawe, akisema," wapi muujiza, 'basi utamwambia Haruni, "Chukua fimbo yako na kutupa chini mbele ya Farao, . "10 Haruni akatupa fimbo yake chini mbele ya Farao

na watumishi wake, na ikawa nyoka. 11 Farao akawaita waganga wa Misri na wao walifanya hivyo kwa uchawi wao. 12 kila mmoja akatupa fimbo yake nazikageuka kuwa nyoka. Lakini fimbo ya Haruni ikameza nyoka zote za wachawi wa Farao. 13 moyo wa Farao ukawa mgumu, na hata hakuwasikia Musa na Haruni.

16 Musa akamwambia Farao, `Bwana asema: Wape watu wangu ruhusa waende, ili wapate kuniabudu. 19 Bwana akasema, "Mwambie Haruni,` Chukua fimbo yako na kunyosha mkono wako juu ya maji ya Misri na yatageuka kuwa damu 20 Musa na Haruni. Wakafanya kama Bwana alivyogaagiza. Haruni aliinua fimbo yake mbele ya Farao na maafisa wake, akapiga maji ya Nile, na maji yote ikawa damu 21 samaki katika Nile wakafa., Farao akasikia vibaya kwani Wamisri hawakuweza kunywa maji yake. Damu ilikuwa kila mahali nchini Misri.

08:06 Kisha Haruni akanyosha fimbo juu ya nchi ya Misri, na vyura, wakaja juu na kufunika nchi yote. 8 Farao aliwaita Musa na Haruni na alisema, "Salini, Bwana, ili achukue vyura mbali nami na watu wangu, Ndiposa watu wako waende kutoa dhabihu kwa Bwana." 12 baada ya Musa na Haruni kutoka kwa Farao, Musa akamlilia Bwana juu ya vyura alikuwa ameleta juu ya Farao. 15 Farao alipoona ya kwamba kulikuwa na unafuu, akajipumbaza akili yake na bila kusikiliza Musa na Haruni, kama Bwana alivyosema.

9:13 Kisha Bwana akamwambia Musa, "Amka asubuhi na mapema na kusema kwa Farao:" Wape watu wangu ruhusa au wakati huu nitaleta mapigo ya kikosi kamili wangu juu yako 15. Na

sasa mimi nawezkuunyosha mkono wangu na kukupiga wewe na watu wako na pigo ambalo litakuwa na kukuondoa wewe kutoka dunia .16Hata hivyo kwa kusudi nimekuinua, ili kuonyesha uwezo wangu na jina langu lipate kutangazwa duniani kote. "

Pasaka na uvukaji bahari ya shamu. Kutoka. 11,12,14

Utangulizi-Bwana kuleta pigo la10 kwa Wamisri. Habari hii inaanza Kwa pigo la kumi nal a mwisho.

11:01 Kisha Bwana akamwambia Musa, "nitaleta tauni moja zaidi juu ya Farao na juu ya Misri." 12:21 Musa akawaita wazee wote wa Israeli, akawaambia, "Nendeni na kuchagua mnyama kwa ajili ya familia yako na kuchinja

Kondoo wa Pasaka. 22Chukua tawi la msabuni, kuzamisha ndani ya damu katika bonde hilo na kuweka baadhi ya damu juu na juu ya pande zote mbili za mlango.hamna mmoja wenu anayeweza kwenda nje ya mlango wa nyumba yake hata asubuhi. Bwana 23atapita kote misri, yeye akiona damu juu ya mlango atapita juu na asikubali uharibifu kuingia nyumba yako 28 Waisraeli wote wakafanya kile Bwana alivyomwagiza Musa. 29 Usiku wa manane Bwana akawapiga chini wazaliwa wa kwanza katika Misri. 30Farao na maafisa wake wote, na Wamisri wote wakati wa usiku, na kulikuwa na kilio kubwa katika Misri, maana hapakuwa na nyumba bila ya mtu kufa. 31 usiku Farao aliwaita Musa na Haruni, akasema, "! Toka enendeni ulivytaka na wana wa Israel ili mkamwabudu Mungu wenu.

37 kulikuwa wanaume wapatao 600,000 Kwa miguu, bila kuhesabu wanawake na watoto. 40 israeli waliishi Misri Kwa

miaka 430.

14:05 Wakati mfalme wa Misri aliambiwa kuwa watu wamekimbia, Farao na maafisa wake wakabadilisha mawazo yao, akasema, "Sisi tumefanya nini Sisi basi Israeli kwenda na tumepoteza huduma zao?" 6 alikuwa na gari lake wakaandaa na kuchukua jeshi lake pamoja naye. 7 alichukua magari mia sita na wakawafuata wana wa Israeli, na wakawapata kama wamepiga kambi kando na Bahari ya Shamu. 10Israeli wakaingiwa na hofu wakamlilia Bwana. 13Musa akawaambia, "msiogope simameni na mtaona wokovu Bwana atawapatia Wamisri muwaonao leo hautawaona tena milele 14 Bwana atawapigania."

15 Bwana akamwambia Musa, "16 nyosha mkono wako juu ya bahari, na kuigawanya nao wana wa Israeli kwenda kwa njia ya bahari katika nchi kavu 21 Musa akanyosha mkono wake juu ya bahari., Na usiku kucha Bwana akaifukuza bahari nyuma kwa upemo mkali mashariki na ikageuka kuwa nchi kavu maji yakagawanyika., na Waisraeli wakasafiri kwa kupitia bahari katika nchi kavu, maji yalikuwa na ukuta wa kulia na wa kushoto.

23 Wamisri wakawafuatia, na farasi zote za Farao na magari na wapanda farasi wakafuata baharini. 26 Bwana akamwambia Musa, "Nyosha mkono wako juu ya bahari ili maji yaweze kurudi pamoja nyuma juu ya Wamisri na magari yao na wapanda farasi." 27Musa akanyosha mkono wake juu ya bahari, na alfajiri maji ikatoka nyuma na kufunikwa magari na wapanda farasi - jeshi lote la Farao waliowafuata wana wa Israeli katika bahari. hata mmoja wao hakunusurika.

Amri 10 - Kutoka 19:01 - 20:23

Utangulizi: Bwana ni Mtakatifu na watu wake lazima wawe watakatifu.

19:01 Katika mwezi wa tatu baada ya Waisraeli kuondoka Misri, wakafika jangwa la Sinai. Israeli wakapiga kambi huko katika jangwa mbele ya mlima wa Sinai. 3 Musa akapanda mlimani kwa Mungu, na Bwana akasema, "Haya ndiyo maneno utasema kwa watu wa Israeli: 4` Ninyi wenyewe mmeona jinsi nilivyo tenda kwa Wamisri, na jinsi mimi nimewabeba kama vile tai abebaye nimewabeba kwa mbawa zangu 5. mkinitii kikamilifu na kutunza agano langu, hapo ndipo mtakuwa wateule kutoka mataifa yote, mtakuwa mali yangu ya thamani na wewe kuwa kwangu ufalme wa makuhani na taifa takatifu.' Haya ni maneno wewe utazungumza na wana wa Israeli. "

7 Musa akarudi na akawaita wazee wa watu, akawaambia wote Bwana alivyomwamuru kusema. 8 watu wote waliitikia kwa pamoja, "Tutafanya kila kitu Bwana alisema." Basi Musa akaleta jibu lao kwa Bwana.

9 Kisha Mungu akasema na Musa, "Baada ya siku tatu nitakuja katika wingu nzito, ili watu wasikie nikizungumza nawe na siku zote kukuamini wewe 10Nenda kwa watu. Na kuwaambia wajiandae leo na kesho. Waambieni waoshe nguo zao na kuwa tayari kwa siku ya tatu, kwa sababu siku hiyo nitakuja chini ya Mlima Sinai mbele ya watu wote 12Weka mipaka kuzunguka

mlima na kuwaambia watu, `Kuwa makini kwamba,hakuna anayeruhusiwa kukaribia mlima au .Yeyote Atakayegusa mlima hakika atauawa 13 wakati pembe za kondoo dume zitapulizwa kwa sauti kwa muda mrefu wanaweza wao kwenda juu mlimani "

14 Musa alipokuwa ameenda chini ya mlima kwa watu,akawaweka wakfu, nao wakavua nguo zao. 15Kisha alisema kwa watu, "Mjitarishe kwa siku ya tatu na kujiepusha na mahusiano ya kimapenzi.."

16 asubuhi ya siku ya tatu kulikuwa na radi na umeme, na wingu zito juu ya mlima, na sauti kubwa sana mlion wa tarumbeta. Kila mtu katika kambi akahofu. 17 Musa aliwaongoza watu nje ya kambi ya kukutana na Mungu, nao wakasimama katika mguu wa mlima. Sinai 18Mlima mara ukafunika na moshi, kwa sababu Bwana alishuka juu yake katika moto. moshi ultanda kama moshi wa tanuru, mlima wote ukatetemeka kwa ukali, 19 sauti ya tarumbeta ilikua kwa sauti na sauti. Kisha Musa akanena na sauti ya Mungu ikamjibu.

20 Bwana alishuka juu ya Mlima Sinai na aliita Musa juu ya mlima. Basi Musa akapanda na Bwana akamwambia, "Nenda chini na kuwaonya watu wasivuke mipaka, na wasichungulie kwa nguvu ya njia yao kujaribu kumwona Bwana na wengi wao kuangamia." Basi Musa alishuka na kuwaambia watu.

20:01 Na Mungu akanena maneno haya yote:

2 "Mimi ni Bwana, Mungu wako, niliyekutoa katika nchi ya Misri

kutoka nchi ya utumwa. Usiwe na
miungu wengine ila mimi.

4 "Usifanye mwenyewe sanamu kwa mfano wa kitu chochote juu
mbinguni, wala juu ya maji
chini duniani 5 wala usiwapigie magoti kwao au ibada yao;
kwa maana mimi, Bwana, Mungu wako, ni Mungu mwenye
wivu

7 "Usilitaje bure jina la Bwana Mungu wako, maana sitavumilia
mtu yejote anayelitaja Jina langu kwa msaha.

8 "Ikumbuke siku ya Sabato uiweke takatifu ,Siku sita utende
mambo yako yote. Lakini katika siku ya saba
utapumzika.

12 "Waheshimu baba yako na mama yako.

13"Usiue.

14"Wewe Usizini.

15Usiibe.

16 "Usitoe ushahidi wa uongo dhidi ya jirani yako.

17 "Usitamani nyumba ya jirani yako.Usitamani mke wa jirani
yako, wala mtumwa wake au mjakazi, wala ng'ombe wake wala
punda wake, wala chochote kilicho cha jirani yako."

22 Bwana akamwambia Musa, "Waambie wana wa Israeli hivi:`
ninyi mumeona wenyewe kwamba nimesema kutoka mbinguni:
23msiwe na miungu mingine pamoja nami; msijifanyie miungu
yenu ya fedha au miungu ya dhahabu nami nitawabariki.

wapelelezi. Hesabu. 13-14

Utangulizi :Wana wa Israeli walikaa katika mlima kwa mwaka

mmoja kupokea maelekezo kuhusu hema na utakatifu , basi Mungu akawaongoza mpaka wakakaribia nchi ya ahadi.

13:01 Bwana akamwambia Musa, "wature baadhi ya watu kuchunguza nchi ya Kanaani, niwapayo wana wa Israeli 17 Musa. Akawaambia," Nendeni katika nchi. 18 mchunguze ni watu wa aina gani gani wanaishi hapo , ni wa nguvu au dhaifu, chache au wengi. Je kuna miti au sio? Jitahidi kurejesha baadhi ya matunda ya ardhi ya nchi hiyo ".

21Basi waliingia na kutalii nchi ile. 23katika bonde moja, wao walikata tawi la nguzo moja ya zabibu wawili wao wakashirikiana kulibeba kwa fito mmoja mbele na mwagine nyuma. 25mwisho wa siku arobaini walirudi kutoka nchi ya kuchunguzwa na kurudi kwa Musa na Haruni na Waisraeli wote katika jangwa. Wakawaonyesha matunda ya nchi ile. 27pia wakatoa taarifa hii kwa Musa. "Tulienda katika nchi ambayo wewe ulitutuma, ni nchi itoayo maziwa na asali Hapa ni matunda yake 28 watu ambaao wanaishi hapo ni wenye nguvu na miji yenye maboma na ni mikubwa sana Sisi tukawaona wana wa Anaki huko.

30Lakini Kalebu akawaambia watu wawe kimya mbele ya Musa, akasema, "Tunapaswa kwenda juu na kuchukua mali ya nchi, kwa maana sisi tunaweza kufanya hivyo." Lakini watu ambaao walikuwa wamekwenda pamoja naye wakasema, "Hatuwezi kushambulia watu hao, wao wana nguvu kuliko sisi." Na kuenea katikati ya Waisraeli habari mbaya kuhusu nchi waliyokuwa wameipeleleza.

14:01 Usiku huo watu wote wa jamii waliinua sauti zao na kulia kwa sauti. 2Wakawanung'unikia Musa na Haruni, "wakiwaambia," Kama tu tungalikufa katika Misri Au katika jangwa hili 3 Kwa nini Bwana ametuleta sisi nchi hii tu kwa kutuangamiza kwa upanga Wanawake na watoto wetu watachukuliwa mateka Je, si ni bora zaidi kwetu sisi kurudi Misri.?" 4 wakasemesana mionganoni mwao, "Tunapaswa kuchagua kiongozi na kurudi Misri."

5 Musa na Haruni wakaanguka kifudifudi mbele ya mkutano wa Waisraeli wote pale mtoni. 6Yoshua na Caleb ambao walikuwa mionganoni mwa wale waliokuwa kutalii nchi, wakararua nguo zao, na wakasema kwa mkutano wote wa Israeli, "nchi tuliyoiopita kati na kuguindua ni nzuri sana Bwana Kama yu radhi nasi, yeye atatuongoza katika hilo, nchi ijaayo maziwa na asali, na kutupatia 9Illa tusiwe waasi dhidi ya Bwana.. "10Lakini kanisa lote likakapanga kuwalenga mawe Yoshua na Caleb.

Ndipo utukufu wa Bwana ukawatokea katika hema ya kusanyiko kwa Israeli wote. 11 Bwana akamwambia Musa, "kwa muda gani watu hawa wataendelea kunijaribu mimi kunidharau na kutoniamini, licha ya ishara na miujiza yote ambayo nimefanya kati yao 12I Nitawaangamiza wote ili nikufanye wewe taifa kubwa na lenye nguvu zaidi kuliko wao. " 13Lakini Musa akamwambia Bwana, "15ukiuangamiza huu umati wote watu wa mataifa watasema,` 16 Bwana hakuweza kuwaleta watu hawa katika nchi aliyowaahidi kwa kiapo , bali amewachinja katika jangwa '17 "Sasa nguvu ya Bwana ionyeshwe, kwa maana Bwana ni mpole kwa hasira, mwingi wa upendo kwa kusamehe dhambi na

uasi.. Hata hivyo yeye haondoi adhabu kwa hatia. 19 kulingana na upendo wako mkubwa, uwasamehe dhambi za watu hawa, kama ambavyo umewasamehe tangu waondoke Misri hadi sasa.
"

20 Bwana akajibu, "Nimewasamehe kama ulivyouliza 22Lakini hata hivyo, hamna hata mmoja wa watu ambao waliona utukufu wangu na ishara ambazo nimezifanya Misri na katika jangwa 23ambao wataingia katika nchi niliyowaaidi kwa kiapo kwa baba zanu.. 31Lakini kwa watoto wao ambao walisema kuwa watachukuliwa kama mateka, nitaleta watoto hao kufurahia nchi waliyoikataa 34 kwanza kwa muda wa miaka arobaini -. mwaka mmoja kwa kila siku moja ya zile arobaini wao Kugundua ardhi, watoto wao watakuwa katika jangwa kwa sababu ya dhambi za wazazi wao. 38Illa Kalebu na Yoshua tu ndio wataingia nchi ile.

Yoshua: Yoshua 6

Utangulizi: Wakati Musa alipokuwa na umri wa makamo, kabla ya kufa, alimteua Yoshua kuwa mrithi wake wa kuwaongoza watu wa Mungu katika nchi Mungu aliyowaahidi watoto wa Abrahamu.

6:01 Yeriko Sasa ilikuwa imefungwa kwa sababu ya Waisraeli. Hakuna mtu angetoka na hakuna mtu angeingia 2 Bwana akamwambia Yoshua, "Angalia, nimewakabidhi Yeriko katika mkono wako, pamoja na mfalme wake na watu wake 3 zunguka mji mara moja na watu wote wenye silaha kwa siku sita. 4 makuhani saba wabebe tarumbeta za pembe mbele ya sanduku

siku ya saba, waandamane na kuuzunguka mji mara saba. Makuhani wapige tarumbeta. 5 wakati watu wataisikia sauti ya mlio kwa muda mrefu ,na watu wote kutoa kelele, kisha ukuta wa mji utaanguka na watu kwenda juu, kila mtu moja kwa moja mbele."

10Yoshua akawaamuru watu, "msifanye kilio cha vita, Msinyanyue sauti zenu, wala kusema neno hadi siku nitawaambia kupiga kelele."11 sanduku la Bwana likazungushwa mara moja kwa siku. Kisha watu walirejea katika kambi na kulala huko.

12Yoshua aliamka mapema asubuhi na makuhani wakachukua sanduku la Bwana.

13 makuhani saba waliobeba tarumbeta saba wakaenda mbele, kuandamana mbele ya sanduku la Bwana na kupiga tarumbeta. Walisema hivi kwa muda wa siku sita. 15 siku ya saba, Waisraeli waliamka alfajiri na kuandamana wakazunguka mji mara saba.16mara ya saba, wakati makuhani walipiga tarumbeta kwa sauti kubwa, Yoshua akawaamuru watu, "Paseni sauti Kwa kuwa Bwana amewapa ninyi mji! 17 mji utakuwa chini ya marufuku, vyote vilivyomo ni mali ya Bwana 19. Fedha na dhahabu, shaba na chuma ni takatifu kwa Bwana, vitaenda katika hazina ya Bwana ".

20 tarumbeta zilipopiwa, watu walipiga kelele, na ukuta wa Yeriko ukaanguka hivyo kila mtu kwenda mbele moja kwa moja, wakauchukua mji. 21wakauteketeza mji wote na kila kitu ndani yake, lakini fedha na dhahabu na makala ya shaba na chuma

katika vikawekwa kwa hazina ya nyumba ya Bwana. 27Bwana alikuwa pamoja na Yoshua, sifa zake zikaenea katika nchi.

Daudi na Goliatho. 1 Samueli 17

Utangulizi-Miaka mingi baadaye mtu aitwaye Sauli kuwa mfalme juu ya Israeli. Jeshi la Wafilisti lilikuwa vita dhidi ya Israeli kwa wakati huu. Hapa ni hadithi kutoka kwa neno la Mungu.

17:01 Basi Wafilisti wakakusanya majeshi yao kwa vita. 2Sauli na Israeli waliandaa vita yao kukutana na Wafilisti. 4 bingwa aliyeitwa Goliathi toka nje ya kambi ya Wafilisti.Alikuwa mkubwa zaidi ya futi tisa. 8Goliathi alisimama na kupiga kelele kwa sauti Israeli, "Kwa nini hamuji nje na kujipanga kwa ajili ya vita, mimi si Mfilisti?, Nanyi ni watumishi wa Sauli ,Chagua mtu? Na tupigane 9yeye akinishinda na kuniua, sisi tutakuwa watumishi wako, lakini kama mimi nitamshinda na kumuua, nyinyi mtakuwa watumishi wetu na kututumikia ". 10 Mfilisti akasema, "Hii siku mimi napinga safu ya Israeli! Nipe mtu kupambana nami." 11kusikia maneno haya yote Sauli na watu wake walikuwa na hofu.

14 Daudi, mwana mdogo wa Yese 15 wakichunga kondoo wa baba yake huko Bethlehemu. 17Yese akamwambia Daudi, "Chukua mikate hii kumi ya chakula kwa ajili ya ndugu zako. ndugu zako pamoja na Sauli na watu wote wa Israeli wako mapiganoni dhidi ya Wafilisti.." 20 asubuhi Daudi akafika kambini mwa jeshi wakiwa wanajiandaa kwa vita, na kutoa kilio cha vita. 23Daudi akazungumza na ndugu zake,Huku Goliatho akipiga kelele na kulidharau jeshi la Israeli , Daudi aliposikia hayo. 26 Daudi akauliza, "Ni nani huyu Mfilisti awatukane majeshi ya

Mungu aliye hai?" 31 Daudi alisikika na taarifa ikamfikia Sauli, Sauli akitisha Daudi aletwe. 32Daudi akamwambia Sauli, "mtumishi wako ataenda kupambana na Mfilisti huyu." 33 Sauli akajibu, "Wewe ni kijana tu 36 Daudi. Akamwambia Sauli," Mtumishi wako aliua simba na dubu na Mfilisti huyu itakuwa kama mmoja wao, kwa sababu anatukana majeshi ya Mungu aliye hai "

40Daudi alichukua fimbo yake katika mkono wake na akachagua mawe laini matano kutoka katika kijito, kuziweka katika mfuko wake na kwa komeo lake kwa mkono wa Daudi, ili kumwendea Mfilisti. 42Goliath kuona kwamba Daudi tu kijana, akamlaani Daudi kwa miungu yake. "Njoo hapa," alisema, "na mimi nitakupa nyama yako kwa ndege wa hewa!"

45Daudi akamjibu Mfilisti, "Wewe unakuja kinyume nami kwa upanga na mkuki, bali mimi ninakuja juu yako katika jina la BWANA Mwenye Nguvu, Mungu wa majeshi ya Israeli, ambaye umemuasi 46 siku hii Bwana atanipa kibali na nitakuua wewe , na nitakukata kichwa yako, Leo dunia nzima itajua kwamba yuko Mungu katika Israeli kwa ajili ya vita .Bwana, naye atatupa jeshi lako mikononin mwetu.

48 Mfilisti alipokuwa anasongea karibu kumshambulia, Daudi akakimbia haraka kuelekea ukumbi wa vita. 49akachukua kutoka mfuko wake na jiwe, akampiga Mfilisti katika kipaji cha uso kwa mawe akitumia komeo na Goliatho akaanguka chini. 51 Daudi akasimama juu ya Mfilisti na akashika upanga wa Goliatho kumkata kichwa .Wakati Wafilisti walipoona shujaa wao amekufa, wakageuka na kutoroka. 52 watu wa Israeli kwa makelele

walifuata Wafilisti na wakati Waisraeli wakarudi kutoka katika kuwafukuza Wafilisti, 53 waliaribu kambi ya wafilisti.

Daudi aokoa Maisha Sauli. 1 Samweli. 24

Utangulizi: umaarufu wa Daudi ukaenea mionganini mwa watu.

Mfalme Sauli akaona wivu na akataka kumwua Daudi. Hii ndio hadithi kutoka kwa neno la Mungu.

24:2 Sauli alichukua watu elfu waliochaguliwa kumsaka Daudi na kundi lake jangwani. 3Sauli alikuja pangoni kwa haja msalani bila kujua kwamba Daudi na kundi lake walikuwa ndani ya lile pango. 4Wakamwambia Daudi, "Hii ni siku ya Bwana amewapa adui yako katika mikono yako." Ndipo Daudi akanyemelea Sauli akiwa amelala na kukata kipande cha joho la mfalme Sauli. 6Daudi Akawaambia watu wake, "hainipaswi mimi kuinua mikono yangu kinyume na mtiwa mafuta wa Bwana 7 Daudi akawakemea watu wake na hakuwaruhusu kumshambulia Sauli.

8 Daudi akatoka pangoni na akamwita Sauli, "Bwana wangu, mfalme!" Sauli alipotazama nyuma, Daudi akainama yeye mwenyewe kwa uso wake. 9 akamwambia Sauli, "Kwa nini mfalme anawasikiliza watu ambao husema: Daudi anajaribu kukudhuru '?10 Unaweza kuona kwa macho yako mwenyewe jinsi Bwana alikuleta katika mikono yangu katika pango. Kundi langu waliniishi niwaruhusu wakuue, lakini mimi nikasema, `Sitaki kuinua mkono wangu juu ya bwana wangu, kwa sababu yeye ni mtiwa mafuta wa Bwana. 11Jionee, baba yangu, angalia kipande cha vazi lako mkononi mwangu ambacho nilkata kutoka kwa vazi lako .Sasa elewa na kutambua kwamba mimi sina hatia ya

makosa au uasi.

16 Daudi alipomaliza kusema hayo, Sauli akauliza, "Je, hiyo ni sauti yako, Daudi mwanangu?" Na Sauli akalia kwa sauti. 17 "Wewe ni mwenye haki kuliko mimi," alisema. "wewe ementunza vizuri, lakini mimi nimekutenda vibaya¹⁸ Umenieleza vile Bwana aliweka maisha yangu mikononi mwako lakini haukunidhur^{19/20} Ninajua kwamba hakika utakuwa kuwa mfalme na ufalme wa Israeli kuwa imara katika mikono yako²¹sasa apa kwa Bwana kuwa wewe hautafanyia kizazi changu ukatili au kufuta jina langu kutoka Familia ya baba yangu." 22 Daudi alitoa kiapo chake kwa Sauli na Sauli akarudi nyumbani, lakini Daudi na watu wake wakaenda kwenye ngome.

Eliya-1 Wafalme¹⁸.

Utangulizi: Baada ya muda wa Daudi kulikuwa na Mfalme mwingine .Ahabu alikuwa mubaya. Bwana Mungu alimtuma nabii Eliya kukabiliana na Mfalme. Na hii ndiyo hadithi kutoka kwa neno la Mungu.

17 Wakati Ahabu aliona Eliya,akamwambia,"Je, wewe, wewe ndiye umetaabisha Israeli?"

18 "Mimi sijaleta shida kwa Israeli," Eliya akajibu. "Lakini wewe na familia ya baba yako na mumeacha amri ya Bwana na kuabudu Baali sanamu.. 19sasa iteni watu wote wa Israeli kukutana nami juu ya mlima Karmeli. Na kuleta manabii mia nne na hamsini wa Baali na mia nne wa Ashera, walao mezani kwa Yezebeli. " 20

Ahabu akatuma ujumbe katika Israeli yote na manabii wakakusanyika juu ya mlima Karmeli.

21 watu walipokusanyika pamoja Eliya akaenda mbele yao, akasema, "muda gani mtafanya shaka kati ya mawazo mawili, Kama Bwana ni Mungu, mfuateni; Bali ikiwa Baali ni Mungu, mfuateni yeye." Lakini watu hawakusema chochote.

22 Kisha Eliya akawaambia, "Mimi ni mmoja tu wa manabii Bwana wa waliosalia, lakini Baali ana manabii mia nne na hamsini 23 Leta fahari wawili na mchague mmoja, muikatakate vipande na kuweka juu ya tambiko la kutoa dhabihu, tieni kuni wala msitie moto. 24 Nami nitaandaa fahari aliyesalia na kumtia kwa kuni juu ya tambiko la dhabihu. Waliiteni jina la mungu wao, name nitallita jina la Bwana mungu wangu, na Mungu ambaye atajibu kwa moto, yeye ni Mungu. "Kisha watu wote wakasema umesema vizuri."

26 manabii wa Baali wakatambika dhabihu na kutoa wito kwa jina la Baali tangu asubuhi mpaka saa sita mchana. "Ee Baali, utusikie". Lakini kulikuwa hakuna majibu. wakacheza karibu na madhabahu waliyoifanya. 27 mchana Eliya akaanza kuwahimiza. "Paseni sauti!" alisema. "Hakika yeye ni mungu Labda! Yeye hako katika mawazo, au na shughuli nyingi, au kasafiri. Labda yeye amelala na lazima aamushwe." 28 wao wakazidi kupiga kelele na kujikatakata wenyewe kwa mapanga na mikuki, kama desturi yao, mpaka ikatoka damu yao. Lakini kulikuwa hakuna majibu, hakuna mtu akajibu.

30 Eliya akawaambia watu wote, "Njooni hapa kwangu" na walikuja kwake na akaandaa madhabahu ya Bwana, ambayo yalikuwa katika hali mbaya. 31Eliya akachukua mawe kumi na mawili, moja kwa kila moja ya makabila ya ukoo wa Yakobo, ambaye neno la Bwana lilimjia, likisema, "Jina lako litakuwa Israeli." 32kwa mawe akajenga madhabahu katika jina la Bwana, na akachimba handaki kuizunguka.33Akapanga kuni, akakatakata fahari vipande vipande na kuweka juu ya kuni. Kisha akawaambia watu, "Ijazeni maji mitungi minne mikubwa na kumwaga maji juu ya sadaka na juu ya kuni." 34 wakafanya hivyo." mara ya tatu," aliamuru na wakafanya hivyo mara ya tatu. 35maji yakazunguka madhabahu na hata kujaza mifereji.

36 wakati wa dhabihu, Eliya nabii akaja na akasema: "Ee Bwana, Mungu wa Abrahamu, Isaka na Israeli, ijulikane leo ya kuwa wewe ni Mungu katika Israeli na kwamba mimi ni mtumishi wako na nimetenda mambo haya yote kwa amri yako 37nijibu Ee Bwana.,nijibu mimi ili watu hawa wajue kuwa wewe ni Mungu mmoja wa kweli 38 Mara hiyo moto wa Bwana. ukaanguka na kuteketeza dhabihu, mbao, mawe na udongo, na pia ukalamba maji katika mtaro 39watu.walipoona hayo, wkaanguka chini na kusema, "Bwana! Yeye ni Mungu! Bwana! Yeye ni Mungu! "

Mafuta ya Mjane 2Wafalme 4:1-7

Nabii Eliya aliponyakuluwa juu mbinguni. mamlaka na upako wake ulishuka juu ya nabii Elisha.Na hii ndiyo hadithi kutoka kwa neno la mungu.

Mafuta Ya Mjane

Mke wa mtu mmoja kutoka katika wana wa manabii akamwendea Elisha, akamwambia, “Mtumishi wako mume wangu amekufa, nawe unajua alikuwa anamcha BWANA. Lakini sasa yule anayemdai anakuja kuchukua wanangu wawili kama watumwa wake.”

2Elisha akamjibu,“Nitawezaje kukusaidia? Niambie,una nini ndani ya nyumba yako?” Akasema, “Mtumishi wako hana kitu cho chote kabisa isipokuwa mafuta kidogo.”
3Elisha akasema, “Zunguka kwa majirani zako wote ukaombe vyombo vitupu. Usiombe vichache.

4Kisha ingia ndani na ujifungie mlango 4wewe na wanao. Mimina mafuta kwenye vyombo vyote, kila kimoja kinapojaa, kiweke kando.”

5Yule mjane akaondoka na kujifungia ndani, ye ye na wanawe. Wao wakamletea vyombo

naye akaendelea kumimina mafuta.

6 Vyombovyote vilipojaa, akamwambia mwanaye, “Niletee chombo kingine.”

Lakini mwanaye akajibu, “Hakuna chombo kingine kilichobaki.” Basi mafuta yakakoma kutiririka.

7 Yule mwanamke akamwendea yule mtu wa Mungu, naye yule mtu wa Mungu akasema, “Nenda ukayauze hayo mafuta ulipe madeni yako. Wewe na wanao mnaweza kuishi kwa kile Kinachosalia.”

Naamani : 2Wafalme 5:1-19

Utangulizi Nchi ya aramu katika hadithi ni nchi ya leo iiwayo Sirya. Maradhi ya ukoma yalikuwa yakutisha sana jeshi la mfalme wa Aramu. Alikuwa mtu mkuu mbele ya bwana wake na aliyeheshimiwa sana, kwa sababu kwa kupitia yeye, BWANA alikuwa amewapa Aramu ushindi. Alikuwa askari shujaa, lakini alikuwa na ukoma.

2 Panapo siku hizo vikosi kutoka Aramu

vilikuwa vimekwenda na vikawa vimemchukua
mateka msichana kutoka Israeli, naye
akamtumikia mkewe Naamani.

3Akamwambia

bibi yake, “Kama bwana wangu angelimwona
nabii aliyeko Samaria! Angemponya ukoma
wake”

4Naamani akaenda kwa bwana wake na
kumwambia alichosema yule msichana kutoka
Israeli.

5Mfalme wa Aramu akamjibu, “Hakika,
nenda, nitatuma barua kwa mfalme wa Israeli.”

Kwa hiyo Naamani akaondoka, akiwa
amechukua talanta kumi
a za fedha, shekeli

6,000 za dhahabub na mivao kumi ya mavazi.

6Barua aliyokuwa ameichukua ili aipeleke kwa
mfalme wa Israeli ilisomeka hivi: “Pamoja na
barua hii ninamtuma mtumishi wangu Naamani
kwako ili uweze kumponya ukoma wake.”

7Mara mfalme wa Israeli alipomaliza kuisoma ile barua, akararua majoho yake na kusema, “Je, mimi ni Mungu? Je, mimi naweza kuua na kufufua tena? Kwa nini huyu mtu anamtuma mtu ili mimi nipate kumponya ukoma wake? Tazama jinsi anavyotafuta kuanzisha ugomvi nami!”

8Elisha mtu wa Mungu aliposikia kwamba mfalme wa Israeli alikuwa amerarua majoho yake, akamtumia ujumbe huu: “Kwa nini umerarua mavazi yako? Mwamuru mtu huyo aje kwangu naye atajua ya kuwa yuko nabii katika Israeli.”

9Kwa hiyo Naamani akaenda akiwa na farasi wake na magari yake na kusimama mlangoni mwa nyumba ya Elisha.

10Elisha akamtuma mjumbe kumwambia, “Nenda ukaoge katika mto Yordani mara saba na nyama ya mwili wako itapona nawe utatakasika.

11Lakini Naamani akaondoka akiwa amekasirika na kusema, “Hakika nilidhani kwamba angetoka nje asimame na kuliitia jina la BWANA Mungu wake na kuweka mkono wake juu ya mahali pagonjwa aniponye ukoma wangu.

12Je, Abana na Farpari, mito ya Damaski si bora zaidi kuliko mito yo yote ya Israeli? Je, nisingeweza kuoga ndani ya hiyo mito na kutakasika?” Basi akageuka na kuondoka kwa hasira kuu.

13Watumishi wa Naamani wakamwendea na kumwambia, “Baba yangu, kama huyo nabii angekwambia kufanya jambo lililo kubwa, je, usingefanya? Je, si zaidi sana basi, anapokuambia, ‘Oga na utakasike! ’ ”

14Hivyo akashuka na kujizamisha ndani ya mto Yordani mara saba, kama vile huyo mtu wa Mungu alivyokuwa amemwambia, nayo nyama ya mwili wake ikapona na kutakasika kama ya mwili wa

mvulana mdogo.

15Kisha Naamani na wahudumu wake wote wakarudi kwa yule mtu wa Mungu. Akasimama mbele yake na kusema, “Sasa najua kwamba hakuna Mungu katika ulimwengu wote isipokuwa katika Israeli. Tafadhali sasa upokee zawadi Tafadhali sasa upokee zawadi kutoka kwa mtumishi wako.”

16Nabii akajibu, “Hakika kama BWANA aishivyo, ambaye ninamtumikia, sitapokea kitu hata kimoja.” Ingawa Naamani alimsihi sana, ye ye alikataa.

17Naamani akasema, “Ikiwa hutapokea, tafadhali mtumishi wako na apewe udongo kiasi cha mzigo wa kuweza kubebwa na punda wawili, kwa sababu mtumishi wako hatatoa tena sadaka ya kuteketezwa na dhabihu kwa mungu mwingine isipokuwa BWANA.

18Lakini BWANA

na amsamehe mtumishi wake kwa kitu hiki
kimoja: Wakati bwana wangu atakapoingia
kwenye hekalu la Rimoni ili kusujudu, naye
akiwa anauegemea mkono wangu nami
nikasujudu huko pia, wakati nitakaposujudu
ndani ya hekalu la Rimoni, BWANA na
amsamehe mtumishi wako kwa ajili ya jambo
hili.”

19 Elisha akamwambia, “Nenda kwa amani.”

Shoka Laelea 2wafalme 6:1-7

Wana wa manabii wakamwambia Elisha,
“Tazama, mahali hapa tunapoishi chini ya
uongozi wako ni padogo sana kwa ajili yetu.
2Twendeni Yordani, mahali ambapo kila mmoja
wetu anaweza kupata nguzo moja, nasi tujenge
huko mahali petu pa kuishi.”

Naye akawaambia, “Nendeni”

3Kisha mmoja wao akasema, “Je, tafadhali,
huwezi kufuatana na watumishi wako?”

Elisha akajibu, “Nitakuja.”

4Naye akaenda

pamoja nao.

Basi wakaenda Jordani nao wakaanza

kukata miti.

5Mmoja wao alipokuwa anakata mti,

shoka lilitumbukia kwenye maji. Akapiga kelele

akasema, “Ee bwana wangu, lilikuwa la

kuazima!”

6Mtu wa Mungu akauliza, “Je, liliangukia

wapi?” Alipomwonyesha mahali penyewe, Elisha

akakata kijiti na kukitupa mahali pale, nalo shoka

likaelea.

7Akasema, “Lichukue” Kisha yule mtu

akanyosha mkono wake akalichukua.

Yona 1,2,3,4

Utangulizi wakati Yona Ninawi ulikuwa mji mkuu wa adui wa Israeli, Ashuru.

1:01Yona Anamkimbia BWANA

Neno la BWANA lilimjia Yona mwana wa

Amitai.

2“Nenda katika mji mkubwa wa

Ninawi ukahubiri juu yake, kwa sababu uovu
wake umekuja juu mbele zangu.”

3Lakini Yona alimkimbia BWANA na

kuelekea Tarshishi. Alishuka mpaka Yafa,
ambapo alikuta meli iliyokuwa imepangwa
kuelekea bandari ile. Baada ya kulipa nauli,
akapanda melini na kuelekea Tarshishi ili
kumkimbia BWANA.

4Ndipo BWANA akatuma

upepo mkali baharini, nayo dhoruba kali sana
ikavuma hata meli ikawa hatarini kuvunjika.

7Kisha mabaharia wakasemezana wao kwa

wao, “Njoni, tupige kura tumtafute anayehusika
na maafa haya.” Wakapiga kura, kura
ikamwangukia

Yona.

8Kwa hiyo walimuuliza, “Tuambie, ni nani

anayehusika kwa kutuletea tatizo hili lote?

Unafanya kazi gani? Umetoka wapi? Nchi yako
ni ipi? Wewe ni kutoka taifa lipi?”

9Akajibu, “Mimi ni Mwebrania, nami
namwabudu BWANA, Mungu wa Mbinguni,
aliyeumba bahari na nchi kavu.”

10Hili liliwaogopesha nao wakamuuliza,
“Umefanya nini?” (Walijua alikuwa anamkimbia
BWANA, kwa sababu alishawaambia hivyo.)

12Akawajibu, “Niinueni mkanitupe baharini,
nayo itakuwa shwari. Ninajua mawimbi haya
makubwa yamewatokea kwa ajili ya kosa
langu.”
ilivyokupendeza.”

15Kisha walimchukua Yona,
wakamtupa baharini nayo bahari iliyokuwa
imechafuka ikatulia.

17Lakini BWANA akamwandaa nyangumi
kummeza Yona, naye Yona alikuwa ndani ya
tumbo la nyangumi kwa siku tatu mchana na

usiku.

2.: Akiwa ndani ya tumbo la nyangumi, Yona
alimwomba BWANA Mungu wake.

2Akasema :

“Katika shida yangu nalimwita BWANA,
naye akanijibu.

Kutoka kina cha kaburi niliomba msaada,
nawe ukasikiliza kilio changu.

5Maji yaliyonimeza yalinitisha,
kilindi kilinizunguka,
mwani

a uljisokota kichwani pangu.

7“Wakati uhai wangu ulipokuwa unatoka,
nilikukumbuka Wewe, BWANA,
maombi yangu yalikufikia wewe,
katika hekalu lako takatifu.

9Lakini mimi, kwa wimbo wa shukrani,
nitakutolea dhabihu.

Nililowekea nadhiri nitalitimiza.
Wokovu watoka kwa BWANA.”

3:01 Yon

1 Ndipo neno la BWANA likamjia Yona
mara ya pili.

2 Ondoka uende katika mji
mkubwa wa Ninawi, ukautangazie ujumbe
ninaokupa."

a Aenda Ninawi

3 Yona akalitii neno la BWANA naye
akaenda Ninawi. Basi Ninawi ulikuwa mji
maarufu sana, ilichukua siku tatu kuuzunguka.

4 Siku ya kwanza, Yona aliingia mjini.

Akatangaza: "Baada ya siku arobaini Ninawi
utaangamizwa."

5 Watu wa Ninawi wakamsadiki
Mungu, wakatangaza kufunga, nao watu wote
kuanzia mkubwa sana hadi yule mdogo kabisa,
wakavaa nguo ya gunia. .

6 Habari zilipomfikia mfalme wa Ninawi,
aliondoka kwenye kitu chake cha enzi, akavua
majoho yake ya kifalme, akajifunika nguo ya
gunia kisha akaketi chini mavumbini.

7Ndipo

akatoa tangazo katika Ninawi yote:

“Kwa amri ya mfalme na wakuu wake:

Msiruhusu mtu ye yote au mnyama,
makundi ya ng’ombe au wanyama wengine
wafugwao, kuonja kitu cho chote,
msiwaruhusu kula wala kunywa.

8Bali

wanadamu na wanyama wafunikwe kwa
nguo ya gunia. Kila mmoja afanye hima
kumwomba Mungu. Waziache njia zao
mbaya na udhalimu ulio mikononi mwao.

9Ni

nani ajuaye? Huenda Mungu akaghairi kwa
huruma yake akaacha hasira yake kali ili
tusiangamie.”

10Mungu alipoona walivyofanya na jinsi
walivyogeuka kutoka katika njia zao mbaya,
akawa na huruma wala hakuleta maangamizi
juu yao kama alivyokuwa ameonya.

Lakini Yona alichukizwa sana akakasirika.

2Akamwomba BWANA, “Ee BWANA, hili si
lile nililolisema nilipokuwa ningali nyumbani? Hii
ndiyo sababu niliharikisha kukimbilia Tarshishi.

Nikifahamu kuwa wewe ni Mungu mwenye
neema na huruma, si mwepesi wa hasira na
amejaa upendo, ni Mungu ambaye hughairi
katika kupeleka maafa.

3Sasa, Ee BWANA,
niondolee uhai wangu, kwa kuwa ni afadhali
mimi nife kuliko kuishi.”

4Lakini BWANA
akamjibu, “Je unayo haki yo yote kukasirika?”

5Yona akatoka nje akaketi mahali upande
wa mashariki wa mji. Hapo akajitengenezea
kibanda, akaketi kwenye kivuli chake na
kungojea ni nini kitakachotokea katika mji.

6Ndipo BWANA, Mungu akaweka tayari mzabibu
na kuufanya uote, kumpatia Yona kivuli
kilichomfunika kichwa ili kuondoa taabu yake,

naye Yona akafurahi sana kwa ajili ya ule mzabibu.

7Lakini kesho yake asubuhi na mapema Mungu akaamuru buu, autafune mzabibu huo nao ukanyauka.

8Wakati jua lilipochomoza, Mungu akautuma upepo wa hari wa mashariki, nalo jua likawaka juu ya kichwa cha Yona mpaka akazimia. Akatamani kufa, naye akasema, “Ni afadhali mimi nife kuliko kuishi.”

9Lakini Mungu alimwambia Yona, “Je, unayo haki kukasirika kuhusu mzabibu huo?”

Akasema, “Ndiyo ninayo haki. Nimekasirika kiasi cha kufa.”

10Lakini BWANA akamwambia, “Wewe waona vibaya kwa ajili ya mzabibu huu, nawe Hukuusababisha kuota wala kuutunza. Uliota Usiku mmoja nao ukafa usiku mmoja.

11Lakini

Ninawi ina zaidi ya watu mia moja na ishirini elfu ambao hawawezi kupambanua kulia au kushoto pamoja na ng'ombe wengi. Je, hainipasi kufikiri juu ya mji ule mkubwa?"

Danieli. Danieli. 1-2

Utangulizi: Kwa sababu watu wa Israeli waliendelea na kuabudu sanamu, Mungu alimleta Nebukadneza mfalme wa Babeli kuwachukua mateka.

Na hii ndiyo hadithi kutoka kwa neno la mungu

Katika mwaka wa tatu wa utawala wa

Yehoyakimu mfalme wa Yuda,

Nebukadneza mfalme wa Babeli alikuja

akazingira Yerusalemu kwa jeshi.

2Bwana

akamtia Yehoyakimu mfalme wa Yuda mkononi

mwa Nebukadneza pamoja na baadhi ya

vyombo kutoka katika hekalu la Mungu. Hivi

akavichukua hadi kwenye hekalu la mungu wake

huko Shinari naye akaviweka katika nyumba ya

hazina ya mungu wake.

3Kisha mfalme akamwagiza Ashpenazi,
mkuu wa maafisa wa jumba lake la kifalme,
kumletea baadhi ya Waisraeli kutoka jamaa ya
kifalme na kutoka watu mashuhuri,

4vijana

wanaume wasio na dosari mwilini, wenyе sura
nzuri, wanaoonyesha ujuzi katika kila elimu,
wenye ufahamu mzuri, wepesi kuelewa, na
waliofuzu kuhudumu katika jumba la kifalme.

Alikuwa awafundishe lugha na maandiko ya
Wakaldayo.

5Mfalme akawaagizia kiasi cha
chakula na divai ya kila siku kutoka katika meza
ya mfalme. Walikuwa wafundishwe kwa miaka
mitatu, hatimaye waingie kwenye utumishi wa
mfalme.

6Miongoni mwa hawa vijana baadhi
walikuwa kutoka Yuda: Danieli, Hanania,
Mishaeli na Azaria.

7Mkuu wa maafisa akawapa

majina mapya, Danieli akamwita Belteshaza,
Hanania akamwita Shadraki, Mishaeli akamwita
Meshaki na Azaria akamwita Abednego.

8Lakini Danieli alikusudia kuwa hatajitia
unajisi kwa chakula cha kifalme na divai, naye
akamwomba mkuu wa maafisa ruhusa kwa ajili
ya kutokujinajisi kwa njia hii.

9Basi Mungu
alikuwa amemfanya huyo mkuu wa maafisa
kuonyesha upendeleo na huruma kwa Danieli,
10lakini huyo mkuu wa maafisa akamwambia
Danieli, “Ninamwogopa bwana wangu mfalme,
aliyeagizia chakula na kinywaji chenu. Kwa nini
aone nyuso zenu ni mbaya kuliko za vijana rika
lenu? Mfalme atakata kichwa changu kwa
sababu yenu.”

11Ndipo Danieli akamwambia mlinzi
aliyeteuliwa na huyo mkuu wa maafisa
kuwasimamia Danieli, Hanania, Mishaeli na
Azaria,

12“Tafadhali wajaribu watumishi wako
kwa siku kumi. Usitupe cho chote ila nafaka na
mboga za majani
a tule na maji ya kunywa.

13Ndipo ulinganishe kuonekana kwetu na vijana
wanaokula chakula cha kifalme, ukawatendee
watumishi wako kulingana na unachoona.”

14Basi akakubali jambo hili akawajaribu kwa siku
kumi.

15Mwisho wa zile siku kumi walionekana
kuwa na afya na kunawiri zaidi kuliko ye yote
kati ya wale vijana waliokula chakula cha
kifalme.

16Hivyo mlinzi wao akaondoa chakula
chao na divai yao waliopangiwa kula na kunywa
akawapa nafaka na mboga za majani badala
yake.

17Mungu akawapa hawa vijana waume
wanne maarifa na ufahamu wa kila aina ya
maandiko na elimu. Naye Danieli aliweza

kufahamu maono na aina zote za ndoto.

18Mwisho wa muda uliowekwa na mfalme
kuwaingiza kwake, mkuu wa maafisa akawaleta
mbele ya mfalme Nebukadneza.

19Mfalme

akazungumza nao, akaona hakuna aliyekuwa
amelingana na Danieli, Hanania, Mishaeli na
Azaria, hivyo wakaingia katika utumishi wa
mfalme.

20Katika kila jambo la hekima na
ufahamu kuhusu kile mfalme alichowauliza,
aliwaona bora mara kumi zaidi kuliko waganga
na wasihiri wote katika ufalme wake wote.

21Naye Danieli akabaki huko mpaka mwaka
wa kwanza wa kutawala kwake Mfalme Koreshi.

Nehemia 1,2,4,6

Utangulizi: hadithi ya Nehemia inafanyika muda mfupi baada ya
muda wa Daniel wakati Wayahudi walipewa ruhusa kurudi katika
nchi yao. Nehemia anatuambia hadithi mwenyewe.
Katika mwezi wa Nisani mwaka wa ishirini
wa kutawala mfalme Artashasta, wakati

divai ilipoletwa kwa ajili yake, nilichukua divai na kumpa mfalme. Sikuwahi kuonekana mwenye huzuni mbele zake kabla ya hapo,

2basi mfalme

akaniuliza, “Kwa nini uso wako unaonekana una huzuni wakati wewe si mgonjwa? Hili linaweza kuwa si kitu kingine bali ni huzuni ya moyoni.”

Niliogopa sana,

3lakini nikamwambia

mfalme, “Mfalme na aishi milele! Kwa nini uso wangu usiwe na huzuni wakati mji walipozikwa baba zangu umebaki magofu, na malango yake yameteketezwa kwa moto?”

4Mfalme akaniambia, “Je, haja yako ni nini?”

Kisha nikaomba kwa Mungu wa mbinguni,

5nikamjibu mfalme, “Kama ikimpendeza mfalme na kama mtumishi wako amepata kibali machoni pake na anitume Yuda kwenye mji mahali baba zangu walipozikwa ili niweze kuujenga tena.”

6Kisha mfalme, pamoja na malkia akiwa

ameketi karibu naye, akaniuliza, “Safari yako
itachukua muda gani, nawe utarudi lini?”

Ilimpendeza mfalme kunituma kwa hiyo
nikapanga muda.

juu yangu, mfalme akanijalia ombi langu.

9Basi

nilikwenda kwa watawala wa Ng'ambo ya Eufrati
na kuwapa barua za mfalme. Pia mfalme
alikuwa ametuma maafisa wa jeshi na askari
wapanda farasi pamoja nami.

10Sanbalati Mhoroni na Tobia afisa
Mwamoni waliposikia juu ya jambo hili,
waliudhika sana kwamba amekuja mtu kuinua
ustawi wa Waisraeli.

11Nilikwenda Yerusalem, baada ya kukaa
huko siku tatu

12nikaondoka wakati wa usiku
pamoja na watu wachache. Sikuwa
nimemwambia ye yote kile ambacho Mungu
wangu alikuwa ameweka moyoni mwangu

kufanya kwa ajili ya Yerusalem. Hapakuwepo na mnyama ye yote pamoja nami isipokuwa yule niliyekuwa nimempanda.

13Usiku nikatoka nje kupitia Lango la Bondeni, kuelekea Kisima cha Joka na Lango la Samadi, nikikagua kuta za Yerusalem, zilizokuwa zimebomolewa na malango yake, yaliyokuwa yameteketezwa kwa moto.

14Kisha nikaelekea mpaka Lango la Chemchemi na Bwawa la Mfalme, lakini hapakuwepo nafasi ya kutosha kwa ajili ya mnyama wangu kupita,
15kwa hiyo nikapandia bondeni usiku, nikikagua ukuta. Mwishoni, nikarudi na kuingia tena kupitia Lango la Bondeni.

16Maafisa hawakujua nilikokwenda wala nilichokuwa nikifanya, kwa sababu mpaka sasa nilikuwa bado sijasema lo lote kwa Wayahudi wala makuhani wala wakuu wala maofisa wala mtu ye yote ambaye

angefanya kazi.

17Ndipo nilipowaambia, “Mnaona taabu tuliyo nayo: Yerusalemu imebaki magofu na malango yake yameteketezwa kwa moto. Njoni

17Ndipo nilipowaambia, “Mnaona taabu tuliyo nayo: Yerusalemu imebaki magofu na malango yake yameteketezwa kwa moto. Njoni na tujenge tena ukuta wa Yerusalemu, nasi hatutakuwa tena kwenye hii aibu.”

18Pia niliwaambia kuhusu mkono wenyne neema wa Mungu wangu juu yangu na kile mfalme alichoniambia.

Wakajibu, “Haya na tuanze kujenga tena.”
Kwa hiyo walianza kazi hii njema.

19Lakini Sanbalati Mhoroni, Tobia afisa Mwamoni na Geshemu Mwarabu waliposikia juu ya hili, walitudhihaki na kutucheka. Wakauliza, “Ni nini hiki mnachokifanya? Je, mnaasi dhidi ya mfalme?”
Sanbalati aliposikia kwamba tulikuwa

tunajenga tena ukuta, alikasirika na akawa
na uchungu sana. Aliwadhihaki Wayahudi,
2mbele ya rafiki zake na jeshi la Samaria,
alisema, “Wayahudi hao wanyonge wanafanya
nini? Je, wataweza kuurudishia ukuta wao? Je,
watatoa dhabihu? Je, wataweza kumaliza
kuujenga kwa siku moja? Je, wataweza kufufua
mawe kutoka katika malundo ya vifusi
yaliyoteketea hivyo?”

3Tobia Mwamoni, aliyekuwa karibu naye
akasema, “Wanachokijenga, hata kama ni
mbweha angepanda juu yake, angelibomoa huo
ukuta wao wa mawe!”

4Ee Mungu wetu, utusikie, kwa kuwa
tumedharauliwa. Warudishie matukano yao
kwenye vichwa vyao wenyewe. Uwatoe ili wawe
kama nyara katika nchi ya waliowateka.

5Usiusitiri uovu wao wala usifute dhambi zao
mbele zako, kwa kuwa wamewatukana wajenzi
mbele ya macho yao.

6Basi tuluijenga upya ukuta mpaka wote
ukafikia nusu ya kimo chake, kwa kuwa watu
walifanya kazi kwa moyo wote.

7Lakini wakati Sanbalati, Tobia, Waarabu,
Waamoni na watu wa Ashdodi waliposikia kuwa
ukarabati wa kuta za Yerusalem ulikuwa
umeendelea na ya kuwa nafasi zilikuwa
zinazibwa, walikasirika sana.

8Wote walifanya
shauri pamoja kuja kupigana dhidi ya
Yerusalem na kuchochaea machafuko dhidi
yake.

9Lakini tulimwomba Mungu wetu na
kuweka ulinzi mchana na usiku kupambana na

10Wakati ule ule, watu wa Yuda walisema,
“Nguvu za wafanya kazi zinapungua, nacho
kifusi ni kingi mno kiasi kwamba hatuwezi
kuujenga upya ukuta.”

11Pia adui zetu walisema, “Kabla hawajajua

au kuntuona, tutakuwa pale pale katikati yao na tutawaua na kuikomesha hiyo kazi.”

12Kisha Wayahudi ambao waliishi karibu nao walikuja zaidi ya mara kumi na kuntuambia, “Po pote mtakapoelekea, watatushambulia.”

13Kwa hiyo niliweka baadhi ya watu nyuma ya sehemu za chini za ukuta kwenye sehemu zilizo wazi, niliwaweka kufuatana na jamaa zao, wakiwa na panga zao, mikuki na pinde zao.

14Baada ya kuona hali ilivyo, nilisimama na kuwaambia wakuu, maafisa na wengine wote, “Msiwaogope. Mkumbukeni Bwana, ambaye ni mkuu mwenye kuogofya, piganeni kwa ajili ya ndugu zenu, wana na binti zenu, wake zenu na nyumba zenu.”

15Adui zetu waliposikia kwamba tumetambua hila yao na kwamba Mungu amevuruga shauri lao, wote tulirudi kwenye ukuta, kila mmoja kwenye kazi yake.

16Kuanzia siku ile na kuendelea, nusu ya
watu wangu walifanya kazi ya ujenzi, na nusu
nyingine wakashika mikuki, ngao, pinde na kinga
ya kifuani. Maofisa walijipanga nyuma ya watu
wote wa Yuda

17waliokuwa wakijenga ukuta.

Wale waliobeba vifaa vyta ujenzi walifanya kazi
yao kwa mkono mmoja na kushika silaha kwa
mkono mwengine,

18kila mjenzi alijifunga upanga
wake upande mmoja akiwa anafanya kazi.

Lakini mtu wa kupiga baragumu alikaa pamoja
nami.

19Kisha niliwaambia wakuu, maafisa na watu
wengine wote, “Kazi hii ni kubwa, na imeenea
sehemu kubwa, nasi tumetawanyika kila mmoja
yuko mbali na mwenzake juu ya ukuta.

20 Popote mtakaposikia sauti ya baragumu, jiungeni
nasi huko. Mungu wetu atatupigania!”

21Basi tuliendelea na kazi nusu ya watu

wakishikilia mikuki, kuanzia maawio hadi nyota
zilipoonekana.

zilipoonekana.

22Wakati huo pia niliwaambia
watu, “Kila mtu na msaidizi wake wakae ndani
ya Yerusalemu wakati wa usiku, ili waweze
kutumika kama walinzi wakati wa usiku na
kufanya kazi wakati wa mchana.”

23Mimi wala
ndugu zangu wala watu wangu wala walinzi
waliokuwa pamoja nami hatukuvua nguo zetu.
Kila mmoja alikuwa na silaha yake, hata
alipokwenda kuchota maji.

Habari zilipofika kwa Sanbalati, Tobia,
Geshemu Mwarabu na adui zetu wengine
kwamba nimejenga tena ukuta na hakuna nafasi
iliyobakia ndani mwake, ingawa mpaka wakati
huo sikuwa nimeweka milango kwenye malango,
2Sanbalati na Geshemu wakanipelekea ujumbe
huu: “Njoo, tukutane katika mojawapo ya vijiji

katika nchi tambarare ya Ono.”

Lakini walikuwa wakikusudia kunidhuru,
3kwa hiyo niliwatuma wajumbe kwao na majibu
haya: “Kazi ninayoifanya ni kubwa sana siwezi
kuja. Kwa nini niiache kazi isimame nije
kwenu?”

4Mara nne walinitumia ujumbe wa
namna iyo hiyo na kila mara niliwapa jibu lile lile.

5Basi, mara ya tano, Sanbalati alimtuma
msaidizi wake kwangu akiwa na ujumbe wa aina
ile ile, na aliquwa amechukuwa barua
isiyofungwa mkononi mwake,

“Habari imeenezwa mionganoni mwa
mataifa naye Geshemu anasema kwamba ni
kweli, kuwa wewe na Wayahudi mnafanya
hila ya kuasi, ndiyo sababu mnajenga ukuta.

Zaidi ya yote, kwa kufuatana na taarifa hizi
karibu utakuwa mfalme wao

7na hata
umewateua manabii wafanye tangazo hili

kukuhusu wewe huko Yerusalem: ‘Yuko mfalme katika Yuda!’ Sasa taarifa hii itarudishwa kwa mfalme, basi njoo, tufanye shauri pamoja.”

8Nilimpelekea jibu hili: “Hakuna jambo kama hilo unalosema linalofanyika, unalitunga tu kwenye kichwa chako.”

9Wote walikuwa wakijaribu kutuogopesha, wakifikiri kuwa, “Mikono ya watu italegea kiasi kwamba hawataweza kufanya kazi, nayo haitakamilika.”

Lakini niliomba, “Sasa itie mikono yangu nguvu.”

10Siku moja nilikwenda nyumbani kwa Shemaya mwana wa Delaya, mwana wa Mehetabeli, ambaye alikuwa amefungwa ndani ya nyumba yake. Akasema, “Na tukutane katika nyumba ya Mungu, ndani ya hekalu, na tufunge milango ya hekalu, kwa sababu watu wanakuja kukuua, usiku wanakuja kukuua.”

11Lakini nilisema, “Je, mtu kama mimi
nikimbie? Au mtu kama mimi aende hekaluni
kuokoa maisha yake? Sitakwenda!” 12Nilitambua
kwamba Mungu hakumtuma, bali alitabiri dhidi
yangu kwa sababu Tobia na Sanbalati walikuwa
wamemwajiri.

13Alikuwa ameajiriwa kunitisha ili
nitende dhambi kwa kufanya hili, kisha waweze
kuniharibia jina langu na kuniaibisha.

14Ee Mungu wangu, wakumbuke Tobia na
Sanbalati kwa sababu ya yale waliyotenda, pia
kumbuka nabii mke Noadia na manabii wengine
ambao wamekuwa wakijaribu kunitisha.

Kukamilika Kwa Ukuta.15Basi ukuta ulikamilika siku ya ishirini na
tano mwezi wa Eluli, kwa siku hamsini na mbili.

16Adui zetu wote waliposikia kuhusu hili, mataifa
yote waliotuzunguka waliogopa na kupoteza
ujasiri, kwa sababu walitambua kuwa kazi hii
imefanyika kwa msaada wa Mungu wetu.

Agano Jipyä

Kuzaliwa Kwa Yesu - Luka 1:26 / Matt. 1:18

Utangulizi: Kwa mamia ya miaka manabii walikuwa wakitabiri kuzaliwa kwa mbegu ya mwanamke, ambaye alikuja kuitwa Masihi. ilitabiriwa kwamba atazaliwa na bikira katika mji wa Bethlehemu ukoo wa Mfalme Daudi. Hii ni hadithi kutoka kwa neno la Mungu.

Mungu.." Luka 1:26-35

Kuzaliwa Kwa Yesu Kwatabiriwa

26Mwezi wa sita baada ya Elizabeti kupata
mimba, Mungu alimtuma malaika Gabrieli aende
Galilaya katika mji wa Nazareti,

27kwa

mwanamwali bikira aliyekuwa ameposwa na
mtu mmoja jina lake Yosefu wa nyumba ya
Daudi. Jina la huyu mwanamwali bikira ni Maria.

28Naye malaika akaja kwake akamwambia:
“Salamu, wewe uliyebarikiwa, Bwana yu pamoja
nawe!”

29 Maria akafadhaishwa sana na maneno

haya, akajiuliza moyoni, “Salamu hii ni ya namna gani?”

30Ndipo malaika akamwambia,
“Usiogope, Maria, umepata upendeleo kwa Mungu.

31Tazama, utachukua mimba, nawe utamzaa mtoto mwanamume na utamwita jina lake Yesu.

32Yeye atakuwa mkuu, naye ataitwa Mwana wa Aliye Juu. Bwana Mungu atampa kiticha enzi cha Daudi baba yake.

33Ataimiliki nyumba ya Yakobo milele na ufalme Wake hautakuwa na mwisho.”

34Maria akamwuliza huyo malaika,
“Maadam mimi ni bikira, jambo hili litawezekanaje?”

35Malaika akamjibu, “Roho Mtakatifu atakujilia juu yako, nazo nguvu Zake Yeye Aliye Juu zitakufunika kama kivuli, kwa hiyo mtoto

atakayezaliwa atakuwa mtakatifu, naye ataitwa
Mwana wa Mungu.

37Kwa maana kwa Mungu hakuna
lisilowezekana.

Kuzaliwa Kwa Yesu

Siku zile Kaisari Augusto alitoa amri
kwamba watu wote waandikishwe katika
ulimwengu wa Kirumi.

2(Orodha hii ndiyo ya
kwanza iliyofanyika wakati Krenio alipokuwa
mtawala wa Shamua).

3Kila mtu alikwenda
kuandikishwa katika mji wake alikozaliwa.

4Hivyo Yosefu akapanda kutoka mji wa
Nazareti ulioko Galilaya kwenda Uyahudi,
mpaka Bethlehemu mji wa Daudi, kwa sababu
ye ye aliкуwa wa ukoo na wa nyumba ya Daudi.

5Alikwenda huko kujiandikisha pamoja na Maria,
ambaye aliкуwa amemposa naye aliкуwa mja
mzito.

6Wakiwa Bethlehemu, wakati wa Maria

wa kujifungua ukawa umetimia,

7naye akamzaa

mwanawe, kifungua mimba. Akamfunika nguo

za kitoto na kumlaza katika hori ya kulia

ng'ombe, kwa sababu hapakuwa na nafasi

katika nyumba ya wageni.

. Wachungaji Na Malaika

8Katika eneo lile walikuwako wachungaji

waliokuwa wakikaa mashambani, wakilinda

makundi yao ya kondoo usiku.

9Ghafula tazama,

malaika wa Bwana akawatokea, nao utukufu wa

Bwana ukawang'aria kotekote, wakaingiwa na

hofu.

10Lakini malaika akawaambia: "Msiogope.

Kwa maana tazama nawaletea habari njema za

furaha itakayokuwa kwa watu wote.

11Leo katika

mji wa Daudi kwa ajili yenu amezaliwa Mwokozi,

ndiye Kristo Bwana.

12Hii ndiyo itakayokuwa
ishara kwenu: Mtamkuta mtoto mchanga
amefunkwa nguo za kitoto na kulazwa katika
hori ya kulia ng'ombe.”

13Ghafula pakawa na jeshi kubwa la
mbinguni pamoja na huyo malaika wakimsifu
Mungu wakisema,

14“Atukuzwe Mungu juu mbinguni
na duniani iwe amani kwa watu
aliowaridhia.”

15Hao malaika walipokwisha kuondoka na
kwenda zao mbinguni, wale wachungaji
wakasemezana wao kwa wao wakisema,
“Twendeni Bethlehemu tukaone mambo haya
ya ajabu yaliyotukia, ambayo Bwana
ametuambia habari zake.”

16Hivyo wakaenda haraka Bethlehemu,

wakawakuta Maria na Yosefu na yule mtoto
mchanga akiwa amelala katika hori la kulia
ng'ombe.

17Walipomwona yule mtoto,
wakawaeleza yale waliyokuwa wameambiwa
kuhusu huyu mtoto.

18Nao wote waliosikia
habari hizi wakastaajabia yale waliyoambiwa na
wale wachungaji wa kondoo.

19Lakini Maria
akayaweka mambo haya yote moyoni mwake
na kuyatafakari.

20Wale wachungaji wakarudi,
huku wakimtukuza Mungu na kumsifu kwa ajili
ya mambo yote waliyokuwa wameambiwa na
kuyaona.

Ubatizo wa Yesu. Luka 3:1-15; Mt. 3:13; Jn1: 29

Utangulizi: Tazama Mwana-kondoo wa Mungu
Yohana Mbatizaji Aanza Kuhubiri

Katika mwaka wa kumi na tano wa

utawala wa Kaisari Tiberio, Pontio Pilato
alikuwa mtawala wa Uyahudi. Herode alikuwa
mfalme wa Galilaya na Filipo ndugu yake
alikuwa mfalme wa Iturea na nchi ya Trakoniti.
Naye Lisania alikuwa mfalme wa Abilene.

2Anasi

na Kayafa walikuwa makuhani wakuu. Wakati
huo ndipo neno la Mungu likamjia Yohana,
mwana wa Zekaria huko nyikani.

3Akaenda

katika nchi yote kandokando ya Mto Yordani,
akihubiri ubatizo wa toba kwa ajili ya msamaha
wa dhambi.

4Kama ilivyoandikwa katika kitabu

cha nabii Isaya:

“Sauti ya mtu aliyaе nyikani,

‘Itengenezeni njia ya Bwana,

5kila bonde litajazwa,

kila mlima na kilima kitasawazishwa.

Njia zilizopinda zitanyooshwa,

zilizoparuza zitasawazishwa

6na watu wote watauona Wokovu wa
Mungu.’ ”

7Yohana akauambia ule umati wa watu
uliokuwa unakuja ili kubatizwa naye, “Enyi uzao
wa nyoka! Ni nani aliyewaonya mwikimbie
ghadhabu ijayo?

8Zaeni matunda yafananayo
na toba yenu. Wala msianze kusema moyoni
mwenu kuwa ninyi ni uzao wa Abrahamu. Kwa
maana nawaambia, Mungu anaweza
kumwinulia Abrahamu watoto kutoka katika
mawe haya.

9Hata sasa shoka limekwisha
wekwa tayari kwenye shina la kila mti, basi kila
mti usiozaa matunda mazuri hukatwa na
kutupwa motoni.”

10Ule umati wa watu ukamwuliza,
“Inatupasa tufanyeje basi?”

11Yohana akawaambia, “Aliye na kanzu

mbili amgawie asiye nayo, naye aliye na chakula na afanye vivyo hivyo.”

12Watoza ushuru nao wakaja ili wabatizwe, wakamwuliza, “Bwana na sisi inatupasa tufanyeje?”

13Akawaambia, “Msichukue zaidi ya kiwango mlichopangiwa.”

14Askari nao wakamwuliza, “Je, nasi inatupasa tufanye nini?”

Akawaambia, “Msimdhulumu mtu wala msimshtaki mtu kwa uongo, bali mridhike na mishahara yenu.”

15Watu walikuwa na matazamio makubwa.

Wakawa wanajiuliza mioyoni mwao iwapo Yohana angeweza kuwa ndiye Kristo.

16Yohana akawajibu akawaambia, “Mimi nawabatiza kwa maji a Lakini atakuja aliye na nguvu kuliko mimi

ambaye sistahili hata kufungua kamba ya viatu vyake. Yeye atawabatiza kwa Roho Mtakatifu na kwa moto.

Mt. 3:13-17 Kisha Yesu akaja kutoka Galilaya mpaka mto Yordani ili abatizwe na Yohana. Lakini Yohana alitaka kumzuia, akisema, "Mimi ninahitaji kubatizwa nawe, mbona unakuja kwangu?" Yesu akamjibu, "Acha tu iwe hivyo kwa sasa, ni sahihi kufanya hivyo ili kutimiza haki yote." Hapo Yohana akakubali na mbingu zikafunguka, na Roho Mtakatifu akaja juu ya Yesu katika mfano wa njiwa na sauti kutoka mbinguni ikasema, "Huyu ni Mwanangu mpendwa, ambaye nimependezwa naye."

Jn.1: 29 siku ya pili Yohana amwona Yesu anakuja kwake na kupiga kelele, "! Tazama Mwana kondoo wa Mungu aondoaye dhambi ya ulimwengu"

Wanafunzi wa kwanza Mark 1:16-28

Utangulizi: Yesu alikuwa na umri wa miaka kama thelathini alipoanza huduma yake.

Anaanza kwa kuwaita watu ambao angeweza kuwafanya wanafunzi wake.

Yesu Awaita Wanafunzi Wanne

16Yesu alipokuwa akitembea kando-kando ya

Bahari ya Galilaya alimwona Simoni na Andrea

nduguye wakizitupa nyavu zao baharini, kwa
kuwa hawa wawili walikuwa wavuvi.

17Yesu

akawaambia, “Njoni nifuateni, nami nitawafanya
kuwa wavuvi wa watu.”

18Mara wakaacha nyavu
zao, wakamfuata Yesu.

19Alipokwenda mbele kidogo, akamwona
Yakobo mwana wa Zebedayo na Yohana
nduguye, wakiwa kwenye mashua yao
wakizitengeneza nyavu zao.

20Papo hapo
akawaita, nao wakamwacha Zebedayo baba yao
kwenye mashua pamoja na watumishi wa
kuajiriwa, nao wakamfuata Yesu.

Yesu Amtoa Pepo Mchafu

21Wakaenda mpaka Kapernaumu. Ilipofika
siku ya Sabato, mara Yesu akaingia kwenye
sinagogi akaanza kufundisha.

22Watu

wakashangaa sana mafundisho yake, kwa maana
aliwafundisha kama Yeye aliye na mamlaka, wala
si kama walimu wa sheria.

23Wakati huo huo,

palikuwa na mtu kwenye sinagogi lao aliyekuwa
amepagawa na pepo mchafu,

24naye alikuwa

akapiga kelele akisema, “Tuna nini nawe, Yesu
wa Nazarethi? Je, umekuja kutuangamiza?

Nakujuu Wewe ni nani, Wewe ndiwe Mtakatifu wa
Mungu!”

25Lakini Yesu akamkemea, akamwambia,

“Nyamaza kimya! Nawe Umtoke!”

26Yule pepo

mchafu akamtikisa-tikisa sana huyo mtu kwa
nguvu akipiga kelele kwa sauti kubwa, kasha
akamtoka.

27Watu wote wakashangaa, hata kuulizana
wao kwa wao, “Haya ni mambo gani? Ni
mafundisho mapya, tena yenye mamlaka!

Anaamuru hata pepo wachafu nao wanamtii!"

Yesu Aponya Wengi

32Jioni ile baada ya jua kutua, watu
wakamletea Yesu wagonjwa wote na
waliopagawa na pepo wachafu.

34Yesu

akawaponya watu wengi waliokuwa na magonjwa
ya aina mbalimbali. Akawatoa pepo wachafu
wengi, lakini hakuwaacha hao pepo wachafu
waseme kwa sababu walimjua kuwa Yeye ni nani.
kukifanya.

39Kwa hiyo akazunguka Galilaya kote,
akihubiri katika masinagogi yao na kutoa pepo
wachafu.

Healing aliyepooza Mark 2:1-12

Utangulizi: Ni lipi lililo gumu zaidi? Uponyaji au kusamehe?

Yesu Amponya Mtu Aliyepooza

Baada ya siku kadhaa Yesu alirudi

Kapernaumu, watu wakasikia kwamba 2
amerudi nyumbani.

2Hivyo watu wengi
wakakusanyika hata hapakubaki nafasi yo yote
hata mlangoni! Naye akawahubiria neno.

3Ndipo baadhi ya watu wakaja wakamletea Yesu mtu
aliyepooza akiwa amebewba na watu wanne.

4Kwa kuwa walikuwa hawawezi kumfikisha kwa
Yesu kwa ajili ya umati wa watu, walitoba tundu
kwenye paa mahali pale alipokuwa Yesu,
wakamshusha yule aliyepooza kwa kitanda.

5Yesu alipoona imani yao, alimwambia yule
aliyepooza, “Mwanangu, dhambi zako
zimesamehewa. ”

6Basi baadhi ya walimu wa sheria waliokuwa
wameketi huko wakawaza miyoni mwao,

7“Kwa
nini mtu huyu anasema hivi? Huyu anakufuru! Ni
nani awezaye kusamehe dhambi isipokuwa
Mungu peke Yake?

8Mara moja Yesu akatambua kile
walichokuwa wanawaza miyoni mwao, naye
akawaambia, "Kwa nini mnawaza hivyo miyoni
mwenu? 9Ni jambo gani lililo rahisi, kumwambia
huyu aliyepooza, "Umesamehewa dhambi zako,
au kusema, 'Inuka, uchukue kitanda chako
uende?'

10Lakini ili mpare kujua ya kwamba
Mwana wa Adamu anao uwezo duniani wa
kusamehe dhambi," Yesu akamwambia yule
aliyepooza,

11"Nakuambia, inuka, chukua kitanda
chako uende nyumbani kwako."

12Yule mtu
aliyekuwa amepooza akainuka, akachukua
kitanda chake akatembea machoni pao wote!
Jambo hili likawashangaza wote, wakamtukuza
Mungu, wakisema, "Hatujapata kuona jambo
kama hili kamwe!"

Mfano Wa Mpanzi Mariko 4:1-20, 33

Utangulizi: Yesu anaanza mafundisho yake watu kwa njia ya mifano.

Yesu akaanza kufundisha tena kando ya bahari. Umati wa watu uliokuwa umemkusanyikia kumzunguka ulikuwa mkubwa kiasi kwamba ilimbidi Yesu aingie kwenye mashua iliyokuwa baharini na kuketi humo.

2Akawafundisha mambo mengi kwa mifano, naye katika mafundisho yake akasema:

3“Sikilizeni!

Mpanzi alitoka kwenda kupanda mbegu zake.

4Alipokuwa akipanda, mbegu nyingine zilianguka kando ya njia, ndege wakaja na wakazila.

5Nyingine zilianguka kwenye ardhi yenye mwamba ambako hakukuwa na udongo wa kutosha. Zikaota haraka, kwa kuwa udongo ulikuwa haba.

6Jua lilipozidi, mimea ikanyauka na

kukauka kwa kuwa mizizi yake ilikuwa haina kina.

7Mbegu nyingine zilianguka kwenye miiba, miiba
hiyo ikakua ikaisonga hiyo mimea hivyo haikutoa
mazao.

8Mbegu nyingine zilianguka kwenye
udongo mzuri, zikaota vizuri na kukua, zikatoa
mazao, moja thelathini, nyingine sitini na nyingine
mia moja.”

9Kisha Yesu akasema, “Mwenye masikio ya
kusikia na asikie.”

Sababu Za Mifano

10Alipokuwa peke Yake, wale waliokuwepo
pamoja na wanafunzi wake kumi na wawili,
wakamwuliza kuhusu mifano Yake.

13Kisha Yesu akawauliza, “Hamwelewi maana
ya mfano huu? Basi mtælewaje mifano mingine?

14Yule mpanzi hupanda neno.

15Hawa ndio wale
walio kando ya njia, ambako neno lilipandwa.
Walisikiapo neno, Shetani huja mara na

kulichukua lile neno lililopandwa ndani yao.

16Nazo hizi ni zile mbegu zilizoanguka kwenye udongo wenyе miamba, wanapolisikia neno, mara hulipokea kwa furaha.

17Basi kwa kuwa hawana mizizi, hudumu kwa muda mfupi tu, kisha dhiki au mateso yanapoinuka kwa ajili ya lile neno, wao mara huiacha imani.

18Lakini wengine, kama mbegu iliyopandwa kwenye miiba, hulisikia lile neno,

19lakini masumbufu ya maisha haya, udanganyifu wa mali na tamaa ya mambo mengine huja na kulisonga lile neno na kulifanya lisizae.

20Wengine, kama mbegu iliyopandwa kwenye udongo mzuri, hulisikia lile neno, wakalipokea na kutoa mazao: Wengine thelathini, wengine sitini na wengine mara mia moja ya ile iliyopandwa.”

33Kwa mifano mingine mingi kama hii Yesu
alinena nao neno Lake, kwa kadiri walivyoweza
kulisikiza.

Yesu Atuliza Dhoruba Mariko 4:35-41

Utangulizi: wanafunzi wanataka kujua, Yesu ni nani.

35Siku hiyo, ilipokaribia jioni, aliwaambia
wanafunzi Wake, “Tuvuke na twende mpaka
ng'ambo.”

36Wakiuacha ule umati wa watu
nyuma, walimchukua vile vile kama alivyokuwa
kwenye mashua. Palikuwa pia na mashua
nyingine nyingi pamoja naye.

37Kukawa na
dhoruba kali, nayo mawimbi yakaipiga ile mashua
hata ikawa karibu kujaa maji.

38Wanafunzi Wake
wakamwamsha, wakamwambia, “Mwalimu, hujali
kama tunazama?”

39Akaamka, akaukemea ule upopo,
akayaambia yale mawimbi, “Uwe kimya! Tulia!”
Ule upopo ukatulia, kukawa shwari kabisa.

40Yesu akawaambia wanafunzi Wake, “Kwa
nini mnaogopa hivyo? Je, bado hamna imani?”
41Nao wakawa wameogopa sana,
wakaulizana,“Ni nani huyu ambaye hata upopo na
mawimbi vinamtii?”

Yesu Amponya Mtu Mwenye Pepo. Mariko 5:1-21

Utangulizi: Baada ya watu kupona wanaweza kuhudumu.
Wakafika upande wa pili wa bahari
wakaingia katika nchi ya Wagerasi.

2Yesu
alipotoka kwenye mashua, mara mtu mmoja
mwenye pepo mchafu akatoka makaburini
akakutana naye.

3Mtu huyu aliishi makaburini,
wala hakuna aliyeweza kumzuia hata kwa
kumfunga minyororo,

4kwa kuwa mara kwa mara
alikuwa amefungwa kwa minyororo mikononi na
miguuni, akaikata hiyo minyororo na kuzivunja zile
pingu miguuni mwake. Hapakuwa na mtu ye yote
aliyekuwa na nguvu za kumzuia.

5Usiku na
mchana alikuwa makaburini na milimani, akipiga
kelele na kujikatakata kwa mawe.

6Alipomwona Yesu kwa mbali, alimkimbia
akapiga magoti mbele Yake.

7Akapiga kelele kwa
nguvu akisema, "Una nini nami, Yesu Mwana wa
Mungu Aliye Juu? Ninakuapisha kwa Mungu,
usinitese! "

8Kwa kuwa Yesu alikuwa
amemwambia, "Mtoke mtu huyu wewe pepo
mchafu!"

9Yesu akamwuliza, "Jina lako ni nani?"
Akamjibu, "Jina langu ni Legioni
a, kwa kuwa

tuko wengi.”

10Akamwomba sana Yesu
asiwapeleke nje ya nchi ile.

11Kundi kubwa la nguruwe lilikuwa karibu
likilisha kando ya kilima.

12Wale pepo wakamsihi
Yesu wakisema, “Tuamuru twende kwenye wale
nguruwe, turuhusu tuwaingie.”

13Basi Yesu
akawaruhusu, nao wale pepo wakatoka
wakawaingia hao nguruwe. Lile kundi lilikuwa na
nguruwe wapata 2,000, likatelemkia kasi gengeni
nao wakazama baharini.

14Wale waliokuwa wakichunga hao nguruwe
wakakimbilia mjini na vijiji kueleza yaliyotukia.
Watu wakatoka kwenda kuona hayo yaliyokuwa
yametukia.

15Walipofika kwa Yesu, wakmwona
yule mtu aliyekuwa amepagawa na pepo wachafu

Legioni, akiwa ameketi hapo, amevaa nguo na pia
akiwa na akili zake timamu. Wakaogopa.

16Wale

walioyaona mambo haya wakawaeleza watu
wengine yaliyomtokea yule aliyekuwa na pepo
wachafu na lile kundi la nguruwe.

17Basi watu

wakaanza kumwomba Yesu aondoke katika nchi
yao.

18Yesu alipokuwa anaingia kwenye mashua,
yule mtu aliyekuwa amepagawa na pepo wachafu
akamsihi Yesu waende pamoja.

19Yesu

hakumruhusu, bali alimwambia, “Nenda nyumbani
kwa jamaa yako ukawaeleze mambo makuu
aliyokutendea Bwana na jinsi alivyokuhurumia.”

20Yule mtu akaenda zake akaanza kutangaza
katika Dekapoli jinsi Yesu alivyomtendea, nao
watu wote wakastaajabu.

Msamaria Mwema. Luka10:25-37

Utangulizi: Fuatilia kwa makini maswala anayoyamulika yesu katika hii hadithi

25Wakati huo mtaalam mmoja wa sheria

alisimama ili kumjaribu Yesu, akamwuliza,

“Mwalimu, nifanye nini ili nipate kurithi uzima wa milele?”

26Yesu akamjibu, “Imeandikwaje katika

Torati? Kwani unasoma nini humo?”

27Akajibu, “ ‘Mpende Bwana Mungu wako

kwa moyo wako wote, kwa roho yako yote, kwa

nguvu zako zote na kwa akili zako zote, tena

mpende jirani yako kama unavyojipenda

mwenyewe.’ ”

28Yesu akamwambia, “Umejibu vema.

Fanya hivyo nawe utaishi.”

29Lakini yule mtaalam wa sheria akitaka

kuonyesha kuwa mwenye haki, akamwuliza

Yesu, “Jirani yangu ni nani?”

30Yesu akamjibu akasema, “Mtu mmoja alikuwa akitelemka kutoka Yerusalemu kwenda Yeriko, naye akaangukia mikononi mwa wanyang’anyi, wakampiga, wakaondoka, wakamwacha karibu ya kufa.

31Kwa bahati nzuri
kuhani mmoja alikuwa anapitia njia ile,
alipomwona huyo mtu, akapita upande
mwingine wa barabara, akamwacha hapo hapo.

32Vivyo hivyo Mlawi mmoja naye alipofika
mahali pale, alimwona, akapita upande
mwingine wa barabara, akamwacha hapo hapo.

33“Lakini Msamaria mmoja aliye kuwa akisafiri
kupitia njia hiyo alipomwona, alimhurumia,
34akamwendea, akasafisha majeraha yake kwa
divai na mafuta, kisha akayafunga. Ndipo
akampandisha kwenye punda wake akamleta
mpaka kwenye nyumba ya kulala wageni na
kumtunza.

35Kesho yake, yule Msamaria

akachukua dinari mbili
akampa yule mwenye
nyumba ya wageni na kusema, ‘Mtunze, nami
nirudipo nitakulipa gharama yo yote ya ziada
uliyotumia kwa ajili yake.

36“Ni yupi basi miongoni mwa hawa watatu,
wewe unadhani ni jirani yake yule mtu
aliyeangukia mikononi mwa wanyang’anyi?”

37Yule mtaalam wa sheria akajibu, “Ni yule
aliyemhurumia.”

Ndipo Yesu akamwambia, “Nenda,
ukafanye vivyo hivyo.”

Mtu aliyeponza mkono

Mathayo 12 :1-14, Mariko 2:27, 3:3-5

Utangulizi: Shida ya mafarisayo ni ipi?

Bwana Wa Sabato

Wakati huo Yesu alipitia kwenye
mashamba ya ngano siku ya sabato.

Wanafunzi wake walikuwa na njaa, wakaanza

kuvunja masuke ya ngano na kuyala.

2Lakini

Mafarisayo walipoona jambo hili,
wakamwambia, “Tazama! Wanafunzi wako
wanafanya jambo lisilo halali siku ya Sabato.”

7Kama mngelikuwa mmejua maana
ya maneno haya, ‘Ninataka rehema, wala si
dhabihu,’ msingeliwalaumu watu wasio na hatia,

Mark2:27

27Kisha Yesu akawaambia, “Sabato ilifanyika
kwa ajili ya mwanadamu, lakini si mwanadamu
kwa ajili ya Sabato.

Mathayo12:9

Yesu Anamponya Mtu Aliyepooza Mkono
9Yesu akaondoka mahali hapo, akaingia
katika sinagogi lao,
10huko alikuwepo mtu
aliyepooza mkono. Wakitafuta sababu ya
kumshtaki Yesu, wakamwuliza, “Je, ni halali
kuponya siku ya

Sabato?”

Mariko3:3-4

3Yesu akamwambia yule mwenye

mkono uliopooza, “Njoo hapa mbele.”

4Kisha Yesu akawauliza, “Je ni lipi lililo halali
siku ya Sabato, kufanya jema au baya ”, kuokoa
maisha au kuua?” Lakini wao wakanyamaza
kimya.

Mathayo12:11-14

11Yesu akawaambia, “Ni nani miongan
mwenu, mwenye kondoo wake ambaye huyo
kondoo akitumbukia shimoni siku ya Sabato
hatamtoa?

12Mtu ana thamani kubwa kiasi
kuliko kondoo. Kwa hiyo ni halali kutenda mema
siku ya Sabato.”

13Ndipo akamwambia yule mtu, “Nyoosha
mkono wako.” Akaunyoosha, nao ukaponywa
ukawa mzima kama ule mwingine.

14Lakini

Mafarisayo wakatoka nje wakafanya shauri
baya juu yake jinsi watakavyoweza kumwua Yesu.

Unafiki wa Mafarisayo Mathayo 15:1-20

Utangulizi: Yesu alikua na Wafarisayo na anawafahamu vyema

Mapokeo Ya Wazee

Ndipo baadhi ya Mafarisayo na walimu

wa sheria wakamjia Yesu kutoka

Yerusalemu na kumwuliza,

2“Mbona wanafunzi

wako wanakiuka mapokeo ya wazee waliopita?

Kwa maana wao hawanawi mikono yao kabla

ya kula!”

3Yesu akawajibu, “Mbona ninyi mnavunja

amri ya Mungu kwa ajili ya mapokeo yenu?

4Kwa maana Mungu alisema, ‘Waheshimu baba

yako na mama yako’ na ‘Ye yote amtukanaye

baba yake au mama yake, na auawe.’

5Lakini

ninyi mwafundisha kwamba mtu akimwambia
baba yake au mama yake, ‘Kile ambacho
ningeweza kukusaidia kimewekwa wakfu kwa
Mungu,’ basi hana tena sababu ya kumsaidia
baba yake.

6Basi kwa ajili ya mafundisho yenu
mnavunja amri ya Mungu.

7Ninyi wanafiki! Isaya
alikuwa sawa alipotabiri juu yenu kwamba:

8“ ‘Watu hawa huniheshimu kwa midomo yao,
lakini mioyo yao iko mbali nami.

9Kuniabudu kwao ni bure,
nayo mafundisho yao ni maagizo ya
wanadamu tu.’ ”

Vitu Vitiavyo Unajisi

10Yesu akaita ule umati wa watu
akawaambia, “Sikilizeni na mwelewe:

11kinachomfanya mtu kuwa najisi mbele za

Mungu si kile kiingiacho kinywani mwake, bali ni
kile kitokacho kinywani mwake.”

12Kisha wanafunzi wake wakamjia na
kumwuliza, Je, unajua kwamba Mafarisayo
walichukizwa sana waliposikia yale uliyosema?”

13Akawajibu, “Kila pando ambalo Baba
yangu wa mbinguni hakulipanda, litang'olewa.

14Waacheni, wao ni viongozi vipofu,
wanaoongoza vipofu. Kama kipofu
akimwongoza kipofu mwenzake, wote wawili
watatumbukia shimoni.”

15Petro akasema, “Tuelezee maana ya huu
mfano.”

16Yesu akawauliza, “Je, bado ninyi
hamfahamu? Je, hamfahamu

17kwamba cho
chote kiingiacho kinywani huenda tumboni na

hatimaye hutolewa nje na kuwa uchafu?

18Lakini

kitokacho kinywani hutoka moyoni, na hiki
ndicho kimtiacho mtu unajisi.

19Kwa maana

ndani ya moyo hutoka mawazo mabaya, uuaji,
uzinzi, uasherati, wizi, ushahidi wa uongo na
masingizio.

20Haya ndiyo yamtiayo mtu unajisi,
lakini kula bila kunawa mikono hakumtii mtu
unajisi

Nikodemo Yohana 3

Utangulizi: Yesu aanza kubadilisha Mtazamo wa Mafarisayo .

03:01 Basi palikuwa na mtu mmoja Farisayo,
jina lake Nikodemo, mmoja wa Baraza la
Wayahudi
demo Amwendea Yesu Usiku
a lililotawala.

2Huyu alimjia Yesu usiku
akamwambia, “Rabi, tunajua kuwa Wewe ni
mwalimu uliyetumwa na Mungu, kwa maana
hakuna mtu awezaye kufanya miujiza hii
uifanyayo Wewe, kama Mungu hayuko pamoja
naye.”

3Yesu akamjibu, “Amin, amin nakuambia,
mtu hawezi kuuona Ufalme wa Mungu
asipozaliwa mara ya pili.”

4Nikodemo akauliza, “Awezeje mtu kuzaliwa
wakati akiwa mzee?” “Hakika hawezi kuingia
mara ya pili kwenye tumbo la mama yake ili
azaliwe!”

5Yesu akamwambia, “Amin, amin
nakuambia, hakuna mtu ye yote anayeweza
kuingia katika Ufalme wa Mungu isipokuwa
amezaliwa kwa maji na kwa Roho.

6Mwili huzaa
mwili, lakini Roho huzaa roho.

7Kwa hiyo

usishangae ninapokuambia huna budi ‘kuzaliwa mara ya pili’.

8 Upepo huvuma po pote upendapo. Mvumo wake unausikia lakini huwezi ukafahamu utokako wala uendako. Ndivyo ilivyo kwa kila mtu aliyezaliwa na Roho.”

9 Nikodemo akamwuliza, “Mambo haya yanawezekanaje?”

10 Yesu akamwambia, “Wewe ni mwalimu mashuhuri wa Waisraeli, nawe huelewi mambo haya?

11 Amin, amin, ninakwambia, sisi tunazungumza lile tunalolijua na tunashuhudia lile tulitoliona. Lakini ninyi watu hamkubali ushuhuda wetu.

12 Nimewaambia mambo ya duniani, nanyi hamkuniamini, mtaniaminije basi

nitakapowaambia mambo ya mbinguni?

13Hakuna mtu ye yote aliyekwenda mbinguni
isipokuwa Yeye aliyeshuka kutoka mbinguni,
yaani, Mwana wa Adamu.

14Kama vile Mose

alivyomwinua yule nyoka kule jangwani, vivyo
hivyo Mwana wa Adamu hana budi kuinuliwa
juu.

15Ili kila mtu amwaminiye awe na uzima wa
milele.

16“Kwa maana jinsi hii Mungu aliupenda
ulimwengu hata akamtoa Mwanawe wa pekee,
ili kila mtu amwaminiye asipotee, bali awe na
uzima wa milele.

17Kwa maana Mungu
hakumtuma Mwanawe kuuhukumu ulimwengu,
bali kwa Yeye ulimwengu upate kuokolewa.

Mwanamke Kisimani Yohana 4:3-42

Yesu Azungumza Na Mwanamke Msamaria

Mafarisayo wakasikia kwamba Yesu
alikuwa anapata na kubatiza wanafunzi
wengi zaidi kuliko Yohana,
2ingawa kwa kweli si
Yesu mwenyewe aliyejewa akibatiza, ila ni
wanafunzi Wake.

3Bwana alipojua mambo haya,
aliondoka Uyahudi akarudi tena Galilaya.
4Wakati huo ilimbidi apitie Samaria.

5Akafika
kwenye mji mmoja wa Samaria uitwao Sikari,
karibu na lile shamba ambalo Yakobo alimpa
mwanawe Yosefu.

6Huko ndiko kulikokuwa na
kile kisima cha Yakobo. Naye Yesu aliquwa
amechoka kwa kuwa aliquwa ametoka safarini.

Akaketi karibu na hicho kisima. Ilikuwa yapata
saa sita mchana.

7 Mwanamke mmoja Msamaria akaja kuteka
maji, Yesu akamwambia, “Naomba maji
ninywe.”

8(Wakati huo wanafunzi Wake
walikuwa wamekwenda mjini kununua chakula.)

9Yule mwanamke akamjibu, “Wewe ni
Myahudi na mimi ni Msamaria. Yawezekanaje
uniombe nikupe maji ya kunywa?” Wayahudi
walikuwa hawashirikiani kabisa na Wasamaria.

10Yesu akajibu akamwambia, “Kama
ungelijua karama ya Mungu, naye ni nani
anayekuambia, Nipe maji ninywe, wewe
ungelimwomba Yeye, naye angelikupa maji
yaliyo hai.”

11Yule mwanamke akamjibu, “Bwana,
Wewe huna chombo cha kutekea maji na kisima

hiki ni kirefu. Hayo maji ya uzima utayapata wapi?

12Kwani Wewe ni mkuu kuliko baba yetu Yakobo ambaye alitupatia kisima hiki, ambacho yeye pamoja na watoto wake na mifugo yake walikitumia?”

13Yesu akamjibu, “Kila mtu anayekunywa maji ya kisima hiki, ataona kiu tena.

14Lakini ye yote anywaye maji nitakayompa, hataona kiu kamwe. Maji nitakayompa yatakuwa ndani yake chemchemi ya maji yakibubujika uzima wa milele.”

15Yule mwanamke akamwambia, “Bwana, tafadhal nipe maji hayo ili nisipate kiu tena na wala nisije tena hapa kuteka maji!”

16Yesu akamjibu, “Nenda ukamwite mumeo, uje naye hapa.”

17Yule mwanamke akajibu, “Sina mume.”

Yesu akamwambia, “Umesema kweli kuwa

huna mume.

18Kwa maana umeshakuwa na
wanaume watano na mwanamume unayeishi
naye sasa si mume wako!"

19Yule mwanamke akasema, "Bwana,
naona bila shaka Wewe ni nabii.

20Baba zetu
waliabudu kwenye mlima huu, lakini ninyi
Wayahudi mnasema ni lazima tukaabudu huko
Yerusalemu."

21Yesu akamjibu, "Mwanamke, niamini,
wakati unakuja ambapo hamtamwabudu Baba
katika mlima huu, wala huko Yerusalemu.

22Ninyi Wasamaria mnaabudu msichokijua. Sisi
Wayahudi tunamwabudu Mungu tunayemjua
kwa sababu wokovu unatoka kwa Wayahudi.

23Lakini saa yaja, tena ipo, ambapo wale
waabuduo halisi, watamwabudu Baba katika
roho na kweli. Watu wanaoabudu namna hii,
ndio Baba anawatafuta.

24Mungu ni Roho na
wote wanaomwabudu imewapasa kumwabudu
katika roho na kweli.”

25Yule mwanamke akamwambia,
“Ninafahamu kwamba Masiya, aitwaye Kristo,
anakuja. Yeye akija, atatueleza mambo yote.”

26Yesu akamwambia, “Mimi
ninayezungumza nawe, ndiye Masiya.”

27Wakati huo wanafunzi wake wakarudi,
wakashangaa sana kumwona akizungumza na
mwanamke. Lakini hakuna aliyemwuliza,
“Unataka nini kwake?” Au “Kwa nini
unazungumza naye?”

28Yule mwanamke akaacha mtungi wake,
akarudi mjini akawaambia watu,

29“Njoni
mkamwone mtu aliyeniambia kila kitu
nilichotenda! Je, yawezekana huyu ndiye
Masiya?”

30Basi wakamiminika watu kutoka

mjini wakamwenda Yesu.

31Wakati huo wanafunzi wake walikuwa
wakimsihi, “Rabi, kula angalau cho chote.”

32Lakini Yeye akawajibu, “Mimi ninacho
chakula ambacho ninyi hamkifahamu.”

33Basi wanafunzi wakaanza kuulizana,
“Kuna mtu ambaye amemletea chakula?”

34Lakini Yesu akawajibu, “Chakula changu ni
kufanya mapenzi ya Mungu ambaye amenituma
na kuikamilisha kazi yake.

35Je, ninyi hamsemi,
‘Bado miezi minne tuvune?’ Inueni macho yenu
myaangalie mashamba jinsi mazao yalivyo
tayari kuvunwa!

36Mvunaji tayari anapokea
mshahara wake, naye anakusanya mazao kwa
ajili ya uzima wa milele.Ili yeye apandaye na
ye ye avunae wafurahi pamoja.

37Hivyo kule
kusema, ‘Mmoja hupanda na mwingine huvuna,’

ni kweli kabisa.

38Niliwatuma mkavune mazao
ambayo hamkupanda, wengine walifanya kazi
ngumu, nanyi mmevuna faida ya taabu yao.”

Wasamaria Wengi Waamini

39Wasamaria wengi kutoka katika mji ule
wakamwamini Yesu kwa sababu ya ushuhuda
wa yule mwanamke alipowaambia kwamba,
“Ameniambia kila jambo nililotenda.”

40Hivyo

wale Wasamaria walipomjia, wakamsihi akae
kwao. Naye akakaa huko siku mbili.

41Kwa

sababu ya neno Lake, watu wengi wakaamini.

42Wakamwambia yule mwanamke, “Sasa
tunaamini, wala si kwa sababu ya maneno yako
tu, bali kwa kuwa tumemsikia sisi wenyewe.

Tumejua hakika kweli ya kwamba huyu ndiye
Kristo, Mwokozi wa ulimwengu.”

Wewe ni Kristo Mathayo 16:13-28

13Basi Yesu alipofika katika eneo la Kaisaria

Filipi, akawauliza wanafunzi wake, “Watu
husema Mwana wa Adamu ni nani?”

14Wakamjibu, “Baadhi ya watu husema ni
Yohana Mbatizaji, wengine husema ni Eliya na
bado wengine husema, ni Yeremia au
mmojawapo wa manabii.”

15Akawauliza, “Je, ninyi, mnasema mimi ni
nani?”

16Simoni Petro akamjibu, “Wewe ndiwe
Kristoa, Mwana wa Mungu aliye hai.”

17Naye Yesu akamwambia, “Heri wewe,
Simoni mwana wa Yona, kwa maana hili
halikufunuliwa kwako na mwanadamu, bali na
Baba yangu aliye mbinguni.

18 “Nami
nakuambia, wewe ndiwe Petro na juu ya
mwamba huu nitalijenga kanisa langu, hata
malango ya kuzimu hayataweza kulishinda.

19Nitakupa funguo za Ufalme wa Mbinguni na lo lote utakalolifunga duniani litakuwa limefungwa Mbinguni, lo lote utakalofungua duniani litakuwa limefunguliwa mbinguni.”

20Kisha akawakataza

wanafunzi wake wasimwambie mtu ye yote kwamba Yeye ndiye Kristo.

21Tangu wakati huo Yesu alianza kuwaeleza wanafunzi wake kwamba hana budi kwenda Yerusalem na kupata mateso mengi kwa mikono ya wazee, wakuu wa makuhani na walimu wa sheria na kwamba itampasa auawe na siku ya tatu atafufulika.

22Petro akamchukua kando akaanza kumkemea, akisema, “Mungu apishie hayo mbali! Jambo hili kamwe halitakupata!!”

23Lakini Yesu akageuka na kumwambia Petro , “Rudi nyuma yangu, Shetani! Wewe ni kikwazo kwangu. Moyo wako hauwazi yaliyo ya Mungu, bali ya wanadamu.”

24Ndipo Yesu akawaambia wanafunzi wake,
“Mtu ye yote akitaka kunifuata, ni lazima ajikane
mwenyewe na auchukue msalaba wake,
anifuate.

25Kwa maana ye yote anayetaka
kuyaokoa maisha yake atayapoteza, lakini ye
yote atakayeyapoteza maisha yake kwa ajili
yangu atayapata.

26Kwa maana itamfaidia nini
mtu kuupata ulimwengu wote, lakini
akayapoteza maisha yake? Au mtu atatoa nini
badala ya maisha yake?

Lazaro na Tajiri Luka 1613-31

Utangulizi Yesu alisema hadithi hii alipokuwa anazungumza na
walafi/wapenda pesa

13“Hakuna mtumishi awezaye kuwatumikia
mabwana wawili. Ama atamchukia mmoja na
kumpenda mwengine au atamheshimu mmoja
na kumdharaau mwengine. Hamwezi kumtumikia

Mungu pamoja na mali
14Mafarisayo, ambao walikuwa wapenda
fedha, waliyasikia hayo yote na wakamcheka
kwa dharau.

15Yesu akawaambia, “Ninyi
mnajifanya kuwa wenyе haki mbele za
wanadamu, lakini Mungu anaijua mioyo yenu.

Kwa maana vile vitu ambavyo wanadamu
wanavithamini sana, kwa Mungu ni machukizo.

16“Torati na manabii vilitumiwa mpaka kuja
kwa Yohana Mbatizaji. Tangu wakati huo habari
njema za Ufalme wa Mungu zinahubiriwa na kila
mmoja hujiingiza kwa nguvu.

17Lakini ni rahisi
zaidi mbingu na nchi kupita
kuliko hata herufi
moja kuondoka katika Sheria.

18“Mtu ye yote ampaye mkewe talaka na
kumwoa mwanamke mwingine azini, naye

mwanaume amwoaye mwanamke aliyetalikiwa azini.

19“Palikuwa na mtu mmoja tajiri aliyeavaa nguo za rangi ya zambarau na kitani safi, ambaye aliishi kwa anasa, kila siku.

20Hapo

penye mlango wake aliishi maskini mmoja, jina lake Lazaro, mwenye vidonda mwili mzima.

21Huyo Lazaro alitamani kujishibisha kwa makombo yaliyoanguka kutoka mezani kwa yule tajiri. Hata mbwa walikuwa wakija na kulamba vidonda vyake.

22“Wakati ukafika yule maskini akafa, nao malaika wakamchukua akae pamoja na Abrahamu. Yule tajiri naye akafa na akazikwa.

23Kule kuzimu alipokuwa akiteseka, alitazama juu, akamwona Abrahamu kwa mbali, naye Lazaro aliquwa karibu yake.

24Hivyo yule tajiri akamwita, ‘Baba Abrahamu, nihurumie na

umtume Lazaro achovye ncha ya kidole chake
ndani ya maji aupoze ulimi wangu, kwa sababu
nina maumivu makuu kwenye moto huu.'

25“Lakini Abrahamu akamjibu, ‘Mwanangu,
kumbuka kwamba wakati wa uhai wako ulipata
mambo mazuri, lakini Lazaro alipata mambo
mabaya. Lakini sasa anafarijiwa hapa na wewe
uko katika maumivu makuu.

26Zaidi ya hayo kati
yetu na ninyi huko, kumewekwa shimo kubwa, ili
wale wanaotaka kutoka huku kuja huko
wasiweze, wala mtu ye yote asiweze kuvuka
kutoka huko kuja kwetu.’

27“Akasema, ‘Basi, nakuomba, umtume
Lazaro aende nyumbani kwa baba yangu,
28maana ninao ndugu watano. Awaonye, ili
wasije nao wakafika mahali hapa pa mateso.

29“Abrahamu akamjibu, ‘Ndugu zako wana
Mose na Manabii, wawasikilize hao.’

30“ ‘Yule tajiri akasema, ‘Hapana, baba Abrahamu, lakini mtu kutoka kwa wafu akiwaenda, watatubu.’

31“Abrahamu akamwambia, ‘Kama wasipowasikiliza Mose na manabii, hawataweza kushawishiwa hata kama atafufuka mtu kutoka kwa wafu

Mfarisayo na Mtosha Ushuru

Luka 18:9-14

Mfano Wa Farisayo Na Mtoza Ushuru

9 Yesu akatoa mfano huu kwa wale waliojiona kuwa wao ni wenye haki na kuwadharau wengine.

10“Watu wawili walikwenda hekaluni kusali, mmoja wao alikuwa Farisayo na mwingine alikuwa mtoza ushuru.

11 Yule Farisayo, akiwa amesimama peke yake, akasali hivi: ‘Mungu, ninakushukuru kwa sababu mimi si kama watu wengine: Wanyang’anyi,

wadhalimu, wazinzi, wala kama huyu mtoza
ushuru.

12Mimi nafunga mara mbili kwa juma,
natoa sehemu ya kumi ya mapato yangu.'

13“Lakini yule mtoza ushuru akasimama
mbali, hakuthubutu hata kuinua uso wake
kutazama mbinguni, bali alijipiga piga kifuani na
kusema: ‘Mungu, nihurumie, mimi mwenye
dhambi.’

14“Nawaambia, huyu mtoza ushuru alirudi
nyumbani akiwa amehesabiwa haki mbele za
Mungu zaidi ya yule Farisayo. Kwa maana ye
yote ajikwezaye atashushwa na ye yote
ajishushaye atakwezwa.”

Kijana Tajiri Mariko 10:17-31

17Yesu alipokuwa anaondoka, mtu mmoja
akamkimbia, akapiga magoti mbele Yake,
akamwuliza, “Mwalimu mwema, nifanye nini ili
niurithi uzima wa milele?”

18Yesu akamwambia, “Mbona unaniita mwema? Hakuna aliye mwema isipokuwa Mungu peke Yake.

19Unazijua amri: ‘Usiue, Usizini,
Usiibe, Usishuhudie uongo, usidanganye,
waheshimu baba yako na mama yako.’ ”

20Akamjibu, “Mwalimu, amri hizi zote nimezishika tangu nikiwa mtoto.”

21Yesu akamtazama na kumpenda,
akamwambia, “Umepungukiwa na kitu kimoja,
nenda ukauze kila kitu ulicho nacho uwape
maskini hiso fedha, nawe utakuwa na hazina
mbinguni. Kisha njoo, unifuate.”

22Yule mtu aliposikia hayo, akasikitika sana,
akaondoka kwa huzuni kwa sababu alikuwa na
mali nydingi.

23Yesu akatazama pande zote, akawaambia
wanafunzi Wake, “Itakuwa vigumu sana kwa
wenye mali kuingia kwenye Ufalme wa Mungu!”

24Wanafunzi Wake wakashangazwa sana na

maneno hayo. Lakini Yesu akawaambia tena,
“Wanangu, tazama jinsi ilivyo vigumu kwa wale
wanaotumainia mali kuingia katika Ufalme wa
Mungu.

25Ni rahisi zaidi kwa ngamia kupita
kwenye tundu la sindano kuliko tajiri
a kuingia
katika Ufalme wa Mungu.”

26Wanafunzi Wake wakashangaa mno.

Wakaulizana wao kwa wao, “Ni nani basi
awezaye kuokolewa?”

27Yesu akawatazama, akawaambia, “Kwa
mwanadamu hili haliwezekani, lakini kwa Mungu
sivyo. Yote kwa Mungu yanawezekana.”

28Petro akaanza kumwambia, “Tazama,
tumeacha kila kitu na kukufuata Wewe!”

29Yesu akasema, “Amin, nawaambia, hakuna
mtu ye yote aliyeacha nyumba, ndugu waume, au
ndugu wake, mama, baba, watoto au mashamba
kwa ajili Yangu na kwa ajili ya Injili,

30ambaye

hatalipwa mara mia katika ulimwengu huu,
nyumba, ndugu waume, ndugu wake, mama,
baba, watoto, mashamba pamoja na mateso
kisha uzima wa milele katika ulimwengu ujao.

31Lakini wengi walio wa kwanza watakuwa wa
mwisho na wa mwisho watakuwa wa kwanza.”

Mwana Mpotevu, Luka 15:11-32

Utangulizi: Yesu akawaambia mfano huu baadhi ya Mafarisayo
na walimu wa sheria.

11Yesu akaendelea kusema: “Kulikuwa na
mtu mmoja aliyekuwa na wana wawili.

12Yule

mdogo akamwambia baba yake, ‘Baba, nipe
urithi wangu.’ Hivyo akawagawia wanawe mali
yake.

13“Baada ya muda mfupi, yule mdogo
akakusanya vitu vyote alivyokwa navyo,
akaenda nchi ya mbali na huko akaitapanya
mali yake kwa maisha ya anasa.

14Baada ya
kutumia kila kitu alichokuwa nacho, kukawa na
njaa kali katika nchi ile yote, naye akawa hana
cho chote.

15Kwa hiyo akaenda akaajiriwa na
mwenyeji mmoja wa nchi ile ambaye alimpeleka
shambani kwake kulisha nguruwe.

16Akatamani
kujishibisha kwa maganda waliyokula wale
nguruwe, wala hakuna mtu aliyempa cho chote.

17“Lakini alipozingatia moyoni mwake,
akasema, ‘Ni watumishi wangapi walioajiriwa na
baba yangu ambao wana chakula cha
kuwatosha na kusaza, bali mimi hapa nakufa
kwa njaa!

18Nitaondoka na kurudi kwa baba
yangu na kumwambia, ‘Baba, nimetenda
dhambi mbele za Mungu na mbele yako.

19Sistahili tena kuitwa mwanao, nifanye kama
mmoja wa watumishi wako.’

20Basi akaondoka,

akaenda kwa baba yake.

“Lakini alipokuwa bado yuko mbali, baba

yake akamwona, moyo wake ukajawa na

huruma. Akamkimbilia mwanawe,

akamkumbatia na kumbusu.

21“Yule mtoto akamwambia baba yake,

‘Baba, nimekosa mbele za Mungu na mbele

yako. Sistahili kuitwa mwanao tena.’

22“Lakini baba yake akawaambia watumishi,

‘Leteni upesi joho lililo bora sana, mkamvike

pete kidoleni mwake na viatu miguuni mwake.

23Leteni ndama aliyenona, mkamchinje ili tuwe

na karamu, tule na kufurahi.

24Kwa maana huyu

mwanangu alikuwa amekufa na sasa yu hai

tena, alikuwa amepotea na sasa amepatikana!’

Nao wakaanza kufanya tafrija.

25“Wakati huo, yule mwana mkubwa alikuwa

shambani. Alipokaribia nyumbani, akasikia sauti

ya nyimbo na watu wakicheza.

26Akamwita

mmoja wa watumishi na kumwuliza, ‘Kuna nini?’

27Akamwambia, ‘Mdogo wako amekuja, naye
baba yako amemchinja ndama aliyenona kwa
sababu mwanawe amerudi nyumbani akiwa
salama na mzima.’

28Yule mwana mkubwa akakasirika,
akakataa kuingia ndani. Basi baba yake akatoka
nje na kumbembeleza.

29Lakini yeye akamjibu
baba yake, ‘Tazama! Miaka yote hii
nimekutumikia na hata siku moja sijaacha kutii
amri zako, lakini hujanipa hata mwana mbuzi ili
nifurahi na rafiki zangu.

30Lakini huyu mwanao
ambaye ametapanya mali yako kwa makahaba
aliporudi nyumbani, wewe umemchinjia ndama
aliyenona!’

31“Baba yake akamjibu, “ ‘Mwanangu,

umekuwa nami sikuzote na vyote nilivyo navyo ni vyako.

32Lakini ilitubidi tufurahi na kushangilia kwa sababu huyu mdogo wako alikuwa amekufa na sasa yu hai, alikuwa amepotea naye amepatikana.’ ”

Msamaha Mathayo.18 :15-35

Utangulizi: Yesu awafundisha wanafunzi wake kuhusu msamaha.

15“Kama ndugu yako akikukosea, nenda ukamwonyeshe kosa lake, kati yenu ninyi wawili peke yenu. Kama akikusikiliza, utakuwa umempata tena ndugu yako.

16Lakini kama hatakusikiliza, nenda na mtu mwingine mmoja au wawili ili kila neno lithibitishwe na ushahidi wa mashahidi wawili au watatu.

17Kama akikataa kuwasikiliza hao, liambie kanisa, naye

kama akikataa hata kulisikiliza kanisa, basi
mtendeeni mtu huyo kama vile ambavyo
mngemtendaasiyeamini.

18“Amin, nawaambieni, lo lote
mtakalolifunga duniani litakuwa limefungwa
mbinguni na lo lote mtakalolifungua duniani
litakuwa limefunguliwa mbinguni.

19“Tena nawaambia, ikiwa wawili wenu
watakubaliana duniani kuhusu jambo lo lote
watakaloomba, watafanyiwa na Baba yangu
aliye mbinguni.

20Kwa kuwa wanapokusanyika
pamoja watu wawili au watatu kwa jina langu,
mimi niko papo hapo pamoja nao.”

21Ndipo Petro akamjia Yesu na kumwuliza,
“Bwana, ndugu yangu anikosee mara ngapi
nami nimsamehe? Je, hata mara saba?”

22Yesu akamjibu, “Sikuambii hata mara
saba, bali hata saba mara sabini.”

Mfano Wa Mtumishi Asiyesamehe

23“Kwa hiyo Ufalme wa Mbinguni unaweza
kufananishwa na mfalme aliyetaka kufanya
hesabu zake za fedha na watumishi wake.

24Alipoanza kufanya hesabu zake, mtu mmoja
aliyekuwa anadaiwa talanta 10,000a, aliletwa
kwake.

25Kwa kuwa alikuwa hawezi kulipa deni
hilo, bwana wake akaamuru kwamba auzwe,
yeye, mkewe, watoto wake na vyote alivyokuwa
navyo, ili lile deni lipate kulipwa.

26“Yule mtumishi akampigia magoti,
akamsihi yule bwana akisema, `Naomba
univumilie, nami nitakulipa deni lako lote.”

27Yule bwana wa huyo mtumishi akamwonea
huruma, akafuta deni lake lote, akamwacha
aende zake.

28“Lakini yule mtumishi alipokuwa anatoka
nje, akakutana na mtumishi mwenzake
aliyekuwa amemkopesha dinari mia mojab.
Akamkamata, akamkaba koo akimwambia,

‘Nilipe kile ninachokudai!’

29“Yule mtumishi mwenzake akapiga magoti
akamsihi akisema, ‘Naomba univumilie, nami
nitakulipa deni lako lote.’

30“Lakini akakataa. Badala yake, alienda
akamtupa gerezani hata atakapolipa hilo deni.

31”Watumishi wenzake walipoona haya
yaliyotukia wakaudhika sana, nao wakaenda na
kumwambia bwana wao kila kitu kilichokuwa
kimetukia.

32“Yule bwana akamwita yule mtumishi
akamwambia, ‘Wewe mtumishi mwovu! Mimi
nilikusamehe deni lako lote uliponisihi.

33Je,
haikukupasa kumhurumia mtumishi mwenzako
kama mimi nilivyokuhurumia wewe?’

34Kwa
hasira yule bwana wake akamtia yule mtumishi
mikononi mwa askari wa gereza ili ateswe

mpaka atakapolipa yote aliyokuwa anadaiwa.

35“Hivi ndivyo Baba yangu wa mbinguni
atakavyomfanyia kila mmoja wenu ikiwa
hatamsamehe kutoka moyoni kila mmoja ndugu
yake aliyemkosea.”

Zakayo-Luka 19:1-11

Utangulizi: Mtu amjua Mungu na kurejeshwa kwa jamii yake.
Zakayo Mtoza Ushuru

Yesu akaingia Yeriko, naye alikuwa
anapita katikati ya huo mji.

2Tazama,
palikuwa na mtu mmoja mkuu wa watoza
ushuru naye alikuwa tajiri, jina lake Zakayo.

3Yeye alikuwa akijitahidi kumwona Yesu ni mtu
wa namna gani. Lakini kutokana na umati
mkubwa wa watu hakuweza kwa sababu
alikuwa mfupi wa kimo.

4Kwa hiyo akatangulia
mbio mbele ya umati wa watu akapanda juu ya

mkuyu ili amwone Yesu, kwa sababu angeipitia
njia ile.

5Yesu alipofika pale chini ya huo mkuyu,
akatazama juu, akamwambia, “Zakayo, shuka
upesi, kwa maana leo nitakuwa mgeni
nyumbani kwako!”

6Hivyo Zakayo akashuka
upesi, akamkaribisha Yesu nyumbani kwake
kwa furaha kubwa.

7Watu wote walioona, wakaanza
kunung'unika wakisema, “Amekwenda kuwa
mgeni wa ‘mtu mwenye dhambi.’ ”

8Lakini Zakayo akasimama na kumwambia
Bwana, “Tazama, Bwana! Sasa hivi nusu ya
mali yangu ninawapa maskini, nami kama
nimemdhulumu mtu ye yote kitu cho chote,
nitamrudishia mara nne ya hicho kiwango.”

9Ndipo Yesu akamwambia, “Leo, wokovu
umeingia nyumbani humu kwa sababu, huyu
naye, ni mwana wa Abrahamu.

10Kwa maana

Mwana wa Adamu amekuja kutafuta na kuokoa
kile kilichopotea.”

**Yesu aingia Yerusalemu kwa ushindi Luka 19:29-40; 45-48 /
Yohana 12:15**

29Naye alipokaribia Bethfage na Bethania kwenye
Mlima uitwao wa Mizeituni, aliwatuma wanafunzi
Wake wawili akawaambia, 30“Nendeni katika
kijiji kile kilicho mbele yenu, mtakapokuwa
mnaingia kijijini, mtamkuta mwana-punda
ambaye hajapandwa na mtu bado, akiwa
amefungwa hapo. Mfungueni, mumlete hapa.

31Kama mtu akiwaliza, ‘Mbona mnampungua?’
Mwambieni, ‘Bwana anamhitaji.’ ”

32Wale waliotumwa wakaenda, wakakuta
kila kitu kama vile Yesu alivyokuwa
amewaambia.

33Walipokuwa wanamfungua yule
mwana-punda, wenyewe wakawaauliza, “Mbona
mnampungua huyo mwana-punda?”

34Wale wanafunzi wakajibu, “Bwana
anamhitaji.”

Mariko11:6 nao wale watu wakawaruhusu

35Wakamleta kwa Yesu, nao baada ya
kutandika mavazi yao juu ya huyo mwana-
punda, wakampandisha Yesu juu yake.

36Alipokuwa akienda akiwa amempanda, watu
wakatandaza nguo zao barabarani.

37Alipokaribia mahali yanapoanzia
matelemko ya Mlima wa Mizeituni, umati wote
wa wafuasi Wake wakaanza kumsifu Mungu
kwa furaha kwa sauti kuu kwa ajili ya matendo
yote ya miujiza waliyoyaona.

38Wakasema:

“Amebarikiwa Mfalme ajaye kwa Jina la
Bwana!” “Amani mbinguni na Utukufu Kwake
Aliye Juu.”

Yohana12:15 “Usiogope, Ewe binti Sayuni,
tazama, Mfalme wako anakuja,

amepanda mwana-punda!"

39Baadhi ya Mafarisayo waliokuwemo
mionganini mwa ule umati wa watu
wakamwambia, "Mwalimu, waamuru wanafunzi
Wako wanyamaze."

40Yesu akawajibu, "Nawaambia ninyi, kama
hawa wakinyamaza, mawe yatapiga kelele."

45Ndipo akaingia hekaluni akaanza
kuwafukuza wale waliokuwa wakiiza vitu humo.

46Naye akaawaambia, "Imeandikwa, 'Nyumba
Yangu itakuwa nyumba ya sala, lakini ninyi
mmeifanya kuwa pango la wanyang'anyi.' "

47Kila siku alikuwa akifundisha hekaluni.
Lakini viongzi wa makuhani, walimu wa sheria
na viongozi wa watu walikuwa wakitafuta njia ili
kumwua.

48Lakini hawakupata nafasi kwa
sababu watu wote walimfuata wakiyasikiliza
maneno Yake kwa usikivu mwingi.

Maria Ampaka Yesu Mafuta Huko Bethania

Yohana 12/Mt. 26:13

Utangulizi: Yesu alikuwa na marafiki na familia ya Maria na Martha na ndugu yao Lazaro ambaye Yesu alimfufua kutoka wafu

Siku sita kabla ya Pasaka, Yesu
alikwenda Bethania mahali ambako
Lazaro aliye kuwa amefufuliwa na Yesu alikuwa
anaishi.

2Wakaandaa karamu kwa heshima ya
Yesu. Martha akawahudumia wakati Lazaro
alikuwa miongoni mwa waliokaa mezani pamoja
na Yesu.

3Kisha Maria akachukua chupa ya
painti mojaa yenyeye manukato ya nardob safi ya
thamani kubwa akayamimina miguuni mwa
Yesu na kuifuta kwa nywele zake. Nyumba
nzima ikajaa harufu nzuri ya manukato.

4Ndipo Yuda Iskariote mwana wa Simoni,
mmoja wa wale wanafunzi ambaye ndiye
atakayemsaliti Yesu, akasema,

5“Kwa nini
manukato haya hayakuuzwa kwa dinari 300c na
fedha hizo wakapewa maskini?”

6Yuda alisema
hivi si kwa kuwa aliwajali maskini, bali kwa kuwa
alikuwa mwivi, kwa kwani ndiye aliyekuwa
akitunza mfuko wa fedha akawa anaiba kile
kilichowekwa humo.

7Yesu akasema, “Mwacheni. Aliyanunua
manukato hayo ili ayaweke kwa ajili ya siku ya
maziko Yangu.

8Maskini mnao siku zote lakini
mimi hamko pamoja nami siku zote.”
Mathayo26:13

13Ninawaambia kweli,
mahali po pote habari njema itakapohubiriwa
ulimwenguni mwote, jambo hili alilofanya
litatajwa pia, kwa ukumbusho wake.”

Meza ya mwisho

Mathayo 26:14-35 Yohana14:1-6; 15:

Utangulizi: Yesu asalitiwa, lakini ana meza moja ya mwisho atakayo kula pamoja na wanafunzi wake.

14Kisha mmojawapo wa wale kumi na

wawili, yeye aitwaye Yuda Iskariote, alikwenda

kwa viongozi wa makuhani

15na kuuliza,

“Mtanipa nini nikimtia Yesu mikononi mwenu?

Wakamlipa vipande thelathini vyat fedha.

16Tangu wakati huo Yuda akawa anatafuta

wasaa mzuri wa kumsaliti Yesu.

17Siku ya kwanza ya Sikukuu ya Mikate

Isiyotiwa Chachu wanafunzi walimjia Yesu

wakamwuliza, “Unataka tuandae wapi kwa ajili

yako ili kuila Pasaka?”

18Akajibu, “Nendeni kwa mtu fulani huko

mjini mkamwambie, ‘Mwalimu asema hivi: saa

yangu imekaribia, nitaiadhimisha Pasaka

pamoja na wanafunzi wangu katika nyumba

yako.’ ”

19Hivyo wanafunzi wakafanya kama vile

Yesu, alivyokuwa amewaelekeza, nao
wakaandaa Pasaka.

20Ilipofika jioni, Yesu alikuwa ameketi
mezani pamoja na wale kumi na wawili.

21Nao

walipokuwa wakila, Yesu akasema, “Amin, amin
nawaambia, mmoja wenu atanisaliti.”

22Wakahuzunika sana, wakaanza
kumwambia mmoja mmoja, “Je, ni mimi
Bwana?”

23Yesu akawaambia, “Yule aliyechovya
mkono wake katika bakuli pamoja nami, ndiye
atakayenisaliti.

24Mwana wa Adamu yu aenda
kama alivyoandikiwa. Lakini ole wake mtu yule
amsalitie Mwana wa Adamu. Ingeliwakuwa bora
kwake kama asingalizaliwa ! ”

25Kisha Yuda, yule aliyemsaliti akasema,
“Kweli si mimi, Rabi?”
Yesu akajibu, “Naam, wewe mwenyewe

umesema.”

Kuanzishwa Kwa Meza ya Bwana
26 Walipokuwa wanakula, Yesu akachukua
mkate, akashukuru, akaumega, akawapa
wanafunzi wake akisema, “Twaeni, mle, huu
ndio mwili wangu.”

27 Kisha akachukua kikombe, akashukuru,
akawapa akisema, “Kunyweni nyote katika
kikombe hiki.

28 Hii ndiyo damu yangu ya agano,
ile imwagikayo kwa ajili ya wengi kwa ondoleo la
dhambi.

Yohana 14:1-6 Yesu akawaambia, “Msifadhaike
mioyoni mwenu, mnawamini Mungu,
niaminini na Mimi pia.

2 Nyumbani mwa Baba
Yangu kuna makao mengi. Kama sivyo,
ningeliwaambia. Nakwenda kuwaandalia
makao.

3 Nami nikienda na kuwaandalia makao,

nitarudi tena na kuwachukua mkae pamoja

nami, ili mahali nilipo, nanyi mpate kuwepo.

4Ninyi mnajua njia ya kufika ninakokwenda.”

5Thomasi akamwambia, “Bwana, sisi hatujui

unakokwenda, tutaijuaje njia?”

6Yesu akawaambia, “Mimi ndimi njia na

kweli na uzima. Mtu hawezi kuja kwa Baba

isipokuwa kwa kupitia Kwangu.

15:12 Amri Yangu ndiyo hii:

Mpendane kama Mimi nilivyowapenda ninyi.

30 30Walipokwisha kuimba wimbo, wakatoka

kwenda mlima wa Mizeituni.

31Kisha Yesu akawaambia, “Usiku wa leo

ninyi nyote mtaniacha, kwa maana imeandikwa:

“ ‘Nitampiga mchungaji,

nao kondoo wa hilo

kundi watatawanyika.’

32Lakini baada ya mimi kufufuka, nitawatangulia

kwenda Galilaya.”

33Petro akajibu “Hata kama wote

watakuacha, kamwe mimi sitakuacha.”

34Yesu akajibu, “Amin, amin ninakuambia, usiku huu huu, kabla jogoo hajawika, utanikana mara tatu.”

35Lakini Petro akasema, “Hata kama itabidi kufa pamoja na Wewe, kamwe sitakukana.”

Nao wanafunzi wengine wote wakasema vivyo hivyo.

Kukamatwa na kesi Luka 22:40-71

40Walipofika

huko, akawaambia wanafunzi Wake, “Ombeni msije mkaangukia majoribuni.”

41Akajitenga nao,
kama umbali wa kutupa jiwe, akapiga magoti,
akaomba,

42akisema, “Baba, kama ni mapenzi
Yako, niondolee kikombe hiki, lakini si kama
Mimi nipendavyo, bali mapenzi Yako
yatendeke.”

43Malaika kutoka mbinguni

akamtokea, akamtia nguvu.

44Naye akiwa katika
maumivu makuu, akaomba kwa bidii, nalo jasho
Lake likawa kama matone ya damu
yakidondoka ardhini.

45Baada ya kuomba, akawarudia wanafunzi
Wake akawakuta wamelala, wakiwa
wamechoka kutokana na huzuni.

46Naye
akawauliza, “Mbona mmelala? Amkeni mwombe
ili msiangukie majaribuni.”

Yesu Akamatwa

47Wakati Yesu alipokuwa bado
anazungumza, umati mkubwa wa watu ukaja,
ukiongozwa na Yuda, ambaye alikuwa mmoja

wa wale Wanafunzi Kumi na Wawili.

Akamkaribia Yesu ili ambusu.

48Lakini Yesu
akamwambia, “Yuda, je, unamsaliti Mwana wa

Adamu kwa busu?”

49Wafuasi wa Yesu walipoona yale
yaliyokuwa yanakaribia kutokea, wakasema,
“Bwana, tutumie panga zetu?”

50Mmoja wao
akampiga mtumishi wa Kuhani Mkuu kwa
upanga, akamkata sikio la kuume.

51Lakini Yesu akasema, “Acheni!” Akaligusa
lile sikio la yule mtu na kumponya.

52Kisha Yesu akawaambia viongozi wa
makuhani, maafisa wa walinzi wa hekalu na
wazee waliokuwa wamekuja, “Mmekuja na
panga na marungu, kana kwamba Mimi ni
mnyang’anyi?

53Siku kwa siku nilikuwa pamoja
nanyi hekaluni lakini hamkunikamata. Lakini hii
ni saa yenu, wakati giza linatawala!”

Petro Amkana Yesu

54Kisha wakamkamata Yesu, wakamchukua
wakaenda naye mpaka nyumbani kwa Kuhani

Mkuu. Lakini Petro akafuata kwa mbali.

55Walipokwisha kuwasha moto katikati ya ua na
kuketi pamoja, Petro naye akaketi pamoja nao.

56Mtumishi wa kike mmoja akamwona Petro
ameketi pale kwenye mwanga wa moto.

Akamwangalia kwa uangalifu na kusema, “Huyu
mtu pia alikuwa pamoja na Yesu!”

57Lakini Petro akakana akasema, “Ewe
mwanamke, hata simjui!!”

58Baadaye kidogo mtu mwingine, kwa
kumwona Petro, akasema, “Wewe pia ni mmoja
wao!”

59Baada ya muda wa kama saa moja hivi,
mtu mwingine akazidi kusisitiza, “Kwa hakika
huyu mtu naye alikuwa pamoja na Yesu, kwa
maana yeye pia ni Mgalilaya.”

60Petro akajibu, “Wewe mtu, mimi sijui
unalo sema!” Wakati uo huo, akiwa bado
anazungumza, jogoo akawika.

61 Naye Bwana
akageuka akamtazama Petro. Ndipo Petro
akakumbuka yale maneno ambayo Bwana
alimwambia, "Kabla jogoo hajawika leo,
utanikana mara tatu."

62 Akatoka nje, akalia
sana.

Walinzi Wamdhihaki Yesu Na Kumpiga

63 Wale watu waliokuwa wanamlinda Yesu
wakaanza kumdhihaki na kumpiga.

64 Wakamfunga kitambaa machoni na
kumwuliza, "Tabiri!" Tuambie ni nani
aliyekupiga?"

65 Wakaendelea kumtukana kwa
matusi mengi.

Yesu Apelekwa Mbele Ya Baraza

66 Kulipopambazuka barazaa la wazee wa
watu, viongozi wa makuhani na walimu wa
sheria, wakakutana pamoja, naye Yesu
akaletwa mbele yao.

67Wakamwambia, “Kama
Wewe ndiye Kristo, tuambie.”
Yesu akawajibu, “Hata nikiwaambia
hamtaamini.

68Nami nikiwauliza swalı,
hamtanijibu.

69Lakini kuanzia sasa, Mwana wa
Adamu ataketi mkono wa kuume wa Mungu
Mwenye Nguvu.”

70Wote wakauliza, “Wewe basi ndiwe
Mwana wa Mungu?”

Yeye akawajibu, “Ninyi mmesema kwamba
Mimi ndiye.”

71Kisha wakasema, “Kwani tunahitaji
ushahidi gani zaidi? Tumesikia wenyewe kutoka
kinywani Mwake.

Kusulibiwa Luka 18: Yohana 22:

Utangulizi: Baada ya kuhukumiwa Yesu, Wayahudi walihitaji
kupata kibali kutoka kwa serikali ya Kirumi kumsulubisha. Hii ni

hadithi katika neno la Mungu.

Kisha wakuu wa sheria wakainuka na kumleta yesu mbele ya pilato Gavana wa Roma, wakaanza kumshtaki wakisema ,Huyu mtu ni tishio kwa taifa letu Anap pinga ulipaji ushurukwa Kaisari na anajidai eti yeye ni Kristo yaani Mfalme

Yohana 18:33 Kwa hiyo Pilato akaingia ndani akamwita

Yesu, akamwuliza, “Wewe ndiye mfalme wa Wayahudi? Ufalme Wangu hautoki hapa ulimwenguni.”

37 Pilato akamwuliza, “Kwa hiyo Wewe ni mfalme?” Yesu akajibu, “Wewe wasema kwamba mimi ni mfalme. Kwa kusudi hili nilizaliwa na kwa ajili ya hili nilikuja ulimwenguni ili niishuhudie kweli. Mtu ye yote aliye wa kweli husikia sauti yangu.”

38 Pilato akamwuliza Yesu, “Kweli ni nini?” Baada ya kusema haya Pilato akaenda nje tena akawaambia wale viongozi wa Wayahudi waliomshtaki Yesu, “Sioni kosa lo lote alilotenda Mtu huyu.

21 Lakini wao wakaendelea kupiga

kelele wakisema, “Msulibishe! Msulibishe!
Msulibishe!”

22Kwa mara ya tatu Pilato akawaambia,
“Kwani amefanya kosa gani huyu mtu? Sikuona
Kwake sababu yo yote inayostahili adhabu ya
kifo. Kwa hiyo nitaamuru apigwe mijeledi na
kisha nitamwachia.”

23Lakini watu wakazidi kupiga kelele kwa
nguvu wakidai kwamba Yesu asulibiwe. Hivyo,
kelele zao zikashinda.

24Kwa hiyo Pilato akatoa
hukumu kwamba madai yao yatimizwe.

26Walipokuwa wakienda naye,
wakamkamata mtu mmoja aitwaye Simoni
mweyeji wa Kirene, aliyekuwa anatoka
shambani. Wakambebesha msalaba,
wakamlazimisha auchukue nyuma ya Yesu.

32Watu wengine wawili wahalifu walipelekwa

pamoja na Yesu ili wakasulibiwe.

33Walipofika

mahali paitwapo “Fuvu La Kichwa,” hapo ndipo walipomsulibisha Yesu pamoja na hao wahalifu, mmoja upande Wake wa kuume na mwingine upande Wake wa kushoto.

34Yesu akasema,

“Baba, wasamehe, kwa maana hawajui walitendalo!” Wakagawana nguo Zake kwa kupiga kura.

35Watu wakasimama hapo wakimwangalia, nao viongozi wa Wayahudi wakamdhihaki wakisema, “Aliokoa wengine! Ajiokoe mwenyewe basi, kama Yeye ndiye Kristo wa Mungu, Mteule wake.”

36Askari nao wakaja, wakamdhihaki, wakamletea siki ili anywe.

38Maandishi haya yaliwekwa kwenye msalaba juu ya kichwa Chake: “HUYU NDIYE

MFALME WA WAYAHUDI.”

39Mmoja wa wale wahalifu waliosulibiwa
pamoja naye akamtukana, akasema: “Wewe si
ndiye Kristo? Jiokoe ili utuokoe na sisi.”

40Lakini yule mhalifu mwingine akamkemea
mwenzake, akasema, “Je, wewe humwogopi
Mungu, wakati uko kwenye adhabu hiyo hiyo?

41Sisi tumehukumiwa kwa haki kwa kuwa
tunapata tunayostahili kwa ajili ya matendo yetu.
Lakini huyu mtu hajafanya kosa lo lote.”

42Kisha akasema, “Bwana Yesu,
unikumbuke utakapokuja katika Ufalme Wako.”

43Yesu akamjibu, “Amin, nakuambia, leo hii
utakuwa pamoja nami Paradiso

44Ilikuwa kama saa sita mchana, kukawa na
giza katika nchi yote mpaka saa tisa na Pazia la Hekalu
likapasuka vipande viwili toka juu hadi chini 46Yesu akapaza
sauti

Yake akasema, “Baba, mikononi mwako

naikabidhi roho Yangu." Baada ya kusema
haya, akakata roho.

50Basi kulikuwa na mtu mmoja mwema na
mwenye haki jina lake Yosefu.Yeye alikuwa
mjube wa Barazab la Wayahudi,

51 lakini yeye
hakuwa amekubaliana na maamuzi na vitendo
vya viongozi wenzake. Huyu alikuwa mweyeji
wa Arimathaya huko Uyahudi, naye alikuwa
unaungojea Ufalme wa Mungu kwa matarajio
makubwa.

Yohana 19:Naye Nikodemo, yule ambaye
kwanza alimwendea Yesu usiku, akaja, akaleta
mchanganyiko wa manemane na manukato,
yenye uzito wa zaidi ya kilo thelathini

40Wakauchukua mwili wa Yesu,
wakauviringishia sanda ya kitani safi pamoja na
yale manukato, kama ilivyokuwa desturi ya
Wayahudi.

41Basi palikuwa na bustani karibu na

mahali pale aliposulibiwa, nako ndani ya ile
bustani palikuwa na kaburi jipya, ambalo
hajazikiwa mtu bado.

42Kwa hiyo, kwa kuwa
ilikuwa siku ya Wayahudi ya Maandalio, nalo
kaburi hilo lilikuwa karibu, wakamzika Yesu humo
55Wale wanawake waliokuwa wamekuja
pamoja na Yesu wakimfuata kutoka
Galilaya,wakamfuata Yosefu, wakaliona kaburi
na jinsi mwili wa Yesu ulivyolazwa.

56Kisha
wakarudi nyumbani, wakaandaa manukato na
marhamu ya kuupaka huo mwili. Lakini
wakapumzika siku ya Sabato kama
ilivyoamriwa.

Ufufuo Luka 24 / Matendo 1

Utangulizi: Habari hii ni hatua ya mabadiliko kihi historia.
Kufufuka Kwa Yesu

Mnamo siku ya kwanza ya juma, alfajiri
na mapema, wale wanawake

walichukua yale manukato waliyokuwa

wameyaandaa na kwenda kaburini.

4Walipokuwa wanashangaa juu ya

jambo hili, ghafula watu wawili waliokuwa

wamevaa mavazi yanayong'aa kama umeme

wa radi, wakasimama karibu nao.

5Wale

wanawake, wakiwa na hofu, wakainamisha

nyuso zao mpaka chini. Lakini wale watu

wakawaambia, "Kwa nini mnamtafuta aliye hai

mionganoni mwa wafu?

6Hayuko hapa, amefufuka!

9Waliporudi kutoka huko kaburini,

wakawaeleza wale wanafunzi kumi na mmoja

pamoja na wengine wote mambo haya yote.

10Basi hawa walikuwa Maria Magdalene, Yoana

na Maria mama yake Yakobo, pamoja na

wengine waliofuatana nao.

11Lakini wale

waliosikia hawakuwasadiki hao wanawake, kwa

sababu maneno yao yalionekana kama upuzi.

12Petro, hata hivyo, akainuka na kukimbilia kule kaburini. Alipoinama kuchungulia, akaona vile vitambaa nya kitani, ila hakuona kitu kingine.

Naye akaenda zake akijiuliza nini kilichotokea.

Njiani Kwenda Emau

13Ikawa siku iyo hiyo, wanafunzi wawili wa Yesu walikuwa njiani wakienda kijiji cha Emau, yapata maili sabaa kutoka Yerusalemu.

14Walikuwa wakizungumza wao kwa wao kuhusu mambo yote yaliyotukia.

15Walipokuwa

wakizungumza na kujadiliana, Yesu mwenyewe akaja akatembea pamoja nao,

16lakini macho

yao yakazuiliwa wasimtambue.

17Akawauliza, “Ni mambo gani haya mnayozungumza wakati mnatembea?”

Wakasimama, nyuso zao zikionyesha huzuni.

18Mmoja wao, aliyeitwa Kleopa,
akamwuliza, “Je, Wewe ndiye peke yako mgeni
huku Yerusalemu ambaye hufahamu mambo
yaliyotukia humo siku hizi?”

19Akawauliza, “Mambo gani?”
Wakamjibu, “Mambo ya Yesu wa Nazareti.
Yeye alikuwa nabii, mwenye uwezo mkuu katika
maneno Yake na matendo Yake, mbele za
Mungu na mbele ya wanadamu wote.

20Viongozi
wa makuhani na viongozi wetu walimtoa
ahukumiwe kufa, nao wakamsulibisha.

21Lakini
tulikuwa tumetegemea kwamba Yeye ndiye
angeliikomboa Israeli. Zaidi ya hayo, leo ni siku
ya tatu tangu mambo haya yatokee.

22Isitoshe,
baadhi ya wanawake katika kundi letu
wametushtusha. Walikwenda kaburini leo

alfajiri,
23lakini hawakuukuta mwili Wake.
Walirudi wakasema wameona maono ya
malaika ambao waliwaambia kwamba Yesu yu
hai.
24Kisha baadhi ya wenzetu walikwenda
kaburini wakalikuta kama vile wale wanawake
walivyosema, lakini Yeye hawakumwona.”

25Yesu akawaambia, “Ninyi ni wajinga kiasi
gani, nanyi ni wazito mioyoni mwenu kuamini
mambo yote yaliyonenwa na manabii!
26Je,
haikumpasa Kristo kuteswa kwa njia hiyo na
kisha aingie katika utukufu Wake?”
27Naye
akianzia na
Mose na manabii wote,
akawafafanulia jinsi maandiko yalivyosema
kumhusu Yeye.

28Nao wakakaribia kile kijiji walichokuwa
wakienda, Yesu akawa kama anaendelea
mbele.

29Lakini wao wakamsihi sana akae nao,
wakisema, “Kaa hapa nasi, kwa maana sasa ni
jioni na usiku unaingia.” Basi akaingia ndani
kukaa nao.

30Alipokuwa mezani pamoja nao,
akachukua mkate, akashukuru, akaumega,
akaanza kuwagawia.

31Ndipo macho yao
yakafumbuliwa, nao wakamtambua, naye
akatoweka machoni pao. Hawakumwona tena.

32Wakaulizana wao kwa wao, “Je, miyo yetu
haikuwakawaka kwa furaha ndani yetu
alipokuwa anazungumza nasi njiani na
kutufafanulia Maandiko?”

33Wakaondoka mara, wakarudi Yerusalem.
Wakawakuta wale wanafunzi kumi na mmoja na
wale waliokuwa pamoja nao, wamekusanyika

34wakisema, “Ni kweli Bwana amefufuka, naye
amemtokea Simoni.”

35Kisha wale wanafunzi
wawili wakaeleza yaliyotukia njiani na jinsi
walivyomtambua Yesu alipoumega mkate.

Yesu Awatokea Wanafunzi Wake

36Wakati walipokuwa bado wanazungumza
hayo, Yesu mwenyewe akasimama katikati yao
akasema, “Amani iwe nanyi.”

37Wakashtuka na kuogopa wakidhani
kwamba wameona mzuka.

38Lakini Yesu
akawauliza, “Kwa nini mnaogopa? Kwa nini mna
shaka miyoni mwenu?

39Tazameni mikono
Yangu na miguu Yangu, mwone kuwa ni mimi
hasa. Niguseni mwone, kwa maana mzuka
hauna nyama na mifupa, kama mnionavyo kuwa
nayo.”

44Akawaambia, “Haya ndiyo yale

niliyowaambia nilipokuwa bado niko pamoja
nanyi, kwamba yote yaliyoandikwa kunihusu
Mimi katika Torati ya Mose, manabii na Zaburi
hayana budi kutimizwa.”

45Ndipo akafungua fahamu zao ili waweze
kuyaelewa Maandiko.

46Akawaambia, “Haya
ndiyo yaliyoandikwa: Kristo atateswa na siku ya
tatu atafufuka kutoka kwa wafu.

47Toba na
msamaha wa dhambi utatangazwa kupitia Jina
Lake, kuanzia Yerusalemu.

48Ninyi ni mashahidi
wa mambo haya.

Mathayo28:19 “Enendeni ulumwenguni kote mkawafanye mataifa
wanafunzi wangu mkiwabatiza na kuwafundisha kutii yote
ambayo nimewaagiza ”

Luke 24:49 Nami nitatuma ahadi ya Baba yangu kwenu
Matendo ya Mitume 1:3,8

3Baada ya kufufuka kwake, Yesu

alijionyesha kwa wanafunzi wake na kuwathibitishia kwa njia
nyingi kwamba yeye yu hai. Katika muda wa
siku arobaini baada ya kufufuka kwake
aliwatokea na kunena kuhusu Ufalme wa
Mungu.

8Lakini

mtapokea nguvu akiisha kuwajilia juu yenu
Roho Mtakatifu, nanyi mtakuwa mashahidi
Wangu katika Yerusalemu, Uyahudi kote na
Samaria, hadi miisho ya dunia.”

Luke24:51

Akiisha kuwaongoza mpaka kwenye
viunga vya Bethania, akainua mikono Yake juu
na kuwabariki.

Alipokuwa anawabariki,
akawaacha, akachukuliwa mbinguni.

Kisha

wakamwabudu na kurudi Yerusalemu wakiwa
wamejawa na furaha kuu.

Nao wakadumu ndani ya hekalu wakimtukuza Mungu. Amen.

Pentekoste: Matendo 2

Utangulizi: kanisa lazaliwa siku 50 baada ya Yesu kusulubiwa na kufufuka.

. Kushuka Kwa Roho Mtakatifu

Ilipowadia siku ya Pentekoste, walikuwa wote mahali pamoja.

2Ghafula sauti kama mvumo mkubwa wa upepo uliotoka mbinguni, ukaijaza nyumba yote walimokuwa wameketi.
3Zikatokea ndimi kama za moto zilizogawanyika na kukaa juu ya kila mmoja wao.

4Wote wakajazwa na Roho Mtakatifu, wakaanza kunena kwa lugha nyingine, kama Roho alivyowajalia.

5Basi walikuwepo Yerusalemu Wayahudi wanaomcha Mungu kutoka kila taifa chini ya mbingu.

6Waliposikia sauti hii, umati wa watu
ulikusanyika pamoja wakistaajabu, kwa sababu
kila mmoja wao aliwasikia wakisema kwa lugha
yake mwenyewe.

7Wakiwa wameshangaa na
kustaajabu wakauliza, “Je, hawa wote
wanaozungumza si Wagalilaya?

8Imekuwaje
basi kila mmoja wetu anawasikia wakinena kwa
lugha yake ya kuzaliwa?

9Warparathi, Wamedi,
Waelami, wakazi wa Mesopotamia, Uyahudini,
Kapadokia, Ponto na Asia,

10Frigia, Pamfilia,
Misri na pande za Libya karibu na Kirene na
wageni kutoka Rumi,

11(Wayahudi na waongofu,
Wakrete na Waarabu sote tunawasikia watu
hawa wakisema katika lugha zetu wenyewe,
mambo makuu ya ajabu ya Mungu.”

12Wakiwa

wameshangaa na kufadhaika wakaulizana, “Ni
nini maana ya mambo haya?”

13Lakini wengine wakawadhihaki

wakasema, “Hawa wamelewa mvinyo!”

Petro Ahutubia Umati

14Ndipo Petro akasimama pamoja na wale
mitume kumi na moja, akainua sauti yake na
kuhutubia ule umati wa watu, akasema:

“Wayahudi wenzangu na ninyi nyote mkaao
Yerusalem, jueni jambo hili mkanisikilize.

15Hakika watu hawa hawakulewa kama
mnavyodhania, kwa kuwa sasa ni saa tatu
asubuhi!

16Hawa hawakulewa, ila jambo hili ni
lile lililotabiriwa na nabii Yoeli akisema,

17“ ‘Katika siku za mwisho, asema Bwana,
nitamimina Roho wangu juu ya wote

wenye mwili.

Wana wenu na binti zetu watatabiri,
vijana wenu wataona maono
na wazee wenu wataota ndoto.

18 Hata juu ya watumishi wangu
nitamwaga Roho wangu,
nao watatabiri”.

19 Nami nitaonyesha maajabu mbinguni juu
na ishara duniani chini,
moto na mvuke wa moshi mnene.

20 Jua litakuwa giza
na mwezi utakuwa mwekundu kama damu,
kabla ya kuja siku ile kuu ya Bwana iliyo
tukufu.

21 Lakini ye yote atakayeliita jina la Bwana,
ataokolewa.’

22 “Enyi Waisraeli, sikilizeni maneno haya
nisemayo: Yesu wa Nazareti alikuwa mtu
aliyethibitishwa kwenu na Mungu kwa miujiza,
maajabu na ishara, ambayo Mungu alitenda

mionganii mwenu kwa kupitia yeye, kama ninyi
wenyewe mjuavyo.

23Huyu mtu akiisha kutolewa
kwa shauri la Mungu lililokusudiwa kwa kujua
kwake Mungu tangu zamani, ninyi, kwa mikono
ya watu wabaya, mlimwua kwa kumgongemea
msalabani.

24Lakini Mungu alimfufua kutoka kwa
wafu akamwondolea uchungu wa mauti, kwa
sababu haikuwezekana yeye kushikiliwa na
nguvu za mauti.

25Kwa maana Daudi asema
kumhusu yeye:

“ ‘Nalimwona Bwana mbele yangu siku
zote.

Kwa sababu yuko mkono wangu wa
kuume,
sitatikisika.

26Kwa hiyo moyo wangu unafurahia na ulimi

wangu unashangilia,
mwili wangu nao utaishi kwa tumaini.

27Kwa maana hutaniacha kaburini,
wala hutamwacha aliye Mtakatifu wako
kuona uharibifu.

28Umenionyesha njia za uzima,
utanijaza na furaha mbele zako.'

29"Ndugu zangu Waisraeli, nataka
niwaambie kwa uhakika kwamba baba yetu
Daudi alikufa na kuzikwa, nalo kaburi lake lipo
hapa mpaka leo.

30Lakini alikuwa nabii na alijua
ya kuwa Mungu alikuwa amemwahidi kwa kiapo
kwamba angemweka mmoja wa wazao wake
penye kitu chake cha enzi.

31Daudi akiona
mambo yaliyoko mbele, akanena juu ya
kufufuka kwa Kristo, kwamba hakuachwa
kaburini, wala mwili wake haukuona uharibifu.

32Mungu alimfufua huyu Yesu na sisi sote ni

mashahidi wa jambo hilo.

33“Basi ikiwa yeye
ametukuzwa kwa mkono wa kuume wa Mungu,
amepokea kutoka kwa Baba ahadi ya Roho
Mtakatifu, naye amemimina kile mnachoona
sasa na kusikia.

34Kwa kuwa Daudi hakupaa
kwenda mbinguni, lakini anasema,

“ ‘BWANA alimwambia Bwana wangu:
Kaa wewe upande wangu wa kuume,
35mpaka nitakapowafanya adui zako
kuwa chini ya miguu yako.’ ”

36“Kwa hiyo Israeli wote na wajue jambo hili
kwa uhakika kwamba: Mungu amemfanya huyu
Yesu, ambaye ninyi mlimsulibisha, kuwa Bwana
na Kristo.”

Ongezeko La Waamini

37Watu waliposikia maneno haya

yakawachoma mioyo yao, wakawauliza Petro na wale mitume wengine, “Ndugu zetu tufanye nini?”

38Petro akawajibu, “Tubuni, mkabatizwe kila mmoja wenu abatizwe kwa jina la Yesu Kristo, ili mpate kusamehewa dhambi zenu. nanyi mtapokea kipawa cha Roho Mtakatifu.

39Kwa

kuwa ahadi hii ni kwa ajili yenu na watoto wenu na kwa wale wote walio mbali na kila mtu ambaye Bwana Mungu wetu atamwita amjie.”

40Petro akawaonya kwa maneno mengine mengi na kuwasih i akisema, “Jiepusheni na kizazi hiki kilichopotoka.”

41Wale wote

waliopokea ujumbe wa Petro kwa furaha wakabatizwa na siku ile waliongezeka watu wapatao 3,000.

Ushirika Wa Waamini

42Nao wakawa wanadumu katika
mafundisho ya mitume, katika ushirika, katika
kumega mkate na katika kusali.

43Kila mtu
akaingiwa na hofu ya Mungu, nayo miujiza
mingi na ishara zikafanywa na mitume.

44Walioamini wote walikuwa mahali pamoja nao,
walikuwa na kila kitu shirika.

45Waliuza mali zao
na vitu walivyokuwa navyo, wakamgawia kila
mtu kwa kadiri alivyokuwa anahitaji.

46Siku zote
kwa moyo mmoja walikutana ndani ya ukumbi
wa hekalu, wakimega mkate nyumba kwa
nyumba, wakila chakula chao kwa furaha na
moyo mweupe,

47wakimsifu Mungu na
kuwapendeza watu wote. Kila siku Bwana
akaliongeza kanisa kwa wale watu waliokuwa
wakiokolewa.

Uponyaji katika Mlango Mzuri Matendo 3

Siku moja Petro na Yohana walikuwa
wanapanda kwenda hekaluni kusali
yapata saa tisa alasiri.

2Basi palikuwa na mtu
mmoja aliyekuwa kiwete tangu kuzaliwa.
Alichukuliwa na kuwekwa kwenye lango la
hekalu liitwalo Zuri, kila siku ili aombe msaada
kwa watu wanaoingia hekaluni.

3Huyu mtu
akiwaona Petro na Yohana wakikaribia kuingia
hekaluni, aliwaomba wampe sadaka.

4Wakamkazia macho, kisha Petro akamwambia,
“Tutazame sisi.”

5Hivyo yule mtu akawatazama,
akitazamia kupata kitu kutoka kwao.

6Ndipo Petro akamwambia, “Sina fedha
wala dhahabu, lakini kile nilicho nacho ndicho
nikupacho. Kwa jina la Yesu wa Nazareti
simama, uende.”

7Petro akamshika yule mtu
kwa mkono wa kuume akamwinua, mara nyayo
zake na vifundo vyta miguu yake vikapata
nguvu.

8Akaruka juu na kusimama, akaanza
kutembea. Kisha akaingia Hekaluni pamoja na
Petro na Yohana, huku akitembea na
kurukaruka na kumsifu Mungu.

9Watu wote
walipomwona akitembea na kumsifu Mungu,
10wakamtambua kuwa ni yule mtu aliyekuwa
akiketi nje ya hekalu penye lango liitwalo Zuri
akiomba msaada, nao wakajawa na mshangao,
wakastaajabu juu ya yale yaliyomtukia.

Petro Anashuhudia Kuwa Yesu Anaponya

11Yule mtu kiwete aliyeponywa alipokuwa
akiambatana na Petro na Yohana, watu wote
walishangaa mno, wakaja wanawakimbilia

mpaka kwenye ukumbi wa Solomoni.

12Petro

alipoona watu wamekusanyika akawaambia,
“Enyi waume wa Israeli, kwa nini mnastaajabu
kuhusu jambo hili? Mbona mnatukazia macho
kwa mshangao kana kwamba ni kwa uwezo
wetu au utakatifu wetu tumefanya mtu huyu
kutembea?

13Mungu wa Abrahamu na Isaki na
Yakobo, Mungu wa baba zetu amemtukuza
Mwanawe Yesu ambaye ninyi mlimtoa
ahukumiwe kifo na mkamkana mbele ya Pilato
ingawa Yeye alikuwa ameamua kumwachia
aende zake.

14Ninyi mlimkataa huyo Mtakatifu
na Mwenye Haki mkaomba mpewe yule mwuaji.

15Hivyo mkamwua aliye chanzo cha uzima,
lakini Mungu akamfufua kutoka kwa wafu. Sisi
tu mashahidi wa mambo haya.

16Kwa imani

katika Jina la Yesu, huyu mtu mnayemwona na kumfahamu limemtia nguvu. Ni kwa Jina la Yesu na imani ile itokayo Kwake ambayo imemponya kabisa huyu mtu, kama ninyi wote mnavyoona.

17“Sasa, Ndugu zangu, najua ya kuwa ninyi mlitenda bila kujua, kama walivyofanya viongozi wenu.

18Lakini kwa njia hii Mungu alitimiza kile ambacho alikuwa ametabiri kwa vinywa vyatmanabii Wake wote, kwamba Kristo atateswa.

19Tubuni basi mkamgeukie Mungu, ili dhambi zenu zifutwe, ili zipate kuja nyakati za kuburudishwa kwa kuwepo kwake Bwana.

20Kwamba apate kumtuma Kristo, ambaye amewekwa kwa ajili yenu, yaani Yesu,

21ambaye ilimpasa mbingu zimpokee mpaka wakati wa kufanywa upya kila kitu, kama Mungu alivyosema kwa vinywa vyatmanabii wake wote

watakatifu kabla ya mwanzo wa ulimwengu.

22Kwa maana Mose alisema, ‘Bwana Mungu wenu atawainulia nabii kama mimi kutoka mionganini mwa ndugu zenu, itawapasa kumtii huyo kwa kila jambo atakalowaambia.

23Mtu ye yote ambaye hatamsikiliza huyo nabii, atakataliwa mbali kabisa na watu wake.’

24“Naam, manabii wote tangu Samweli na wale waliofuata baada yake, wote walionena walitabiri kuhusu siku hizi.

25Ninyi ndio wana wa manabii na wa agano ambayo Mungu alifanya baba zenu, akimwambia Abrahamu, ‘Katika wewe, jamaa zote za duniani watabarikiwa.’

Petro na Yohana mbele ya Baraza Matendo 4

Utangulizi: Petro alipokuwa akizungumza na watu viongozi wa dini walifika.

Wakati Petro na Yohana walipokuwa

wakisema na watu, makuhani, mkuu wa
walinzi wa hekalu na Masudakayo wakawajia
wakiwa

2wamekasirika sana kwa sababu hao
mitume walikuwa wanawafundisha watu na
kuhubiri kwamba katika Yesu kuna ufufuo wa
wafu.

3Wakawakamata Petro na Yohana na
kuwatia gerezani mpaka kesho yake kwa kuwa
ilikuwa jioni.

4Lakini wengi wale waliosikia lile
neno waliamini, idadi yao ilikuwa yapata
wanaume 5,000.

o Na Yohana Mbele Ya Baraza

5Siku ya pili yake viongozi wa Kiyahudi,
wazee na waandishi wa sheria wakakusanyika
Yerusalem,

6walikuwepo Kuhani Mkuu Anasi,
Kayafa, Yohana, Iskanda na wengi wa jamaa ya

Kuhani Mkuu.

7Wakiisha kuwasimamisha Petro
na Yohana katikati yao, wakawauliza, “Ni kwa
uwezo gani au kwa jina la nani mmefanya
jambo hili?”

8Petro akiwa amejaah Roho Mtakatifu
akajibu, “Enyi watawala na wazee wa watu, .

9kama leo tukihojiwa kwa habari ya mambo
mema aliyotendewa yule kiwete na kuulizwa
jinsi alivyoponywa,

10ijulikane kwenu nyote na
kwa watu wote wa Israeli kwamba: Ni kwa Jina
la Yesu Kristo wa Nazareti, ambaye ninyi
mlimsulibisha lakini Mungu akamfufua kutoka
kwa wafu, kwa uwezo wa Yesu, kwamba mtu
huyu anasimama mbele yenu akiwa mzima
kabisa.

11Huyu Yesu ndiye
'lile jiwe ambalo ninyi wajenzi mlilikataa,
ambalo limekuwa jiwe kuu la pembeni.'

12Wala hakuna wokovu katika mwingine awaye yote, kwa maana hakuna Jina jingine chini ya mbingu walilopewa wanadamu litupasalo sisi kuokolewa kwalo.”

Ujasiri Wa Petro Na Yohana Washangaza

Watu

13Wale viongozi na wazee walipoona ujasiri wa Petro na Yohana na kujua ya kuwa walikuwa watu wa kawaida, wasio na elimu, walishangaa sana, wakatambua kwamba hawa watu walikuwa na Yesu.

14Lakini kwa kuwa walikuwa wanamwona yule kiwete aliyeponywa amesimama pale pamoja nao, hawakuweza kusema lo lote kuwapinga.

15Wakawaamuru watoke nje ya baraza wakati wakisemezana jambo hilo wao kwa wao.

16Wakaulizana,
“Tuwafanyie nini watu hawa? Hatuwezi

kukanusha mwujiza huu mkubwa walioufanya
ambao ni dhahiri kwa kila mtu Yerusalem.

17Lakini ili kuzuia jambo hili lisiendelee kuenea
zaidi mionganii mwa watu, ni lazima tuwaonye
watu hawa ili wasiseme tena na mtu ye yote
kwa Jina la Yesu.”

18Kisha wakawaita tena
ndani na kuwaamuru wasiseme wala kufundisha
kamwe kwa hili Jina la Yesu.

Imetupasa Kumtii Mungu Kuliko Wanadamu

19Lakini Petro na Yohana wakajibu, “Amueni
ninyi wenyewe iwapo ni haki mbele za Mungu
kuwatii ninyi kuliko Mungu.

20Lakini sisi hatuwezi
kuacha kusema yale tuliyoyaona na kuyasikia.”

21Baada ya vitisho vingi, wakawaacha
waende zao. Hawakuona njia yo yote ya
kuwaadhibu, kwa sababu ya watu, kwa kuwa
watu wote walikuwa wakimsifu Mungu kwa kile
kilichokuwa kimetukia.

22Kwa kuwa umri wa yule
mtu aliyekuwa ameponywa kwa mwujiza
ulikuwa zaidi ya miaka arobaini
33Mitume wakatoa
ushuhuda wa kufufuka kwa Bwana Yesu kwa
nguvu nyingi na neema ya Mungu ilikuwa juu
yao wote.

Anania na Safira. Matendo 5:1-12

Utangulizi: Mungu anayafahamu yote tufanyayo.
Lakini mtu mmoja jina lake Anania pamoja
na mkewe Safira waliuza kiwanja.

2Mkewe

akijua kikamilifu alificha sehemu ya fedha
alizopata, akaleta kiasi kilichobaki na kukiweka
miguuni mwa mitume.

3Petro akamwuliza, “Anania, mbona Shetani
ameujaza moyo wako ili kumwambia uongo
Roho Mtakatifu, ukaficha sehemu ya fedha
ulizopata kutokana na kiwanja?

4Je, kabla
hujauza hicho kiwanja si kilikuwa mali yako?

Hata baada ya kukiiza, fedha ulizopata si zilikuwa kwenye uwezo wako? Kwa nini basi umewaza hila hii moyoni mwako kufanya jambo kama hili? Wewe hukumwambia uongo mwanadamu bali Mungu.”

5Anania aliposikia maneno haya akaanguka chini na kufa. Hofu kuu ikawapata wote waliosikia jambo lililokuwa limetukia.

6Vijana

wakaja, wakaufunga mwili wake, wakamchukua nje kumzika.

7Saa tatu baadaye mkewe Anania akaingia, naye hana habari ya mambo yaliyotukia.

8Petro

akamwuliza, “Niambie, je, mliuza kiwanja kwa thamani hii?” Akajibu, “Ndiyo, tuliuza kwa thamani hiyo.”

9Ndipo Petro akamwambia, “Imekuwaje mkakubaliana kumjaribu Roho Mtakatifu wa Bwana? Tazama! Nyayo za vijana waliomzika

mumeo iko mlangoni, wewe nawe
watakuchukua nje.”

10Saa ile ile akaanguka chini miguuni
mwake na kufa, wale vijana waliingia,
wakamkuta amekufa, wakamchukua wakamzika
kando ya mumewe.

11Hofu kuu ikalipata kanisa
lote pamoja na watu wote waliosikia juu ya
matukio haya.

Mitume Waponya Wengi

12Mitume wakafanya ishara nydingi na
miujiza miongoni mwa watu. Nao wale wote
walioamini walikuwa wakikusanyika katika
ukumbi wa Solomoni kwa nia moja.

Stefano Matendo 6:8-15; 7:1-60

Utangulizi: Katika hadithi hii,tunaangazia ukoo wa Wayahudi,
hasa wana wa Yakobo.

8Stefano, akiwa amejawa na neema na
nguvu za Mungu, alifanya ishara na miujiza

mikubwa mionganoni mwa watu.

9Lakini baadhi ya

watu wa sinagogi lililoitwa la ‘Watu Huru,’ (kama
lilivyokuwa linaitwa), la Wakirene, Waiskanderia
na wengine kutoka Kilikia na Asia, wakasimama
na kujadiliana na Stefano.

10Lakini hawakuweza

kushindana na hekima na Roho ambaye kwayo
alisema.

11Ndipo wakawashawishi watu fulani kwa
siri ili waseme, “Tumemsikia Stefano akisema
maneno ya kufuru dhidi ya Mose na dhidi ya
Mungu.”

Stefano Afikishwa Mbele ya Baraza

12Wakawachochea watu, wazee na waalimu
wa sheria nao wakamkamata Stefano
wakamfikisha mbele ya baraza.

13Wakaweka

mashahidi wa uongo ambao walishuhudia

wakisema, “Mtu huyu kamwe haachi kusema dhidi ya mahali hapa patakatifu na dhidi ya torati.

14Kwa maana tumemsikia akisema kwamba huyu Yesu wa Nazareti atapaharibu mahali patakatifu na kubadili desturi zote tulizopewa na Mose.”

15Watu wote waliokuwa wameketi katika baraza wakimkazia macho Stefano, wakaona uso wake unang’aa kama uso wa malaika.

2Stefano akajibu, “Ndugu zangu na baba zangu, nisikilizeni! Mungu wa utukufu alimtokea baba yetu Abrahamu, alipokuwa bado yuko Mesopotamia, kabla hajaishi Harani,

3akamwambia, ‘Ondoka katika nchi yako na kutoka kwa jamii yako uende katika nchi nitakayokuonyesha.’

8Ndipo akampa Abrahamu agano la tohara. Naye Abrahamu

akamzaa Isaki na kumtahiri siku ya nane baada
ya kuzaliwa kwake. Baadaye Isaki akamzaa
Yakobo, naye Yakobo akawazaa wale wazee
wetu wakuu kumi na wawili.

9“Kwa sababu wazee wetu wakuu
walimwonea wivu Yosefu ndugu yao,
walimwuza kama mtumwa huko Misri. Lakini
Mungu alikuwa pamoja naye.

10Akamwokoa
kutoka katika mateso yote yaliyompata, tena
akampa kibali na hekima aliposimama mbele ya
Farao, Mfalme wa Misri, ambaye alimweka
kuwa mtawala juu ya Misri na juu ya jumba lote
la kifalme.

11“Basi kukawa na njaa katika nchi yote ya
Misri na Kanaani, ikasababisha dhiki kubwa,
nao baba zetu wakawa hawana chakula
15na Yakobo akateremka akaenda misri

18Akawa mamlakani Farao ambaye hakufahamu chochote
kumhusu Yusufu

19Huyu mfalme akawatendea watu wetu kwa
hila na kuwatesa baba zetu kwa kuwalazimisha
wawatupe watoto wao wachanga ili wafe.

20“Wakati huo Mose alizaliwa, naye alikuwa
mtoto mzuri sana machoni pa Mungu.

29Mose aliposikia
maneno haya, alikimbilia huko Midiani alikokaa
kama mgeni, naye akapata. watoto wawili wa
kiume.

30“Basi baada ya miaka arobaini kupita,
malaika wa Mungu akamtokea Mose jangwani
karibu na Mlima Sinai katika kichaka
kilichokuwa kinawaka moto.

31Alipoona mambo
haya, alishangaa yale maono. Aliposogea ili
aangalie kwa karibu, akaisikia sauti ya Bwana,
ikisema:

32‘Mimi ndimi Mungu wa baba zako,

Mungu wa Abrahamu, Isaki na Yakobo.' Mose
alitetemeka kwa hofu na hakuthubutu kutazama.

33“Ndipo Bwana akamwambia, ‘Vua viatu
vyako kwa maana hapo uliposimama ni mahali
patakatifu.

34Hakika nimeona mateso ya watu
wangu huko Misri. Nimesikia kilio chao cha
uchungu, nami nimeshuka ili niwaokoe. Basi
sasa njoo, nami nitakutuma Misri.’

36Aliwaongoza wana wa
Israeli kutoka Misri, baada ya kufanya ishara na
maajabu mengi huko Misri, katika bahari ya
Shamu na katika jangwa kwa muda wa miaka
Arobaini

46Daudi ambaye alipendwa na Mungu, naye akaomba atafute
maskani katika nyumba ya Yakobo.

48“Hata hivyo Mungu Aliye Mkuu sana hakai
kwenye nyumba zilizojengwa kwa mikono na
wanadamu. Kama nabii alivyosema:

49“ ‘Mbingu ni kitu changu cha Enzi
na dunia ni mahali pa kuweka miguu yangu.
Simoni mchawi Mdo 8:1-24
Mtanijengea nyumba ya namna gani?”
asema Bwana.

Au mahali pangu pa kupumzikia
patakuwa wapi?

50Je, mikono yangu haikuumba vitu hivi vyote?’

51“Ninyi watu wenye shingo ngumu, wasio
tahiriwa mioyo wala masikio, daima hamwachi
kumpinga Roho Mtakatifu, kama walivyofanya
baba zetu.

52Je, kuna nabii gani ambaye baba
zetu hawakumtesa? Waliwaua wale waliotabiri
habari za kuja kwake yule Mwenye Haki, nanyi
sasa mmekuwa wasaliti wake na wauaji.

53Ninyi
ndio mlipokea sheria zilizoletwa kwenu na
malaika, lakini hamkuzitii.”

Stefano Apigwa Mawe

54Waliposikia haya wakaghadhibika,
wakamsagia Stefano meno.

55Lakini yeye
Stefano akiwa amejazwa Roho Mtakatifu,
alikaza macho mbinguni, akaona utukufu wa
Mungu, naye Yesu akiwa amesimama mkono
wa kuume wa Mungu.

56Akasema, “Tazameni!
Naona mbingu zimefunguka na Mwana wa
Adamu amesimama upande wa kuume wa
Mungu.”

57Lakini wao wakapiga kelele kwa sauti
kubwa, wakaziba masikio yao, wakamrukia kwa
nia moja.

58Wakamtupa nje ya mji, wakampiga
kwa mawe. Nao mashahidi wakaweka nguo zao
miguuni mwa kijana mmoja aitwae Sauli.

59Walipokuwa wakimpiga mawe, Stefano
aliomba, “Bwana Yesu, pokea roho yangu”

60Kisha akapiga magoti, akalia kwa sauti kubwa

akasema, "Bwana usiwahesabie dhambi hii."

Baada ya kusema haya, akalala.

Simoni Mchawi

Matendo ya Mitume 8:1-24

Utangulizi: Hadithi hii inafanyika mara baada ya Stefano kupigwa kwa mawe.

1 mateso makubwa yalizuka dhidi ya kanisa la Yerusalem, na wote isipokuwa mitume wakatawanyika kote katika Yudea na Samaria. 4 waliotawanyika walihubiri neno popote, walipoenda.

5Filipo akateremkia mji mmoja wa Samaria
akawahubiria habari za Kristo.

6Watu
walipomsikia Filipo na kuona ishara na miujiza
aliyofanya, wakasiliza kwa bidii yale
aliyosema.

7Pepo wachafu wakawa wakiwatoka
watu wengi, huku wakipiga kelele na wengi
waliopooza na viwete, wakaponywa.

8Hivyo
pakawa na furaha kuu katika mji huo.

Simoni Mchawi

9Basi mtu mmoja jina lake Simoni alikuwa
amefanya uchawi kwa muda mrefu katika mji
huo akishangaza watu wote wa Samaria.

Alijitapa kwamba yeye ni mtu mkuu,

10watu wote

wakubwa kwa wadogo wakamsikiliza na
kumaka wakisema “Mtu huyu ndiye ile nguvu ya
kiungu ijulikanayo kama ‘Uweza Mkuu’.”

11Wakamfuata kwa sababu kwa muda mrefu
aliikuwa amewashangaza kwa uchawi wake.

12Lakini watu walipomwamini Filipo akihubiri
habari njema ya ufalme wa Mungu na jina la
Yesu Kristo, wakabatizwa wanaume na
wanawake.

13Simoni naye akaamini na
akabatizwa. Akamfuata Filipo kila mahali,
akistaajabishwa na ishara kuu na miujiza
aliyoiona.

14Basi mitume waliokuwa Yerusalem
waliposikia kuwa Samaria walipokea neno la
Mungu, wakawatuma Petro na Yohana waende
huko.

15Nao walipofika wakawaombea ili
wampokee Roho Mtakatifu,

16kwa sababu Roho
Mtakatifu alikuwa bado hajawashukia hata
mmoja ila wamebatizwa tu katika jina la Bwana
Yesu.

17Ndipo Petro na Yohana wakaweka
mikono yao juu ya wale waliobatizwa, nao
wakapokea Roho Mtakatifu.

18Simoni alipoona kuwa watu wanapokea
Roho Mtakatifu mitume walipoweka mikono juu
yao, akawapa fedha

19akisema, “Nipeni na mimi
uwezo huu ili kila mtu nitakayeweka mikono
yangu juu yake apate kupokea Roho Mtakatifu.”

20Petro akamjibu, “Fedha yako na iangamie
pamoja nawe, kwa sababu ulidhani unaweza
kununua karama ya Mungu kwa fedha!

21Wewe

huna sehemu wala fungu katika huduma hii kwa
kuwa moyo wako si mnyofu mbele za Mungu.

22Kwa hiyo tubia uovu huu wako na umwombe
Mungu, ili yamkini aweze kusamehe mawazo
uliyo nayo moyoni mwako.

23Kwa maana

ninaona kwamba wewe umejawa na uchungu
na ni mfungwa wa dhambi,”

24Ndipo Simoni akajibu, “Niombeeni kwa
Bwana, ili hayo mliyosema lo lote lisinitukie.”

Towashi wa Kushi Amwamini Yesu."

Matendo Ya Mitume 8:26-40

Utangulizi: Baada ya kuanza ufufuo na uhui
sho,uamusho wa kiroho Samaria Bwana akamutuma Filipo
kushuhudia Towashi wa Kushi

26Basi Malaika wa Bwana akamwambia
Filipo, “Nenda upande wa kusini kwenye ile
barabara itokayo Yerusalem kuelekea Gaza
ambayo ni jangwa.”

27Hivyo akaondoka na
kwenda. Akiwa njiani akakutana na Towashi wa
Kushi, aliyekuwa afisa mkuu, mwenye mamlaka
juu ya hazina zote za Kandake, Malkia wa
Kushi. Huyu Towashi alikuwa amekwenda
Yerusalem ili kuabudu,

28naye akiwa njiani
kurudi nyumbani alikuwa ameketi garini mwake
akisoma kitabu cha nabii Isaya.

29Roho
Mtakatifu akamwambia Filipo, “Nenda kwenye
lile gari ukae karibu na ushikamane nalo.”
30Ndipo Filipo akakimbilia na kumsikia yule

mtu anasoma kitabu cha nabii Isaya. Filipo akamwuliza, “Je, yanakuelea hayo usemayo?”
31 Yule towashi akasema, “Nitawezaje kuelewa mtu asiponifafanulia?” Hivyo akamkaribisha Filipo ili apande na kuketi pamoja naye.

32 Huyu Towashi alikuwa anasoma fungu hili la maandiko:

“Aliongozwa kama kondoo aendae machinjoni,
kama mwana-kondoo anyamazavyo mbele yake yeye akamtaye manyoya,
hivyo hakukifungua kinywa chake.

33 Katika kufedheheshwa kwake alinyimwa haki yake.

Nani awezaye kueleza juu ya kizazi chake?
Kwa maana maisha yake yameondolewa

kutoka duniani.”

34Yule Towashi akamwuliza Filipo,
“Tafadhali niambie, nabii huyu anena kwa
habari zake mwenyewe au habari za mtu
mwingine?”

35Ndipo Filipo akaanza kutumia
fungu lile la maandiko akamweleza habari
njema za Yesu.

36Walipokuwa wakiendelea na safari
wakafika mahali palipokuwa na maji, yule
towashi akamwambia Filipo, “Tazama, hapa
kuna maji. Kitu gani kitanizua nisibatizwe?”

(37Filipo akamwambia, “Kama ukiamini kwa
moyo wako wote unaweza kubatizwa.” Akajibu,
“Naamini kuwa Yesu Kristo ni Mwana wa
Mungu.”

38Naye akaamuru lile gari
lisimamishwe. Wakatelemka kwenye maji wote
wawili, yule towashi na Filipo, naye akambatiza.

39Nao walipopanda kutoka kwenye maji, ghafula

Roho wa Bwana akamnyakua Filipo, naye
towashi hakumwona tena, lakini akaenda zake
akifurahi.

40Filipo akajikuta yuko Azoto, akasafiri
akihubiri injili katika miji yote mpaka alipofika
Kaisaria.

Njiani kuelekea Dameski Matendo ya Mitume 9

Utangulizi: Mfarisayo mmoja jina lake Saulo awa muumini.
kufanya."

Kuongoka Kwa Sauli

Wakati ule ule, Sauli alikuwa bado
anazidisha vitisho vya kuua wanafunzi wa
Bwana, akamwendea Kuhani Mkuu,
2naye
akamwomba Kuhani Mkuu ampe barua ya
kwenda kwenye masinagogi huko Dameski, ili
akimkuta mtu ye yote wa "Njia lle", akiwa
mwanaume au mwanamke, aweze kuwafunga
na kuwaleta Yerusalemu.

3Basi katika safari

yake, alipokuwa akikaribia Dameski, ghafula
nuru kutoka mbinguni ikamwangaza kote kote.

4Akaanguka chini, akasikia sauti ikimwambia,
“Sauli, Sauli, mbona unanitesa?”

5Sauli akajibu, “U nani wewe, Bwana?”
Ile sauti ikajibu, “Mimi ni Yesu unayemtesa”.

6“Sasa inuka uingie mjini, nawe utaambiwa
yakupasayo kutenda.”

7Watu wale waliokuwa wakisafiri pamoja na
Sauli wakasimama bila kuwa na la kusema, kwa
sababu waliskia sauti lakini hawakumwona
aliyekuwa akizungumza.

8Sauli akainuka kutoka
pale chini na alipojaribu kufungua macho yake
hakuweza kuona kitu cho chote. Basi
wakamshika mkono wakamwongoza mpaka
Dameski.

9Naye kwa muda wa siku tatu alikuwa

kipofu naye hakula wala kunywa cho chote.

10Huko Dameski alikuwepo mwanafunzi
mmoja jina lake Anania. Bwana alimwita katika
maono, “Anania!”
akajibu, “Mimi hapa Bwana.”

11Bwana akamwambia, “Ondoka uende
katika barabara iitwayo Nyofu ukaulize katika
nyumba ya Yuda mtu kutoka Tarso, jina lake
Sauli wakati huu anaomba,

12katika maono
amemwona mtu aitwaye Anania akija na
kuweka mikono juu yake ili apate kuona tena.”

13Anania akajibu, “Bwana, nimesikia kutoka
kwa watu wengi habari nyingi kuhusu mtu huyu
na madhara yote aliyowatendea watakatifu
wako huko Yerusalem.

14Naye amekuja hapa
Dameski akiwa na mamlaka kutoka kwa

viongozi wa makuhani ili awakamate wote
wanaotaja jina lako.”
. 15Lakini Bwana akamwambia Anania,
“Nenda! Mtu huyu ni chombo changu kiteule
nilichokichagua apate kulichukua jina langu kwa
watu Mataifa na wafalme wao na mbele ya
watu wa Israeli.
16Nami nitamwonyesha jinsi
impasavyo kuteseka kwa ajili ya jina langu.”

17Kisha Anania akaenda, akaingia mle
nyumbani. Akaweka mikono yake juu ya Sauli
akasema, “Ndugu Sauli, Bwana Yesu
aliyekutokea njiani amenituma kwako ili upate
kuona tena na ujazwe Roho Mtakatifu.”

18Ghafula vitu kama magamba vikaanguka
kutoka machoni mwa Sauli, akapata kuona
tena. Akasimama, akabatizwa.

19Kisha akala
chakula, akapata nguvu tena. Sauli akakaa siku

kadhaa pamoja na wanafunzi huko Dameski.

Sauli Ahubiri Dameski

20Papo hapo akaanza kuhubiri kwenye
masinagogi kwamba “Yesu Kristo ni mwana wa
Mungu”

21Watu wote waliomsikia Sauli
walishangaa na kuuliza, “Huyu si yule mtu
aliyesababisha maangamizi makuu mionganoni
mwa watu waliolitaja jina hili na si amekuja hapa
kwa kusudi la kuwakamata na kuwapeleka
wakiwa wamefungwa mbele ya viongozi wa
makuhani?”

22Sauli akazidi kuwa na nguvu na
kuwashangaza Wayahudi walioishi Dameski
kwa kuthibitisha kuwa Yesu ndiye Mesiya.

23Baada ya siku nyingi kupita, Wayahudi
walifanya shauri kumwua Sauli.

24Lakini shauri

lao likajulikana kwa Sauli. Wayahudi walikuwa wakilinda malango yote ya mjini, mchana na usiku ili wapate kumwua.

25Lakini wafuasi wake wakamchukua usiku wakamshusha kwa kapu kupitia mahali penye nafasi ukutani.

Sauli Huko Yerusalem

26Sauli alipofika Yerusalem akajaribu kujiunga na wanafunzi lakini wote walimwogopa, kwa maana hawakuamini kwamba kweli naye alikuwa mwanafunzi.

27Lakini Barnaba akamchukua, akampeleka kwa wale mitume, akawaeleza jinsi Sauli akiwa njiani alivyomwona Bwana na jinsi Bwana alivyosema naye na jinsi alivyohubiri kwa ujasiri kwa jina la Yesu huko Dameski.

28Kwa hiyo Sauli akakaa nao akishirikiana nao na akihubiri wazi wazi kwa

jina laYesu kila mahali huko Yerusalem.

Petero na Cornelio Matendo ya mitume 10

Katika mji wa Kaisaria palikuwa na mtu

jina lake Kornelio, ambaye alikuwa

jemadari wa kile kilicho julikana kama kikosi cha

Kiitalia.

2Yeye alikuwa mcha Mungu pamoja na

wote wa nyumbani mwake, aliwapa watu

sadaka nyingi na kumwomba Mungu daima.

3Siku moja alasiri, yapata saa tisa, aliona

maono wazi wazi malaika wa Mungu akimjia na

kumwambia, “Kornelio!”

4Kornelio akamkazia macho kwa hofu

akasema, “Kuna nini, Bwana?”

Malaika akamwambia, “Sala zako na

sadaka zako kwa wahitaji zimefika juu na kuwa

ukumbusho mbele za Mungu.

5Sasa tuma watu

waende Yafa wakamwite mtu mmoja jina lake

Simoni aitwaye Petro.

6Yeye anaishi na Simoni
mtengenezaji ngozi ambaye nyumba yake iko
kando ya bahari.”

7Yule malaika aliyekuwa akizungumza naye
alipoondoka, Kornelio akawaita watumishi wake
wawili pamoja na askari mmoja mcha Mungu
aliyekuwa mmoja wa wale waliomtumikia.

8Akawaambia mambo yote yaliyotukia, kisha
akawatuma waende Yafa.

Maono Ya Petro

9Siku ya pili yake, walipokuwa
wameukaribia mji, wakati wa adhuhuri, Petro
alipanda juu ghorofani kuomba.

10Alipokuwa
akiomba akaona njaa, akatamani kupata
chakula. Lakini wakati walipokuwa wakiandaa
akalala usingizi mzito sana.

11Akaona mbingu

zimefunguka na kitu kama nguo kubwa
ikishushwa kwa ncha zake nne.

12Ndani yake

walikuwepo aina zote za wanyama wenye
miguu minne, nao watambaa na ndege wa
angani.

13Ndipo sauti ikamwambia “Petro,
ondoka, uchinje na ule.”

14Petro akajibu, “La Bwana! Sijakula kamwe
kitu cho chote kilicho najisi.”

15Ile sauti ikasema naye tena mara ya pili,
“Usikiite najisi kitu cho chote alichokitakasa
Bwana.”

16Jambo hili likatukia mara tatu na ghafula
ile nguo ikarudishwa mbinguni.

17Wakati Petro akiwa bado anajiuliza
kuhusu maana ya maono haya, wale watu

waliokuwa wametumwa na Kornelio wakauliza nyumba ya Simoni mtengenezaji ngozi wakawa wamesimama mbele ya lango.

18Wakabisha

hodi na kuuliza kama Simoni aliyeitwa Petro alikuwa anaishi hapo.

19Wakati Petro akiwa anafikiria juu ya yale maono, Roho Mtakatifu akamwambia, “Simoni, wako watu watatu wanaokutafuta.

20Ondoka na

ushuke, usisite kwenda nao kwa kuwa mimi nimewatuma.”

21Petro akashuka na kuwaambia wale watu waliokuwa wametumwa kutoka kwa Kornelio, “Mimi ndiye mnayenitafuta. Mmekuja kwa sababu gani?”

22Wale watu wakamjibu, “Tumetumwa na Kamanda Kornelio ambaye ni mtu mwema anayemcha Mungu na kusifiwa na Wayahudi wote. Yeye ameagizwa na malaika wa Mungu akukaribishe nyumbani kwake, ili asikilize

maneno utakayomwambia.”

23Basi Petro

akawakaribisha wakafuatana naye ndani
akawapa pa kulala. Kesho yake aliondoka na
kwenda pamoja na baadhi ya ndugu kutoka
Yafa.

Petro Nyumbani Mwa Kornelio

24Siku iliyofuata wakawasili Kaisaria.

Kornelio alikuwa akiwangoja pamoja na jamaa
yake na marafiki zake wa karibu.

25Petro

alipokuwa akiingia ndani, Kornelio alikuja
kumlaki, akaanguka miguuni pake kwa heshima.

26Lakini Petro akamwinua akamwambia,

“Simama, mimi ni mwanadamu tu.”

27Petro alipokuwa akizungumza naye
akaingia ndani na kukuta watu wengi
wamekusanyika.

28Akawaambia, “Mnajua
kabisa kwamba ni kinyume cha sheria yetu

Myahudi kuchangamana na mtu Mmataifa au kumtembelea. Lakini Mungu amenionyesha kwamba nisimwite mtu ye yote kuwa najisi au asiye safi.

34“Ndipo Petro akafumbua kinywa chake akasema, “Mungu hana upendeleo,

35Lakini

katika kila taifa ,kila mtu amchaye na kutenda yaliyo haki hukubaliwa naye.

36Ninyi mnajua ule ujumbe uliotumwa kwa Israeli, ukitangaza habari njema ya amani kwa Yesu Kristo. Yeye ni Bwana wa wote.

37Mnajua yale yaliyotukia katika Uyahudi wote kuanzia Galilaya baada ya mahubiri ya Yohana Mbatizaji:

38Jinsi Mungu alivyomtia Yesu wa Nazareti mafuta katika Roho Mtakatifu na jinsi alivyokwenda huku na huko akitenda mema na kuponya wote waliokuwa

wameonewa na nguvu za Shetani, kwa sababu
Mungu alikuwa pamoja naye.

39“Sisi ni mashahidi wa mambo yote
aliyoyafanya katika Uyahudi na Yerusalemu.

Wakamwua kwa kumtundika msalabani.

40Lakini

Mungu alimfufua kutoka kwa wafu siku ya tatu
na akamwezesha kuonekana na watu.

41Hakuonekana kwa watu wote, lakini kwetu sisi
tuliochaguliwa na Mungu kuwa mashahidi,
ambao tulikula na kunywa naye baada ya
kufufuka kwake kutoka kwa wafu.

42Naye

alituamuru kuhubiri kwa watu wote na
kushuhudia kwamba ye ye ndiye aliyetiwa
mafuta na Mungu kuwa hakimu wa walio hai na
wafu.

43Manabii wote walishuhudia juu yake
kwamba kila mtu amwaminiye hupokea
msamaha wa dhambi katika jina lake.”

Mataifa Wapokea Roho Mtakatifu

44Wakati Petro akiwa anasema maneno
hayo, Roho Mtakatifu aliwashukia wote
waliokuwa wakisikiliza ule ujumbe.

45Wale wa
tohara waliomini waliokuwa wamekuja pamoja
na Petro walishangaa kuona kuwa kipawa cha
Roho Mtakatifu kimemwagwa juu ya watu
Mataifa.

46Kwa kuwa waliwasikia wakinena kwa
lughu mpya na kumwadhimisha Mungu.

Ndipo Petro akasema,

47“Je, kuna mtu ye
yote anayeweza kuzuia watu hawa wasibatizwe
kwa maji? Wamempokea Roho Mtakatifu kama
sisi tulivyompokea.”

48Kwa hiyo akaamuru
wabatizwe kwa jina la Yesu Kristo. Wakamsihi

Petro akae nao kwa siku chache.

Gereza wa Filipi Matendo 16:11-40

Utangulizi: Mtume Paulo asafiri na kuhubiri injili na wenzake.

11 Tukasafiri kwa njia ya bahari kutoka Troa
na kwenda moja kwa moja kwa Samothrake,
kesho yake tukafika Neapoli.

12 Kutoka huko
tukasafiri hadi Filipi, mji mkuu wa Makedonia
sehemu walipokuwa wanakaa Warumi, nasi
tukakaa kwenye mji huo kwa siku kadhaa.

13 Siku ya Sabato tukaenda nje ya lango la
mji kando ya mto, mahali ambapo tulitarajia
tungepata mahali pa kufanya maombi.

Tukaketi, tukaanza kuongea na baadhi ya
wanawake waliokuwa wamekusanyika huko.

14 Mmoja wa wale wanawake waliotusikiliza
aliitwa Lidia, mfanya biashara wa nguo za
zambarau, mwenyeji wa mji wa Thiatira,
aliyekuwa mcha Mungu. Bwana akaufungua

moyo wake akaupokea ujumbe wa Paulo.

15Basi

alipokwisha kubatizwa yeye na watu wa
nyumbani mwake, alitukaribisha nyumbani
mwake akisema, “Kama mmeona kweli mimi
nimemwamini Bwana, karibuni mkae nyumbani
mwangu.” Naye akatushawishi.

Paulo Na Sila Watiwa Gerezani

16Siku moja, tulipokuwa tukienda mahali pa
kusalia, tulikutana na mtumwa mmoja wa kike
ambaye alikuwa na pepo wa uaguzi naye
alikuwa amewapatia mabwana zake mapato
makubwa ya fedha kwa ubashiri.

17Huyu

mtumwa wa kike alikuwa akimfuata Paulo na
sisi akipiga kelele, “Watuhawa ni watumishi wa
Mungu Aliye Juu Sana, wao wanawatangazieni
njia ya wokovu.”

18Akaendelea kufanya hivi kwa

siku nyingi, lakini Paulo akiwa ameudhika sana,
akageuka na kumwambia yule pepo,
“Ninakuamuru katika jina la Yesu Kristo,
umtoke!” Yule pepo akamtoka saa ile ile.

19Basi mabwana wa yule mtumwa wa kike
walipoona kuwa tumaini lao la kuendelea
kujipatia fedha limetoweka, wakawakamata
Paulo na Sila wakawaburuta mpaka sokoni mbele ya viongozi wa
mji.

20Baada ya kuwafikisha mbele ya mahakimu wakawashtaki
wakisema, “Hawa watu wanaleta ghasia katika
mji wetu, nao ni Wayahudi.

21Wanafundisha
desturi ambazo sisi raia wa Kirumi hatuwezi
kuzikubali au kuzitimiza.”

22Umati wa watu waliokuwepo wakajiunga
katika kuwashambulia na wale mahakimu
wakawaamuru wavuliwe nguo zao wakatoa amri
Paulo na Sila wachapwe viboko.

23Baada ya
kuchapwa sana wakatupwa gerezani na
kumwagiza mkuu wa gereza awalinde
kikamilifu,
24kwa kufuata maelekezo haya, yule
mkuu wa gereza akawaweka katika chumba cha
ndani sana mle gerezani na akawafunga miguu
yao kwa minyororo.

25Ilipokaribia usiku wa manane, Paulo na
Sila walikuwa wakiomba na kuimba nyimbo za
kumsifu Mungu, nao wafungwa wengine
walikuwa wakiwasikiliza.

26Ghafla pakatokea
tetemeko kubwa la ardhi, hata msingi wa gereza
ukatikisika. Mara milango ya gereza ikafunguka
na ile minyororo iliyowafunga kila mmoja
ikafunguka.

27Yule mkuu wa gereza alipoamka
na kuona milango ya gereza iko wazi,

akachomoa upanga wake akataka kujiu,
akidhani ya kuwa wafungwa wote wametoroka.
28Lakini Paulo akapiga kelele kwa sauti kubwa,
akasema, “Usijidhuru kwa maana sisi sote tuko
hapa!”

29Yule askari wa gereza akaagiza taa
ziletwe, akaingia ndani ya kile chumba cha
gereza, akapiga magoti akitetemeka mbele ya
Paulo na Sila.

30Kisha akawaleta nje akisema,
“Bwana zangu, nifanye nini ili nipata kuokoka?”

31Wakamjibu, “Mwamini Bwana Yesu Kristo,
nawe utaokoka, pamoja na wa nyumbani
mwako.”

32Wakamwaambia neno la Bwana yeye
pamoja na wote waliokuwako nyumbani mwake.

33Wakati ule ule yule mkuu wa gereza
akawachukua akawaosha majeraha yao, kisha
akabatizwa yeye pamoja na wote waliokuwa

nyumbani mwake bila kuchelewa.

34Akawapandisha nyumbani mwake
akawaandalia meza mbele yao, ye ye pamoja na
wa nyumbani mwake wote wakafurahi sana kwa
kuwa amemwamini Mungu.

35Kulipopambazuka wale mahakimu
wakawatuma maafisa wao kwa mkuu wa gereza
wakiwa na agizo linalosema, “wafungue wale
watu, waache waende zao.”

36“Mahakimu
wametuma niwaache huru, kwa hiyo tokeni.”

37Lakini Paulo akawaambia wale maafisa,
“Wametupiga hadharani bila kutufanya
mashtaka na kutuhoji, nao wakatutupa gerezani,
hata ingawa sisi ni raia wa Rumi. Nao sasa
wanataka kututoa gerezani kwa siri? Kweli
hapana! Wao na waje wenyewe watutoe humu
gerezani.”

38Wale maafisa wakarudi na kuwaambia

wale mahakimu maneno haya, wakaogopa sana
walipofahamu kuwa Paulo na Sila ni raia wa
Rumi.

39Kwa hiyo wakaja wakawaomba
msamaha, wakawatoa gerezani, wakawaomba
waondoke katika ule mji.

40Baada ya Paulo na
Sila kutoka gerezani walikwenda nyumbani kwa
Lidia, ambapo walikutana na wale ndugu
walioamini, wakawatia moyo, ndipo
wakaondoka

Kwa Mungu Asiyejulikana Matendo 17:16-34

Utangulizi: Paulo azungumza na wasomi wa mji wa Athenis
Paulo Huko Athene

16Wakati Paulo akiwasubiri huko Athene,
alisumbuka sana moyoni mwake kuona kwamba
mji umejaa sanamu.

17Hivyo akahojiana kila siku
na Wayahudi pamoja na wacha Mungu kwenye
sinagogi na pia sokoni kwa wale waliokutana

naye huko.

18Kisha baadhi ya Waepikureo na Wastoiko wenyе elimu ya juu sana wakakutana naye. Baadhi yao wakasema, “Je, huyu mpayukaji anajaribu kusema nini?” Wengine wakasema, “Inaonekana anasema habari za miungu ya kigeni.” Walisema haya kwa sababu Paulo alikuwa anahubiri habari njema kuhusu Yesu na ufufuo wa wafu.

19Hivyo wakamchukua na kumleta kwenye mkuzano wa Areopago, walikomwambia, “Je, tunaweza kujua mafundisho haya mapya unayofundisha ni nini?

20Wewe unaleta mambo mapya masikioni mwetu, hivyo tungetaka kujua maana yake ni nini?”

21(Waathene na wageni wote walioishi humo hawakutumia muda wao kufanya cho chote kingine isipokuwa kueleza au kusikia jambo jipya).

22Ndipo Paulo akasimama katikati ya
Areopago akasema, “Enyi watu wa Athene!
Ninaona kwamba katika kila jambo ninyi ni watu
wa dini sana.

23Kwa kuwa nilipokuwa nikitembea
mjini na kuangalia kwa bidii vitu vyenu vy
kuabudiwa, niliona huko madhabahu moja
iliyoandikwa: KWA MUNGU ASIYEJULIKANA.

Basi sasa kile ambacho mmekuwa mkikiabudu
kama kisicho julikana, ndicho ninachowahubiria.

24“Mungu aliyeumba dunia na vyote
vilivyomo ndani yake, Yeye ndiye Bwana wa
mbingu na nchi, hakai katika mahekalu
yaliyojengwa kwa mikono ya wanadamu.

25Wala
hatumikiwi na mikono ya wanadamu kana
kwamba anahitaji cho chote, kwa sababu Yeye
mwenyewe ndiye awapaye watu wote uhai na
pumzi na vitu vyote.

26Kutoka kwa mtu mmoja,
yeye aliumba mataifa yote ya wanadamu ili
waikalie dunia yote, naye akaweka nyakati za
kuishi.

27Mungu alifanya hivyo ili wanadamu
wamtafute na huenda wakamfikia ingawa kwa
kupapasa – papasa ijapokuwa kwa kweli hakai
mbali na kila mmoja wetu.

28‘Kwa kuwa katika
Yeye tunaishi, tunatembea na kuwa na uzima
wetu’. Kama baadhi ya mashairi yenu
yalivyosema, ‘Sisi ni watoto wake’

29“Kwa kuwa sisi ni watoto wa Mungu,
haitupasi kudhani kuwa Uungu ni kama sanamu
ya dhahabu au ya fedha au ya jiwe
iliyotengenezwa kwa ubunifu na ustadi wa
mwanadamu.

30Zamani wakati wa ujinga,
Mungu alijifanya kama haoni, lakini sasa
anawaamuru watu wote kila mahali watubu.

31Kwa kuwa ameweeka siku ambayo
atauhukumu ulimwengu kwa haki akimtumia
mtu aliyemchagua, kwake huyo
amewahakikishia watu wote kwa kumfufua Yeye
kutoka kwa wafu.”

32Waliposikia habari za ufufufo wa wafu,
baadhi yao wakadhihaki, lakini wengine
wakasema, “Tunataka kukusikia tena
ukizungumza juu ya jambo hili.”

33Kwa hiyo
Paulo akaondoka katikati yao.

34Lakini baadhi
yao wakaungana naye wakaamini. Kati yao
alikuwepo Dionisio, Mwareopago na mwanamke
mmoja aliyeitwa Damari na wengine wengi.

Ufunuo 1/4/5/7/20/21/22

Utangulizi Mtume Yohana alipewa ufunuo wa mbinguni.

Ufunuo wa Yesu Kristo aliopewa na
Mungu ili awaonyeshe watumishi Wake

mambo yatakayotukia karibuni. Alijulisha
mambo haya kwa kumtuma malaika Wake kwa
Yohana mtumishi Wake,
8“Mimi ni Alfa na Omega,” asema Bwana
Mungu, “Aliyeko, aliyekuwako na atakayekuja,
Mwenyezi.’

Baada ya mambo hayo nilitazama, nami
nikaona mbele yangu mlango uliowazi
mbinguni. Nayo ile sauti niliyokuwa nimeisikia
hapo kwanza ikitisema nami kama tarumbeta
ikisema, “Njoo panda huku nami nitakuonyesha
yale ambayo hayana budi kutokea baada ya
haya.”

2Ghafula nilikuwa katika Roho, hapo
mbele yangu kilikuwapo kitit cha enzi mbinguni,
kikiwa kimekaliwa na mtu mmoja.

3Yeye
aliyekuwa amekikalia alikuwa anaonekana
kama yaspi na akiki. Kukizunguka kile kitit cha
enzi palikuwa na upinde wa mvua ulioonekana

kama zumaridi.

4Pia

kukizunguka hicho kitit cha
enzi palikuwa na viti ishirini na vinne na juu ya
hivyo viti walikuwa wameketi wazee ishirini na
wanne, waliovaa majoho meupe, wakiwa na taji
za dhahabu vichwani mwao.

zinawaka. Hizi ndizo Roho saba za Mungu.

6Pia mbele ya hicho kitit cha enzi palikuwa na kile
kilichoonekana kama bahari ya kioo, iliyokuwa
angavu kama jiwe lisilo na rangi yo yote
ling'aalo sana.

Katikati, kukizunguka kile kitit cha enzi,
kulikuwa na viumbe wanne wenye uhai, wakiwa
wamejawa na macho mbele na nyuma.

9Baada ya haya nikatazama na hapo mbele
yangu palikuwa na umati mkubwa wa watu
ambao hakuna ye yote awezaye kuuhesabu.

Kutoka kila taifa, kila kabilia, kila jamaa na kila
lughaa, wamesimama mbele ya kile kitit cha enzi

na mbele ya Mwana-Kondoo. Walikuwa
wamevaa mavazi meupe na wakiwa wameshika
matawi ya mitende mikononi mwao.

10Nao

walikuwa wakipiga kelele kwa sauti kubwa
wakisema:

“Wokovu una Mungu wetu,
Yeye aketiye kwenye kitu cha enzi
na Mwana-Kondoo!”

11Nao malaika wote walikuwa wamesimama
kukizunguka kile kitu cha enzi na wale wazee
ishirini na wanne na wale viumbe wanne wenye
uhai. Wakaanguka kifudifudi mbele ya hicho kitu
cha enzi na kumwabudu Mungu,

20:1-2Kisha nikaona malaika akishuka kutoka
mbinguni, akiwa ameshika ufunguo wa
lile shimo lisilo na mwisho na mnyororo mkubwa
mkononi mwake.

2Akalishika lile joka, yule
nyoka wa zamani, ambaye ndiye Ibilisi na

Shetani, naye akamfunga kwa muda wa miaka 1,000.

juu yao, bali watakuwa makuhani wa Mungu na wa Kristo, nao watatawala pamoja naye kwa muda wa miaka 1,000.

7Hiyo

miaka 1,000 itakapotimia, Shetani atafunguliwa kutoka kifungoni mwake,

8naye

atatoka ili kuyadanganya mataifa yaliyopo katika pembe nne za dunia, yaani, Gogu na Magogu apate kuwakusanya tayari kwa vita. Idadi yao ni kama mchanga ulioko Pwani.

9Nao walitembea

katika eneo lote la dunia, wakaizunguka kambi ya watakatifu na ule mji uliopendwa. Lakini moto ukashuka kutoka mbinguni na kuwateketeza.

10Naye Ibilisi aliyewadanganya akatupwa katika ziwa la moto na kiberiti alipo yule mnyama na yule nabii wa uongo. Nao wakateswa huko

mchana na usiku, milele na milele.

11Kisha nikaona kitu kikubwa cha enzi
cheupe, dunia na mbingu zikaukimbia uso wake
Yeye aliyeketi juu yake, wala mahali pao
hapakuonekana.

12Nami nikawaona wafu
wakubwa na wadogo, wakiwa wamesimama
mbele ya hicho kiti cha enzi na vitabu
vikafunguliwa. Pia kitabu kingine kikafunguliwa
ambacho ni cha uzima. Hao wafu
wakahukumiwa sawasawa na matendo yao
kama yaliyoandikwa ndani ya hivyo vitabu.

13Bahari ikawatoa wafu waliokuwamo ndani
yake, nayo mauti na kuzimu zikawatoa wafu
waliokuwamo ndani yake. Kila mtu
akahukumiwa kulingana na yale aliyotenda.

14Kisha Mauti na Kuzimu zikatupwa katika ziwa
la moto. Hii ndio Mauti ya pili, yaani, hilo ziwa la
moto.

15Iwapo mtu jina lake halikuonekana

katika kile kitabu cha uzima, alitupwa ndani ya lile ziwa la moto.

21:1-4Kisha nikaona mbingu mpya na nchi mpya, maana mbingu za kwanza na nchi ya kwanza zimekwisha kupita, wala hapakuwepo na bahari tena.

2Nikaona Mji

Mtakatifu, Yerusalemu mpya, ukishuka kutoka mbinguni kwa Mungu, ukiwa umeandaliwa kama bibi arusi aliyepambwa kwa ajili ya mumewe.

3Nami nikasikia sauti kubwa kutoka katika kile kititi cha enzi ikisema, “Tazama, makao ya Mungu ni pamoja na wanadamu, naye atakaa pamoja nao. Yeye atakuwa Mungu wao nao watakuwa watu wake, naye Mungu mwenyewe atakuwa pamoja nao.

4Atafuta kila chozi, kutoka katika macho yao. Mauti haitakuwepo tena, wala maombolezo, wala kilio, wala maumivu, kwa maana mambo ya kwanza yamekwisha

kupita.'

22:1-2Kisha yule malaika akanionyesha mto
wa maji ya uzima, maangavu kama
kioo yakinirika kutoka kwenye kile kitu cha enzi
cha Mungu na cha Mwana-Kondoo,

2kupitia

katikati ya barabara kuu ya huo mji. Kwenye kila
upande wa huo mto kulikuwa na mti wa uzima
utoao matunda ya aina kumi na mbili, ukizaa
matunda yake kila mwezi. Nayo majani ya mti
huo ni kwa ajili ya uponyaji wa mataifa.

22:16“Mimi Yesu, nimemtuma malaika wangu
kushuhudia mambo haya kwa ajili ya makanisa.
Mimi ndimi niliye Shina na Mzao wa Daudi, ile
Nyota ya asubuhi ing'aayo.”

17Roho na bibi arusi wanasema, “Njoo!”
Naye asikiaye na aseme, “Njoo!” Ye yote
mwenye kiu na aje na kila anayetaka na anywe
maji ya uzima bure.

20Yeye anayeshuhudia mambo haya

asema, "Naam, naja upesi!"

Amen. Njoo Bwana Yesu.

21 Neema ya Bwana Yesu iwe na watakatifu
wote. Amen.

Utengenezaji wa Biblia Zimulizi

Sehemu ya habari njema ya tafsiri ya Biblia katika karne ya 21 ni kwamba wote wa lugha ya biashara katika dunia, kama vile Kiingereza, Kifaransa, Kihispania, Mandarin, Hindi, Urdu, Kiswahili, Kiarabu, nk sasa Tafsiri zao zimeandikwa .^{*} Biblia zimulizi katika lugha ambapo hakuna tafsiri ya sasa ya Biblia kututumika Nakala ya maandishi ya lugha ya biashara ambapo watu wanaoishi kwa kufanya tafsiri zimulizi katika lugha ya kikabila. Kama hadithi za Biblia zimulizi zitakuwa katika moja ya lugha za makabila ya nchi ya Guinea katika Afrika Magharibi, kwa mfano kama vile kabilia la Kisi , lugha ya Kifaransa zitatumika kuzalisha Nakala ya maandishi ya hadithi kuifanya hadithi ya Bibilia Zimulizi katika lugha ya Kisi. Hivyo hatua ya kwanza katika kesi hii itakuwa kutia kazi hii kwa mtando kukabiliana na utafsiri wa maandishi kutoka Kiingereza na Kifaransa ili waweze kuwa na nakala Zimulizi iliyonazwa katika Kisi.

hatua ya pili itakuwa kuajiri wasemaji asili 5-6 na timu ya wenyeji (wa tatu) ambao wanaweza kusoma lugha ya biashara. Kila mtu katika kundi (Kisi) atapewa hadithi katika (Kifaransa) ambayo wataanza kujifunza. kikundi hiki cha wasemaji 5-6 watakaa pamoja na kujadili mbinu mbalimbali katika hadithi yao ambayo

watakuja kuzimulia katika lugha ya mama (Kisi) baadaye siku ile. Lengo la majadiliano yao ni kutafuta njia bora ya kusema neno hili au neno katika lugha ya Kisi ,hivyo tafsiri katika lugha ya mama yao ni sahihi kutokana lugha iliyoadikwa ya biashara, ambayo katika kesi hii ni Kifaransa. Wao Kushirikiana kama kundi watajadili maana ya hilo neno katika mazingira ya kifungu, mpaka kufikia makubaliano kama njia bora ya kueleza kwamba neno fulani au maneno katika lugha ya mama zao ni sambamba. Sasa kila mwanachama atafanya utafiti zaidi ya hadithi zao kwa kutumia makubaliano sahihi ya makundi. Kila mmoja kisha anaelezea hadithi yao katika lugha ya mama zao (Kisi). mjambe mwingine wa timu ya kusikiliza wakati Nakala zinaandikwa (Kifaransa) na kuangalia kuwa ni sahihi. Hii inatoa hundi ya pili ya tafsiri. mchakato mzima wa mara kwa mara kulingana na ukubwa wa timu, kila mwanachama anaishia kusimulia hadithi 10-12, na kurekodi kukamilike katika wiki moja.

Biblia Zimulizi ya Kisi kisha itakwenda marekebisho ya mwisho itakavyokuwa inarekebishiwa.Pamoja na msemaji asili tokea kisi akisikiliza rekodi akilinganisha na Nakala iliyoadikwa, mhariri atafanya mabadiliko yote ya lazima, na kuhakikisha hadithi simulizi, katika kesi hii Kisi, anakubaliana na maneno ya maandishi ya lugha ya biashara, ambayo katika kesi hii ingekuwa Kifaransa . mhariri na msemaji asili pamoja kisha kupanga hadithi katika mpangilio.

hadithi Zimulizi itarekodiwa kwa kwa tarakilishi yaani komputa ambayo ina vifaa kakamafu kutoka kwa mtandao. Baada ya hadithi kufanyiwa ukarabati tosha kutumia programu kakamafu,

wanaweza kuinasa kwa kifaa maalum yahani CD, au kwenye kifaa kinachotumia nishati ya juu.

(www.davarpartners.com). Biblia Zimulizi iko ni tayari kwa usambazaji.

* Kutakuwa na baadhi ya matukio kama vile katika sehemu ya Papua New Guinea, ambapo kuna kuwa na lugha ya biashara. Lakini katika maeneo mengi kuna lugha za biashara ambayo ina maandishi yaliyoandikwa.

www.oralbibles.org